

Bergverksstatistik 2024

© Sveriges geologiska undersökning

Författare: Love Rudebeck (SGU) med bidrag från
Daniel Eklund (SGU) samt Daniel Larsson (SGU)

Omslagsbild: Borrkärnor i Kankbergsgruvan.
Foto: Sara Linderöth (SGU).

ISSN 0283-2038

Tryck: Elanders Sverige AB
Layout: Lina Rönnåsen, 2025

Förord

Bergverksstatistik 2024 är en statistisk sammanställning över den svenska gruv- och mineralnärings som givits ut kontinuerligt ända sedan 1833. Från början gavs statistiken ut av Bergskollegiet därefter av Kommerskollegiet och SCB. SGU har publicerat Bergverksstatistik sedan 1985.

I Bergverksstatistik ingår statistik om utvinningen av metall och mineral i Sverige, en internationell utblick, sammanställning över mineralfyndigheter av riksintresse enligt miljöbalken, uppgifter om sökta och beviljade gruv- och mineralrättigheter, gruvavfall, miljöstatistik, export och import samt statistik om gruvnäringens ekonomi.

Statistik om metallpriser har utgått från Bergverksstatistik. I stället redovisas års- och månadssammanställningar om metallpriser under rubriken *Mineralnärings* på SGU:s webbplats. Statistik om övrig mineralproduktion i Sverige – såsom utvinning av berg, grus, natursten, industrimineral och energitorv – ingår i publikationen *Grus, sand och krossberg*.

År 2024 var ett år med både globala och nationella utmaningar för den svenska gruvindustrin. Världsekonomin återhämtade sig något under 2024 och efterfrågan på basmetaller var stark, men tidvis var det låg efterfrågan på järn. Av statistiken framgår bland annat att den sammantagna svenska malmproduktionen under 2024 uppgick till drygt 80 Mt, en minskning med 5 procent jämfört med föregående år. Järnmalmen, som stod för i stort sett hela minskningen, påverkades av problem med produktions- och leveransvolymerna på grund av två större urspårningar på Malm-banan samt omfattande driftstopp i pelletsproduktionen. Gruvornas sammanlagda omsättning (exklusive smältverk) uppgick till 57 miljarder kronor, vilket utgör en minskning med cirka 12 procent.

Anette Madsen
Generaldirektör

Therese Bejgarn
Enhetschef, Mineralinformation och gruvnäring

Innehåll

Gruvnäringen i Sverige	6
Figur 1. Sveriges gruvor och mineraliseringar, år 2024.	7
Figur 2. Malmproduktionen i Sverige, år 1900–2024.	8
Tabell 1. Produktionen av järnmalm (sovrad) och ickejärnmalm i Sverige, år 1954–2024.	8
Figur 3. Antal gruvor i drift i Sverige, år 1900–2024.	10
Figur 4. Ålder och produktionsperiod för svenska gruvor i drift och för några större historiska gruvor.	10
Figur 5. Antal arbetsställen och sysselsatta inom gruvindustrin, år 1950–2024.	11
Figur 6. Andel kvinnor i gruvnäringen, industrin och på hela arbetsmarknaden, år 2008–2024	12
Figur 7. Antal arbetsskador och arbetsplatsolyckor som lett till sjukfrånvaro vid svenska gruvor, år 2014–2024.	12
Tabell 2. Antal arbetsställen och sysselsatta inom gruvindustrin, år 1950–2024.	13
Tabell 3. Antal sysselsatta inom gruvindustrin år 2024 med fördelning på län och näringsgren.	14
Tabell 4. Antal kvinnor i gruvnäringen, år 2008–2024. Samtliga gruvor.	15
Figur 8. Gruvnäringens omsättning 2014–2024 med viktiga resultatposter.	16
Figur 9. Export och import av malmer, metaller och mineral uppdelat efter tonnage respektive värde, år 2020–2024.	18
Internationell utblick	19
Figur 10. Sveriges gruvproduktion år 2024 i relation till EU och världen.	20
Figur 11. Järnmalmproduktion 2010–2023. (Internationell statistik finns i maj 2025 endast till 2023.)	21
Figur 12. Sveriges andel av EU:s totala järnmalmproduktion, år 2014–2024.	21
Figur 13. De 40 största järnmalmsgruvorna i världen, år 2023. (Statistik finns i maj 2025 endast till 2023.)	22
Figur 14. Sveriges andel av EU:s totala gruvproduktion av koppar, år 2014–2024.	23
Figur 15. Sveriges andel av EU:s totala gruvproduktion av bly, år 2014–2024.	23
Figur 16. Sveriges andel av EU:s totala gruvproduktion av zink, år 2014–2024.	24
Figur 17. Global gruvproduktion av guld och silver, år 2024.	24
Produktion av järnmalm	25
Tabell 5. Brytning i järnmalmsgruvor år 2024.	26
Tabell 6. Inom järnmalmssyndigheter bruten malm och gråberg, år 1983–2024.	27
Tabell 7. Produktion av direkt säljbara produkter (styckemalm, mull, slig och kulsinter) i tusentals ton, år 2011–2024.	27
Tabell 8. Anrikning av järnmalm år 2024.	28
Tabell 9. Sintring av järnmalmsslig år 2024.	29
Tabell 10. Produktion av järnmalmsslig år 1974–2024 med fördelning på fosfor- och svavelhalt (1000 ton).	29
Produktion av ickejärnmalm	31
Tabell 11. Brytning av gråberg och malm i ickejärnmalmsgruvor år 2024 (ton).	32
Tabell 12. Anrikning av ickejärnmalm år 2024.	33
Tabell 13. Produktion av koncentrat/slig av ickejärnmalmer, år 1978–2024 (ton).	35
Tabell 14. Metallinnehåll i ickejärnmalmer (sliger) i ton eller kg, år 1978–2024.	37

Figur 18. Metallinnehåll i koppar-, bly- och zinkmalmer brutna i Sverige, år 1950–2024.	38
Figur 19. Produktion av guld och silver (metallinnehåll) i svenska gruvor, år 1925–2024.	38
Miljöstatistik	39
Figur 20. Karta som visar läge och storlek av gråbergssupplag i Sverige.	40
Figur 21. Karta som visar läge och storlek av sandmagasin i Sverige.	40
Tabell 15. Gruvavfall, producerat gråberg och anrikningssand för 2023 och 2024, samt totalt 1833–2024.	41
Tabell 16. Restprodukter från järnmalm och ickejärnmalm, år 2024.	41
Tabell 17. Utsläpp av kadmium, koppar, nickel, bly och zink från svenska gruvor till vatten år 2016–2024, kg/år.	42
Figur 22. Resurseffektivitet ickejärnmalmgruvor, år 2016–2024.	42
Figur 23. Resurseffektivitet järnmalmgruvor, år 2016–2024.	43
Figur 24. Energiförbrukning och elektrifiering i svenska gruvor 2016–2024.	44
Tabell 18. Producerad metall från sekundära råvaror (återvunna råvaror), år 2019 till 2024 och i enheten ton.	44
Prospektering och undersökningstillstånd	45
Figur 25. Prospekteringsbudget i Sverige, år 2004–2024.	46
Figur 26. Prospekteringsbudget i världen, år 2004–2024.	46
Figur 27. Undersökningstillstånd i Sverige, uttag april 2025.	47
Tabell 19. Gällande undersökningstillstånd vid 2024 års utgång.	48
Tabell 20. Undersökningstillstånd enligt minerallagen, beviljade år 2024.	48
Tabell 21. Undersökningstillstånd som förlängts år 2024.	49
Tabell 22. Antal sökta ämnen i gällande undersökningstillstånd år 2024 jämfört med 2023.	49
Figur 28. Antal beviljade och förlängda inmutningar och undersökningstillstånd, år 1981–2024.	50
Figur 29. Areal av beviljade och förlängda inmutningar och undersökningstillstånd (ej diamant), år 1981–2024.	50
Figur 30. Antal bokade besöksdagar i SGU:s borrhälsarkiv mellan år 2002 och 2024.	50
Bearbetningskoncessioner och mineralersättning	51
Tabell 23. Beviljade och avslagna bearbetningskoncessioner, år 2002–2024.	52
Tabell 24. Gällande bearbetningskoncessioner och dess markanspråk vid 2024 års utgång.	52
Tabell 25. Mineralersättning (kr) enligt minerallagen 7 kap 7 §, år 2006–2024.	53
Tabell 26. Avgifter (kr) till staten enligt minerallagen, förutom mineralersättning, för 2006–2024.	53
Riksintressen	54
Figur 31. Mineralfyndigheter av riksintresse enligt miljöbalken 2024.	55
Figur 32. Detaljavgränsning för riksintresset Bergby.	56
Figur 33. Detaljavgränsning för riksintresset Ahmavuoima.	57
Tabell 27. Riksintressanta mineralfyndigheter per län.	58
Referenser	63

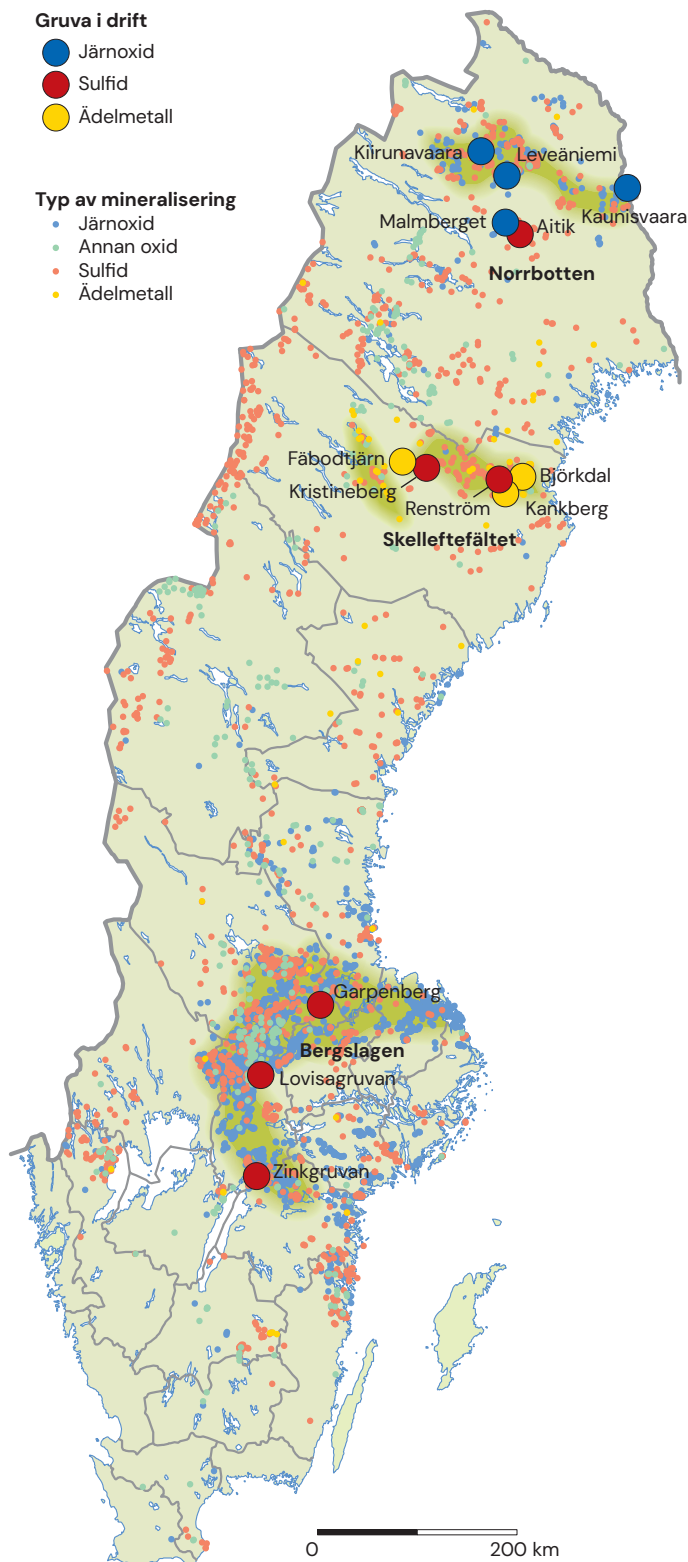
Dagbrottet i Bolidens gruva Aitik. Foto: Carolina Liljenstolpe/SGU

Gruvnäringen i Sverige

Sveriges mineraltillgångar och mineralreserver ligger till största delen inom de tre malm-distrikten Norrbotten, Skelleftefältet och Bergslagen. Utöver dessa områden finns fyndigheter i övriga Norrland, Småland och Dalsland. Under år 2024 fanns tretton verksamma metallgruvor och 15 arbetsställen (fig. 1). I statistiken för antalet arbetsställen i gruvnäringen räknas, utöver gruvorna, även Svartliden och anrikningsverket i Boliden med. Svartliden har idag inte någon brytning utan

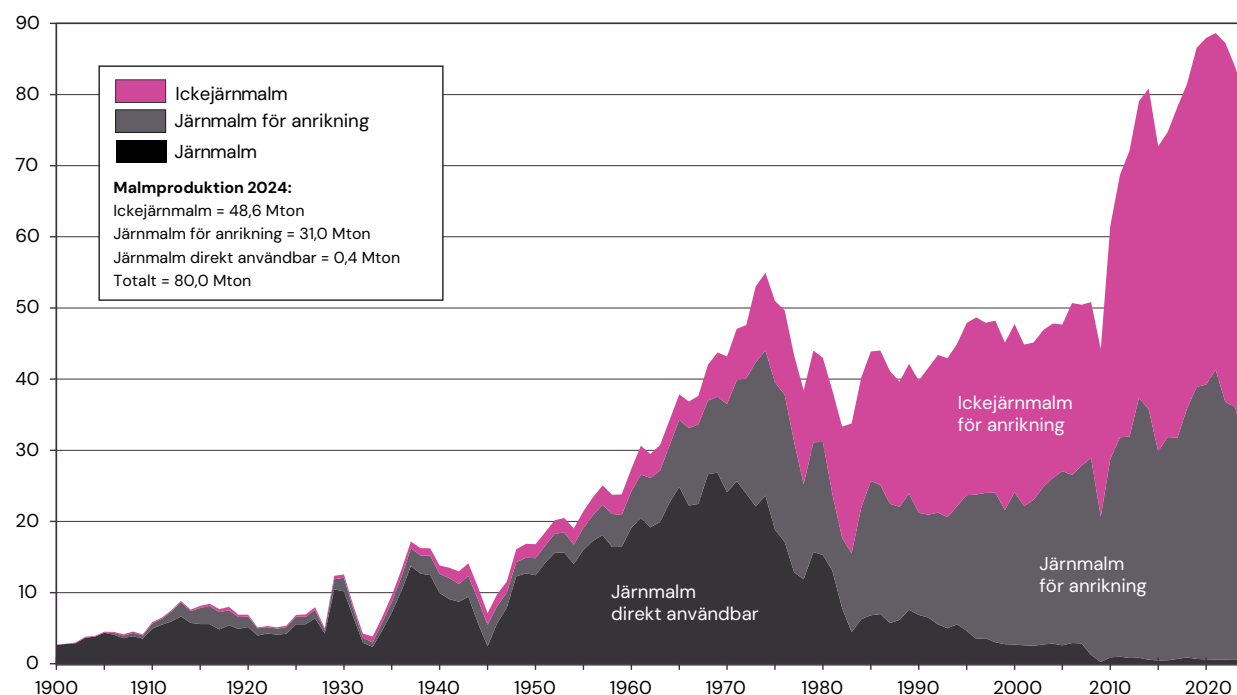
anläggningen anrikar guldkoncentrat från Finland och malm från Fäbodtjärn.

Under de senaste decennierna har malmproduktionen i Sverige ökat markant (fig.2). Ökningen kan tillskrivas ökad effektivitet och större brutna volymer i samtliga gruvor. Produktionsökningen av ickejärnmalm i början av 2010-talet kan tillskrivas Bolidens gruva i Aitik. Malmproduktionen under 2024 uppgick till 80 Mt, en minskning med nästan 5 procent sedan föregående år (tabell 1).

Figur 1. Sveriges gruvor och mineraliseringar, år 2024.

Miljoner ton

Figur 2. Malmproduktionen i Sverige, år 1900–2024.

Tabell 1. Produktionen av järnmalm (sovrad) och ickejärnmalm i Sverige, år 1954–2024. Källa: SGU enkät

År	Järnmalm (sovrad) 1000 ton			Ickejärnmalm 1000 ton			Totalt järn- och ickejärnmalm
	Direkt användbar	Anrikningsmalm	Totalt	Direkt användbar	Anrikningsmalm	Totalt	
1954	14 038	2 711	16 749	26	2 229	2 255	19 004
1955	15 999	3 093	19 092	12	2 341	2 353	21 445
1956	17 264	3 605	20 869	32	2 504	2 536	23 405
1957	18 092	4 258	22 350	17	2 693	2 710	25 060
1958	16 397	4 654	21 051	6	2 702	2 708	23 759
1959	16 439	4 447	20 886	10	2 920	2 930	23 816
1960	19 100	5 137	24 237	9	3 135	3 144	27 381
1961	20 517	6 049	26 566	17	4 068	4 085	30 651
1962	19 164	6 950	26 114	3	3 377	3 380	29 494
1963	19 922	7 210	27 132	7	3 612	3 619	30 751
1964	22 685	8 036	30 721	6	3 554	3 560	34 281
1965	24 876	9 417	34 293	26	3 533	3 559	37 852
1966	22 243	10 862	33 105	22	3 738	3 760	36 865
1967	22 450	11 170	33 620	19	4 000	4 019	37 639
1968	26 632	10 368	37 000	12	5 009	5 021	42 021
1969	26 883	10 657	37 540	9	6 207	6 216	43 756
1970	24 092	12 410	36 502	0	6 679	6 679	43 181
1971	25 649	14 192	39 841	0	7 236	7 236	47 077
1972	23 917	16 189	40 106	0	7 500	7 500	47 606
1973	22 106	20 234	42 340	0	10 695	10 695	53 035
1974	23 643	20 394	44 037	0	10 910	10 910	54 947

Tabell 1. Fortsättning.

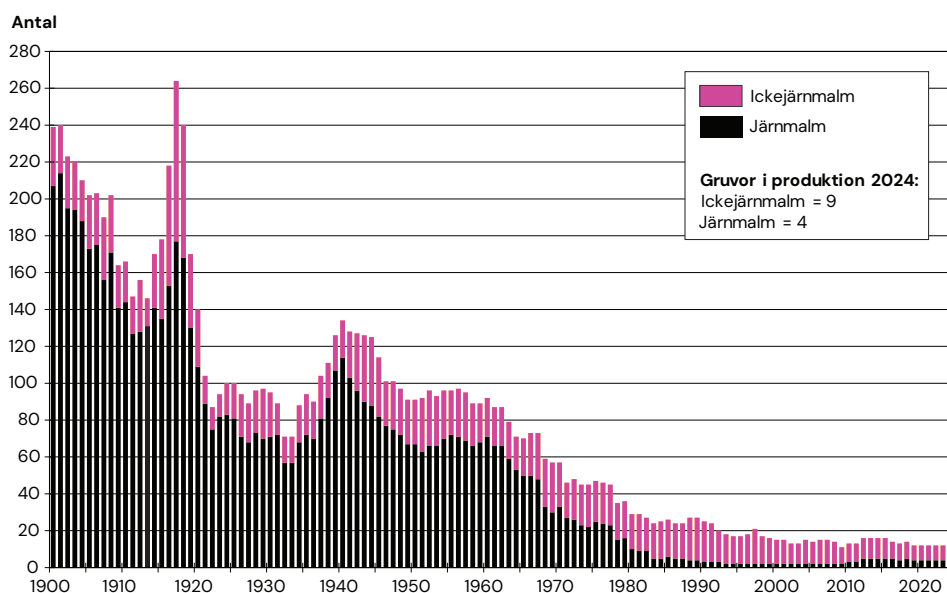
År	Järnmalm (sovrad) 1000 ton			Ickejärnmalm 1000 ton			Totalt järn- och ickejärnmalm
	Direkt användbar	Anrikningsmalm	Totalt	Direkt användbar	Anrikningsmalm	Totalt	
1975	18 847	20 732	39 579	0	11 407	11 407	50 986
1976	17 126	20 685	37 811	0	11 854	11 854	49 665
1977	12 845	18 325	31 170	0	12 159	12 159	43 329
1978	11 886	13 336	25 222	0	13 189	13 189	38 411
1979	15 696	15 431	31 127	0	12 891	12 891	44 018
1980	15 296	15 889	31 185	0	11 819	11 819	43 004
1981	13 061	10 807	23 868	0	14 514	14 514	38 382
1982	7 835	9 878	17 713	0	15 617	15 617	33 330
1983	4 455	11 065	15 520	0	18 236	18 236	33 756
1984	6 267	15 735	22 002	0	18 237	18 237	40 239
1985	6 821	18 872	25 693	0	18 181	18 181	43 874
1986	6 977	18 137	25 114	0	18 899	18 899	44 013
1987	5 706	16 767	22 473	0	18 634	18 634	41 107
1988	6 170	15 872	22 042	0	17 599	17 599	39 641
1989	7 607	16 300	23 907	0	18 259	18 259	42 166
1990	6 879	14 343	21 222	0	18 566	18 566	39 788
1991	6 492	14 469	20 961	0	20 634	20 634	41 595
1992	5 559	15 675	21 234	0	22 164	22 164	43 398
1993	4 998	15 607	20 605	0	22 333	22 333	42 938
1994	5 540	16 609	22 149	0	22 801	22 801	44 950
1995	4 624	19 058	23 682	0	24 226	24 226	47 908
1996	3 493	20 273	23 766	0	24 917	24 917	48 683
1997	3 577	20 441	24 018	0	23 895	23 895	47 913
1998	3 017	21 034	24 052	0	24 182	24 182	48 234
1999	2 755	18 832	21 587	0	23 526	23 526	45 112
2000	2 687	21 437	24 124	0	23 608	23 608	47 732
2001	2 592	19 575	22 167	0	22 695	22 695	44 862
2002	2 527	20 530	23 057	0	22 099	22 099	45 156
2003	2 730	22 116	24 846	0	22 043	22 043	46 889
2004	2 833	23 290	26 123	0	21 707	21 707	47 830
2005	2 576	24 502	27 078	0	20 609	20 609	47 687
2006	2 907	23 622	26 529	0	24 162	24 162	50 691
2007	2 864	24 988	27 852	0	22 614	22 614	50 466
2008	1 234	27 713	28 947	0	21 897	21 897	50 844
2009	257	20 389	20 646	0	23 576	23 576	44 222
2010	880	27 917	28 797	0	32 721	32 719	61 516
2011	991	29 849	30 840	0	36 707	36 877	67 717
2012	822	31 376	32 198	0	40 176	40 176	72 374
2013	843	36 568	37 411	0	41 675	41 675	79 086
2014	570	35 189	35 759	0	45 077	45 077	80 836
2015	470	29 391	29 861	0	42 873	42 873	72 734
2016	500	31 343	31 843	0	42 890	42 890	74 733
2017	687	31 076	31 763	0	46 501	46 501	78 264
2018	898	34 876	35 774	0	45 650	45 650	81 424
2019	678	38 235	38 913	0	47 641	47 641	86 554
2020	609	38 619	39 228	0	48 721	48 721	87 949
2021	595	40 718	41 313	0	47 303	47 303	88 616
2022	565	36 192	36 757	0	50 474	50 474	87 231
2023	608	35 522	36 130	0	47 888	47 888	84 018
2024	444	31 037	31 481	0	48 568	48 568	80 049

ANTAL GRUVOR 1900–2024

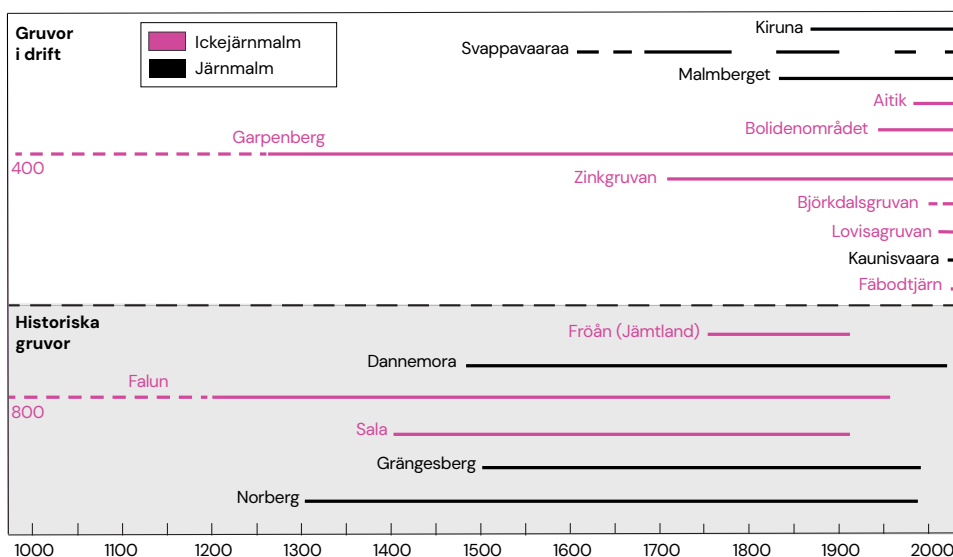
Det fanns mellan 100 och 200 aktiva gruvor och gruvfält i Sverige under tidigt 1900-tal. Upp till 260 gruvor fanns i slutet av första världskriget (fig. 3). Det finns dock skillnader mellan den tidiga statistikrapporteringen och den rapportering som skedde på 1930-talet och framåt. Den stora skillnaden är att produktionen i början redovisades

för alla enskilda gruvor inom ett malmfält, medan den senare rapporteringen är för hela gruvfältet. Exempelvis rapporterades produktion från tolv olika gruvor inom Dannemorafältet åren 1910–1920, men efter år 1940 skedde all rapportering under namnet Dannemora.

Gruvor är oftast en långsiktig verksamhet. Av de tretton gruvor som är i drift i Sverige idag är åtta äldre än 50 år (fig. 4).

Figur 3. Antal gruvor i drift i Sverige, år 1900–2024.

Figur 4. Figurens övre del visar ålder och produktionsperiod för gruvor i drift och den undre visar det samma för några större historiska gruvor. Flera av dessa har rötter i medeltiden. Mörkgrå visar järnmalmgruvor och rosa är ickejärnmalmgruvor.

SYSSELSÄTTNING

Den rapporterade sysselsättningen för gruvorna år 2024 uppgick till 8 847 personer (fig. 5). År 2023 var motsvarande siffra 10 610 personer. Minskningen av antalet sysselsatta beror till stor del på att en rad stora projekt har avslutats under 2023 och 2024, vilket har minskat behovet för entreprenadpersonal. Antalet för 2023 och framåt inkluderar mer tillförlitliga uppskattningar om antal underleverantörer. Detta har inte gjorts till fullo tidigare, varför de två senaste åren inte är helt jämförbara med tidigare års uppskattningar. SCB:s uppgifter om förvärvsarbetande i gruv- och mineralnäringen kan ge en kompletterande bild. Deras statistik redovisas med ett års fördröjning, varför endast uppgifter från 2023 finns med i figur 5. Enligt SCB fanns det 10 185 sysselsatta inom gruv- och mineralnäring år 2023 (SNI 05-09).

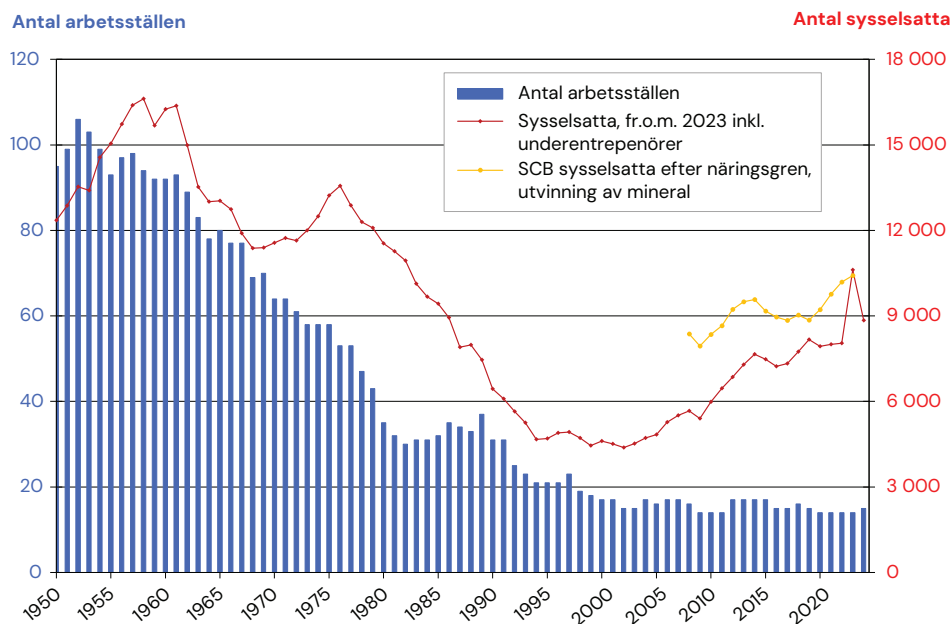
Järnmalmsgruvorna hade något fler anställda men ickejärnmalmsgruvorna innehar fler arbetsställen

(tabell 2). Flest sysselsatta finns i Norrbotten och Västerbotten eftersom det är här de flesta arbetsställena är lokaliserade (tabell 3).

Det totala antalet kvinnor som arbetade i de svenska metallgruvorna uppskattades till 2 088 under 2024 (tabell 4). Jämfört med tillverkningsindustrin är det en lägre andel kvinnor inom gruvnäringen. År 2024 var 24 procent av arbetskraften vid gruvorna kvinnor. Inom tillverkningsindustrin var motsvarande siffra 26 procent för 2024 (fig. 6).

Arbetsplatsolyckor och sjukdom

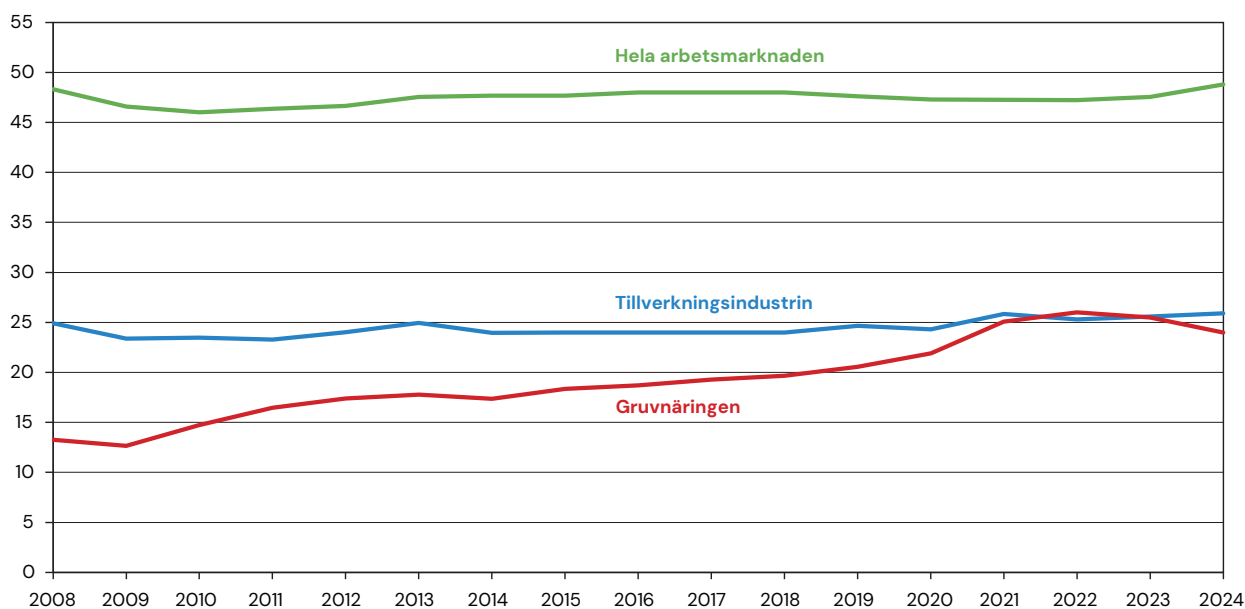
Statistik från Arbetsmiljöverket visar att antalet arbets-skador eller arbetsplatsolyckor inom gruvnäringen, sett till absoluta tal, som lett till frånvaro samt sjukdomar relaterade till arbetet har legat konstant runt 100 under de senaste fem åren (fig. 7). Frekvensen av arbets-olyckor per 1 000 anställda under 2024 var 10 för män och 11 för kvinnor.

*Från och med år 2023 har SGU:s enkät ändrats så att samtliga underentreprenadanställda inkluderas i undersökningen.

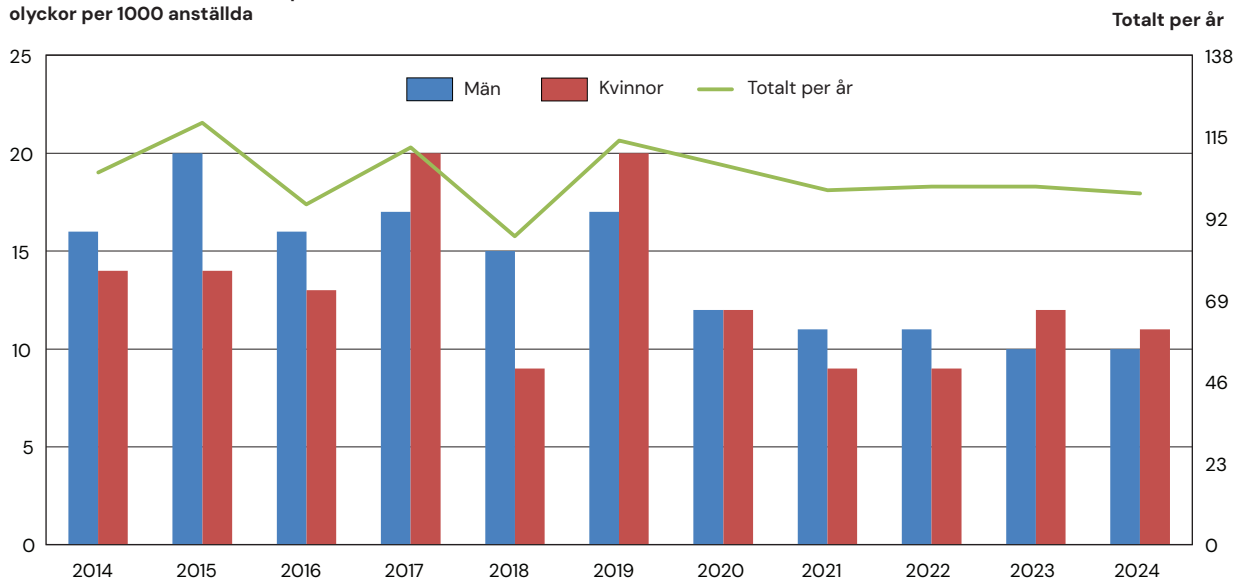
Figur 5. Antal arbetsställen och sysselsatta inom gruvindustrin, år 1950–2024*. SCB:s siffror över förvärvsarbetande har eftersläpning.

Andel kvinnor, procent

Figur 6. Andel kvinnor i gruvnäringsen, industrin och på hela arbetsmarknaden, år 2008–2024

Antal arbetsskador och arbetsplatsolyckor per 1000 anställda

Figur 7. Antal arbetsskador och arbetsplatsolyckor som lett till sjukfrånvaro vid svenska gruvor mellan åren 2014 och 2024. Antal per 1000 anställda med avseende på kön samt totalt. Källa: Arbetsmiljöverket (statistiken uppdateras löpande).

Tabell 2. Antal arbetsställen och sysselsatta inom gruvindustrin, år 1950–2024. Källa: SGU enkät.

År	Järnmalmgruvor		Icke järnmalmgruvor		Summa	
	Antal arbetsställen	Sysselsatta	Antal arbetsställen	Sysselsatta	Antal arbetsställen	Sysselsatta
1950	68	9 302	27	3 051	95	12 353
1951	68	9 888	31	2 983	99	12 871
1952	72	10 435	34	3 096	106	13 531
1953	72	10 194	31	3 206	103	13 400
1954	69	10 891	30	3 672	99	14 563
1955	66	11 357	27	3 686	93	15 043
1956	68	11 993	29	3 740	97	15 733
1957	69	12 782	29	3 606	98	16 388
1958	68	13 246	26	3 375	94	16 621
1959	68	12 478	24	3 198	92	15 676
1960	68	12 906	24	3 346	92	16 252
1961	69	13 003	24	3 365	93	16 368
1962	65	11 770	24	3 215	89	14 985
1963	59	10 715	24	2 813	83	13 528
1964	57	10 306	21	2 704	78	13 010
1965	57	10 248	23	2 787	80	13 035
1966	53	9 903	24	2 839	77	12 742
1967	50	9 084	27	2 819	77	11 903
1968	39	8 410	30	2 966	69	11 376
1969	40	8 354	30	3 038	70	11 392
1970	36	8 382	28	3 183	64	11 565
1971	36	8 604	28	3 128	64	11 732
1972	35	8 386	26	3 256	61	11 642
1973	33	8 588	25	3 412	58	12 000
1974	32	8 954	26	3 538	58	12 492
1975	32	9 378	26	3 849	58	13 227
1976	30	9 564	23	3 999	53	13 563
1977	30	8 996	23	3 884	53	12 880
1978	24	8 625	23	3 673	47	12 298
1979	21	8 235	22	3 852	43	12 087
1980	15	7 594	20	3 950	35	11 544
1981	12	7 094	20	4 171	32	11 265
1982	10	6 512	20	4 431	30	10 943
1983	8	5 492	23	4 642	31	10 134
1984	7	4 683	24	4 988	31	9 671
1985	8	4 574	24	4 857	32	9 431
1986	7	4 368	28	4 578	35	8 946
1987	7	3 951	27	3 954	34	7 905
1988	7	4 129	26	3 857	33	7 986
1989	7	3 855	30	3 605	37	7 460
1990	5	3 143	26	3 294	31	6 437
1991	5	2 943	26	3 155	31	6 098
1992	5	2 949	20	2 695	25	5 644
1993	4	2 761	19	2 496	23	5 257
1994	4	2 604	17	2 068	21	4 672
1995	4	2 546	17	2 132	21	4 678
1996	3	2 744	18	2 109	21	4 853
1997	3	2 648	20	2 215	23	4 863
1998	3	2 529	16	2 108	19	4 637
1999	3	2 336	15	2 012	18	4 348

Tabell 2. Fortsättning.

År	Järnmalmsgruvor		Icke järnmalmsgruvor		Summa	
	Antal arbets- ställen	Sysselsatta	Antal arbets- ställen	Sysselsatta	Antal arbets- ställen	Sysselsatta
2000	3	2 574	14	1 872	17	4 446
2001	3	2 560	14	1 725	17	4 285
2002	3	2 489	12	1 599	15	4 088
2003	3	2 502	12	1 664	15	4 166
2004	3	2 515	14	1 787	17	4 302
2005	3	2 615	13	1 739	16	4 354
2006	3	2 752	14	1 975	17	4 727
2007	3	2 865	14	2 026	17	4 891
2008	3	3 058	13	1 927	16	4 985
2009	3	2 800	11	1 856	14	4 656
2010	3	2 998	11	2 182	14	5 180
2011	3	3 166	11	2 427	14	5 593
2012	5	3 522	12	2 400	17	5 922
2013	5	3 874	12	2 421	17	6 295
2014	5	3 830	12	2 828	17	6 658
2015	5	3 374	12	3 502	17	6 876
2016	4	3 206	11	3 478	15	6 684
2017	4	3 159	11	3 537	15	6 696
2018	5	3 374	11	3 622	16	6 996
2019	4	3 494	10	3 830	15	7 324
2020	4	3 620	10	3 714	14	7 334
2021	4	3 546	10	3 841	14	7 387
2022	4	3 973	10	3 800	14	7 773
2023*	4	6 119	10	4 491	14	10 610
2024	4	5 088	11	3 759	15	8 847

*Från och med år 2023 har SGU:s enkät ändrats så att samtliga underentreprenadanställda inkluderas i undersökningen.

Tabell 3. Antal sysselsatta inom gruvindustrin år 2024 med fördelning på län och näringsgren. Källa: SGU enkät.

Län	Antal arbets- ställen 2024	Antal sysselsatta		Järnmalmsgruvor	Icke järnmalmsgruvor
		2023	2024		
Örebro	2	564	576		576
Dalarna	1	683	698		698
Västerbotten	7	1 295	1 045		1 045
Norrbottn	5	8 068	6 528	5 088	1 440
Hela riket 2024	15		8 847		3 759
Hela riket 2023*	14	10 610			

*Från och med år 2023 har SGU:s enkät ändrats så att samtliga underentreprenadanställda inkluderas i undersökningen.

Antalet sysselsatta inom gruvindustrin minskade under under 2024. Foto: Fredric Alm/LKAB

Tabell 4. Antal kvinnor i gruvnäringen, år 2008–2024. Samtliga gruvor. Källa: SGU enkät.

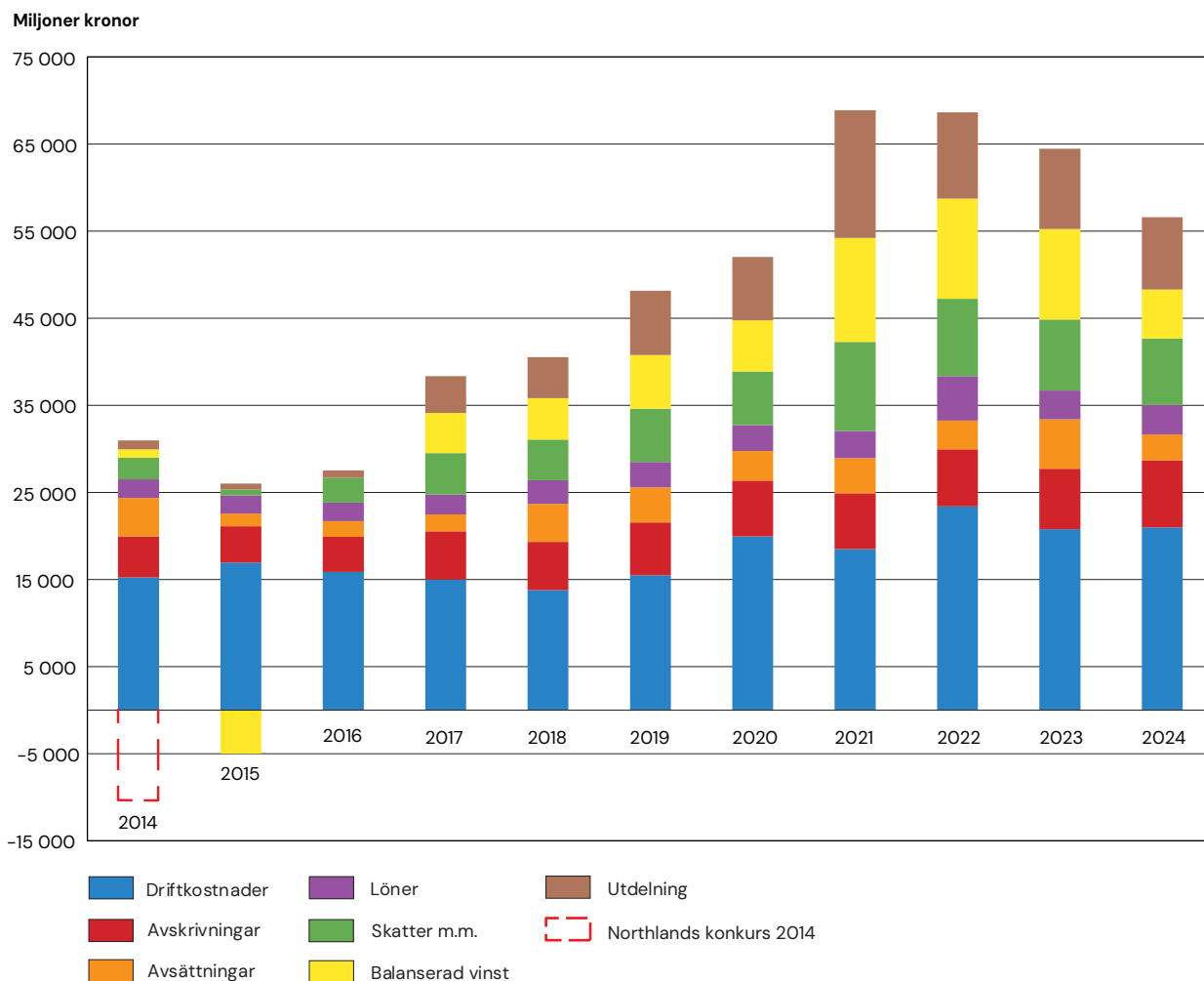
År	Kvinnor	Totalt	Andel (%)
2008	662	4 985	13
2009	589	4 656	13
2010	764	5 180	15
2011	920	5 593	16
2012	1 031	5 922	17
2013	1 120	6 295	18
2014	1 328	7 658	17
2015	1 372	7 476	18
2016	1 353	7 234	19
2017	1 416	7 346	19
2018	1 524	7 746	20
2019	1 681	8 174	21
2020	1 738	7 934	22
2021	2 005	7 999	25
2022	2 092	8 045	26
2023*	2 719	10 610	26
2024	2 088	8 648	24

*Från och med år 2023 har SGU:s enkät ändrats så att samtliga underentreprenadanställda inkluderas i undersökningen.

OMSÄTTNING

År 2024 präglades av en trög världsekonomi. Generellt ökade priset på basmetaller samtidigt som priset på järnmalm sjönk. Flera svenska gruvor stod inför operativa utmaningar. Särskilt drabbades LKAB:s produktions- och leveransvolymerna av två större urspårningar på Malmbanan samt omfattande driftstopp i deras pelletsverk. Den totala omsättningen för den svenska gruvnäringen (metallgruvor exklusive smältverk) uppgick till nästan 57 miljarder kronor. Omsättningen minskade med nästan 8 miljarder kronor relativt föregående år (fig. 8).

Omsättningen har varierat över tid. Nivån var som lägst under finanskrisen 2009 med en omsättning på under 20 miljarder kronor, och krisåren 2014–2016 även då med en omsättning kring 20 miljarder kronor. Gruvnäringen som helhet gick med förlust 2014 och 2015. Förlusten berodde till största delen på konkurrensen i de nystartade gruvorna i Dannemora och Tapuli (Pajala). Observera att i dessa beräkningar är enbart själva gruvdriften och anrikningen medräknade, ej metall- och stålverk.

Figur 8. Gruvnäringens omsättning 2014–2024 med viktiga resultatposter. I posten "Skatter m.m." ingår företagsskatt, löneskatt och sociala avgifter. Posten "Balanserad vinst" är årets resultat minus utdelningar.

EXPORT OCH IMPORT AV MINERALRÅVAROR SAMT METALL- OCH MINERALPRODUKTER

För mineralråvaror och färdiga mineralprodukter är Sveriges export större än importen, både med avseende på mängd och värde. Mängdmässigt svarar malmer, i huvudsak järnmalm, för den största andelen av den svenska minalexporten. Sedan följer byggnadsmineral, järn- och stålprodukter, industrimineral, skrot och avfallsprodukter. Högst exportvärde har övriga metallprodukter, järn- och stålprodukter och malmer.

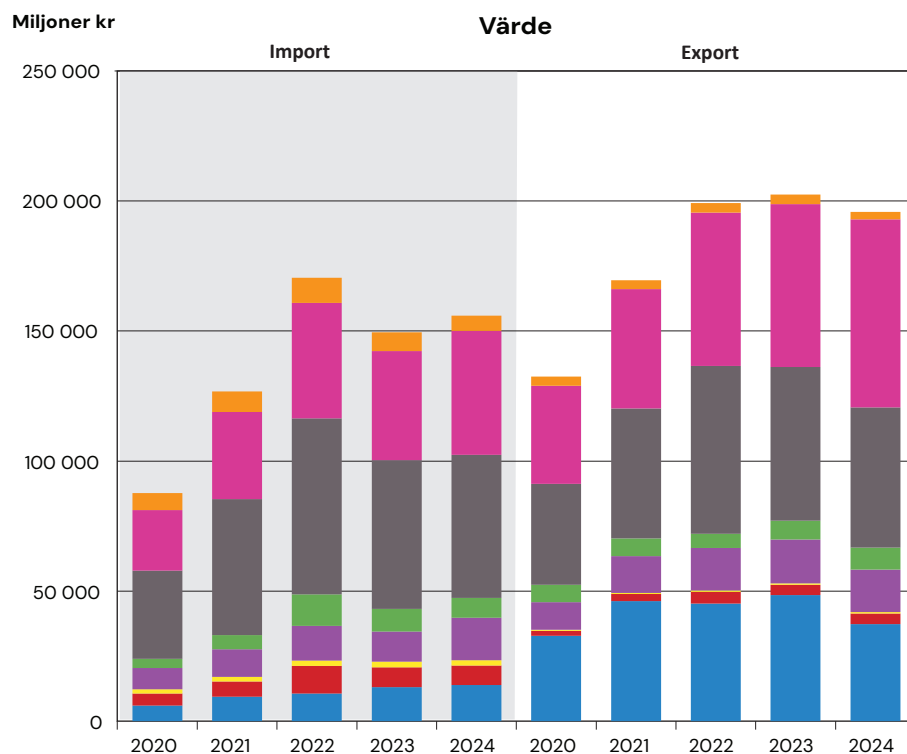
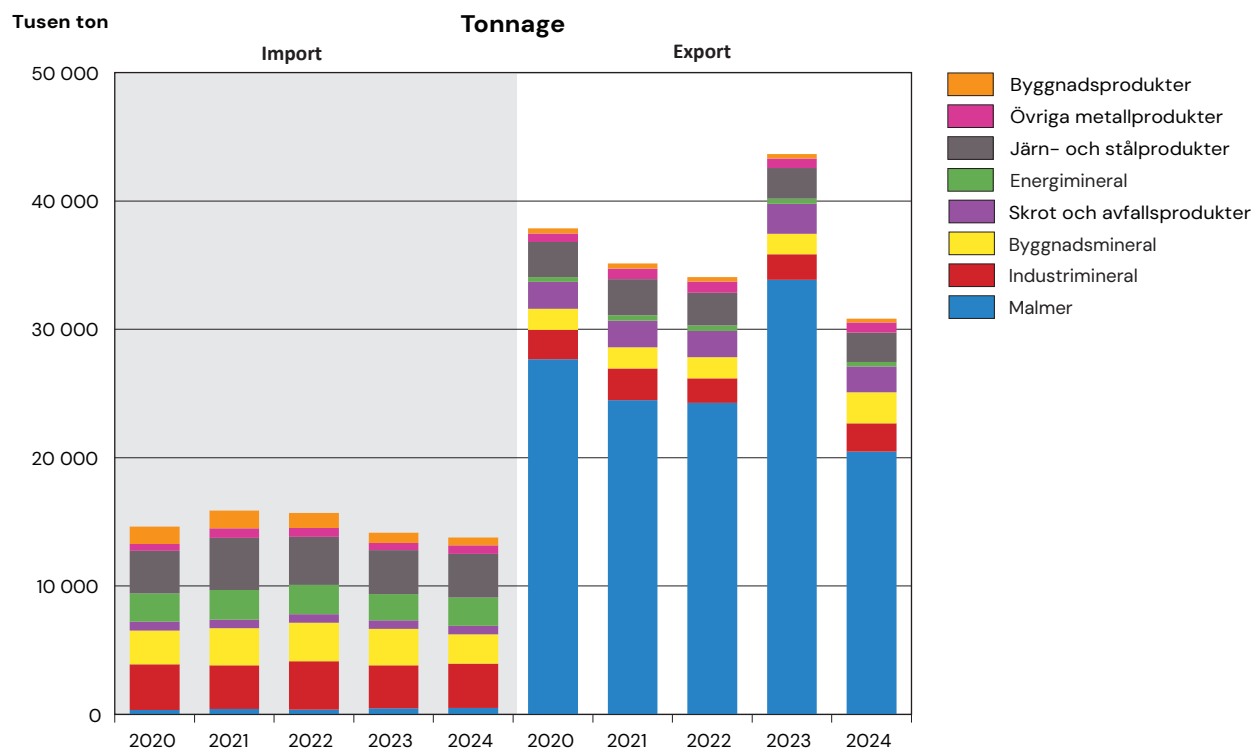
Mängdmässigt utgör importen ungefär hälften av exporten. Importen består främst av industrimineral, järn- och stålprodukter, byggnadsmineral och energimineral. Järn- och stålprodukter och övriga metallprodukter har högst importvärde.

Figur 9 visar export och import av mineralråvaror samt färdiga mineralprodukter, till exempel metaller, för åren 2020–2024. Posten byggnadsmineral består i denna figur av import och export av mineral som används i byggindustrin. Till energimineral räknas i figuren kol, torv och liknande mineral. I posten Övriga metallprodukter ingår metallråvaror för industrin. Färdiga metallprodukter, som exempelvis spik, ingår ej eftersom färdiga produkter är längre bort i förädlingsledet.

Det totala exportvärdet för 2024 var cirka 3 procent lägre jämfört med 2023 och samtidigt minskade de exporterade mängderna med 30 procent. Sett till mängder har exporten av malmer minskat mest och specifik järnmalmsexporten sjönk kraftigt. Importmängderna minskade med 3 procent relativt föregående år. Importvärdet ökade sammantaget med 4 procent.

Malmbanan mellan Kiruna och Narvik är viktig för gruvnäringen. Under 2024 skedde två stora urspårningar som påverkade leveranserna. Foto: G. Rúnar Gudmundsson/LKAB

Figur 9. Export och import av malmer, metaller och mineral uppdelat efter tonnage respektive värde, år 2020–2024. Källa: SCB.

Av de 40 största järnmalsprojekten i världen återfinns 14 i Australien. Gruvan Yandicoogina ligger i Pilbararegionen. Foto: Rio Tinto, Copyright © 2023

Internationell utblick

I dagsläget producerar gruvor i Sverige järnmalm, basmetaller och vissa ädelmetaller. Sett till resterande EU är Sverige en relativt stor producent av framför allt järnmalm, med även av bly och zink. I ett internationellt perspektiv är Sverige emellertid en relativt liten producent av både järnmalm och basmetaller (fig. 10). Figur 11 visar en internationell sammanställning, med Sveriges produktion av järnmalm utifrån ett globalt perspektiv. Statistiken i detta avsnitt är hämtat från

S&P Capital IQ, ICSG (International Copper study group) och ILZSG (International Lead & Zinc Study Group) och USGS (U.S. Geological Survey).

GLOBAL PRODUKTION AV JÄRNMALM

På världsmarknaden är Sverige en relativt liten producent av järnmalm, Sverige innehar cirka 1 procent av världsparoduktionen. Inom EU står Sverige för

89 procent av järnmalmproduktionen och är därmed en ledande aktör (fig. 10). Sveriges produktion av färdiga järnmalmprodukter, från LKAB och Kaunis Iron AB, uppgick till 25,0 Mt under 2024. Året innan var produktionen av färdiga järnmalmprodukter i Sverige 28,7 Mt (se även tabell 7 i avsnitt *Produktion av järnmalm*).

Statistiskt underlag gällande världsproduktionen av järnmalm för 2024 är i maj 2025 ännu inte klart och därför presenteras här enbart uppgifter om produktion från föregående år. Enligt uppskattning av S&P Capital IQ uppgick världsproduktionen av järnmalm under 2023 till 2 431 Mt (miljoner ton), en ökning med knappt 3 procent i jämförelse med 2022. Siffran avser ”saleable product”, det vill säga sålda järnmalmprodukter.

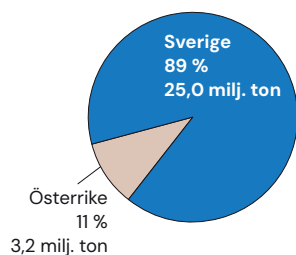
Figur 11 visar att Australien och Brasilien var de två

största järnmalmproducerande länderna i världen år 2023. Uppskattningsvis producerade länderna 980 Mt respektive 408 Mt, vilket tillsammans är ca 57 procent av den uppskattade världsproduktionen. Därefter följde Kina på 185 Mt, Indien med 156 Mt och Ryssland med 120 Mt järnmalm (omräknat till internationell standard med ca 60 procent järn).

Bland de 40 största järnmalmprojekten i världen återfinns 14 i Australien. Dessa drivs av åtta olika bolag. Järnmalmshuvudgruvorna i Australien är koncentrerade till de västra delarna av landet. I Brasilien återfinns gruvverksamheter till stor del i landets sydöstra delar. Brasiliens största gruvverksamheter Serra Norte och Serra Sul som drivs av Vale återfinns dock i den nordliga delstaten Pará. Det järnrika området kring Kursk är centrum för många gruvverksamheter i Ryssland.

Järn

EU:s produktion: 28,2 milj. ton

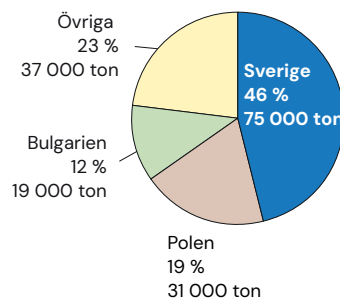

Världsproduktion: 2 500 milj. ton

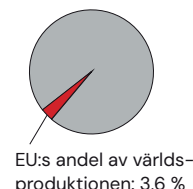

Bly

EU:s produktion: 162 000 ton

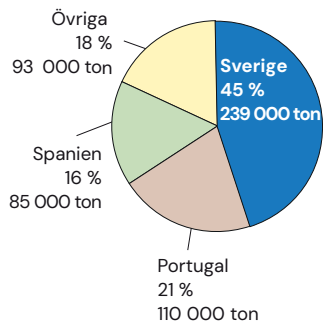

Världsproduktion: 4,5 milj. ton

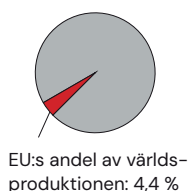

Zink

EU:s produktion: 527 000 ton

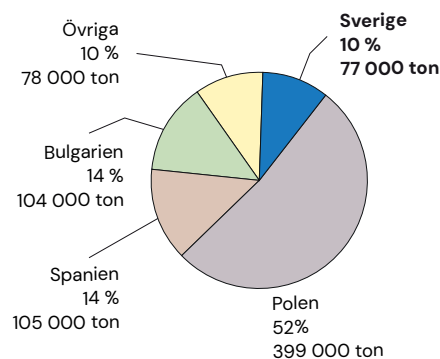

Världsproduktion: 11,9 milj. ton

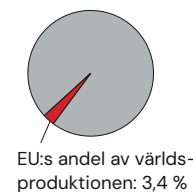

Koppar

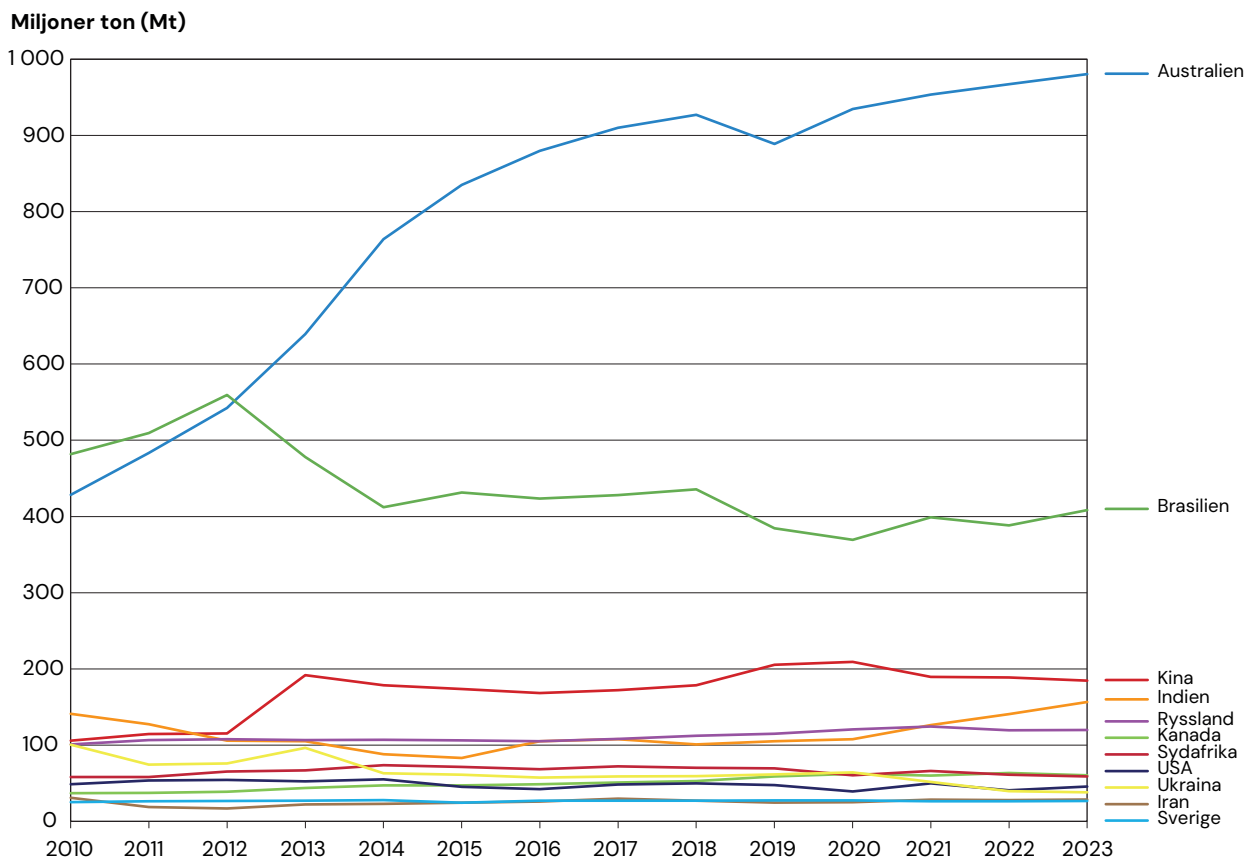
EU:s produktion: 763 000 ton

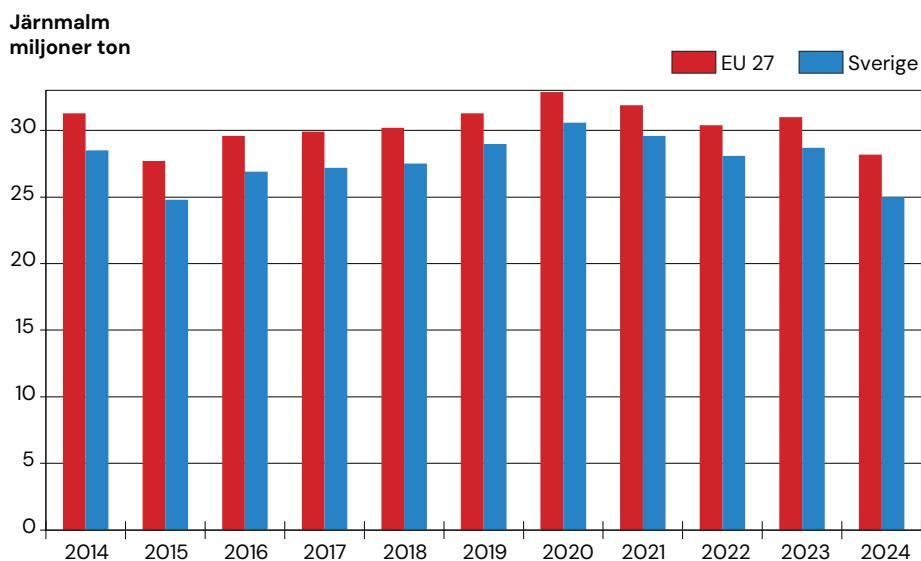
Världsproduktion: 22,8 milj. ton

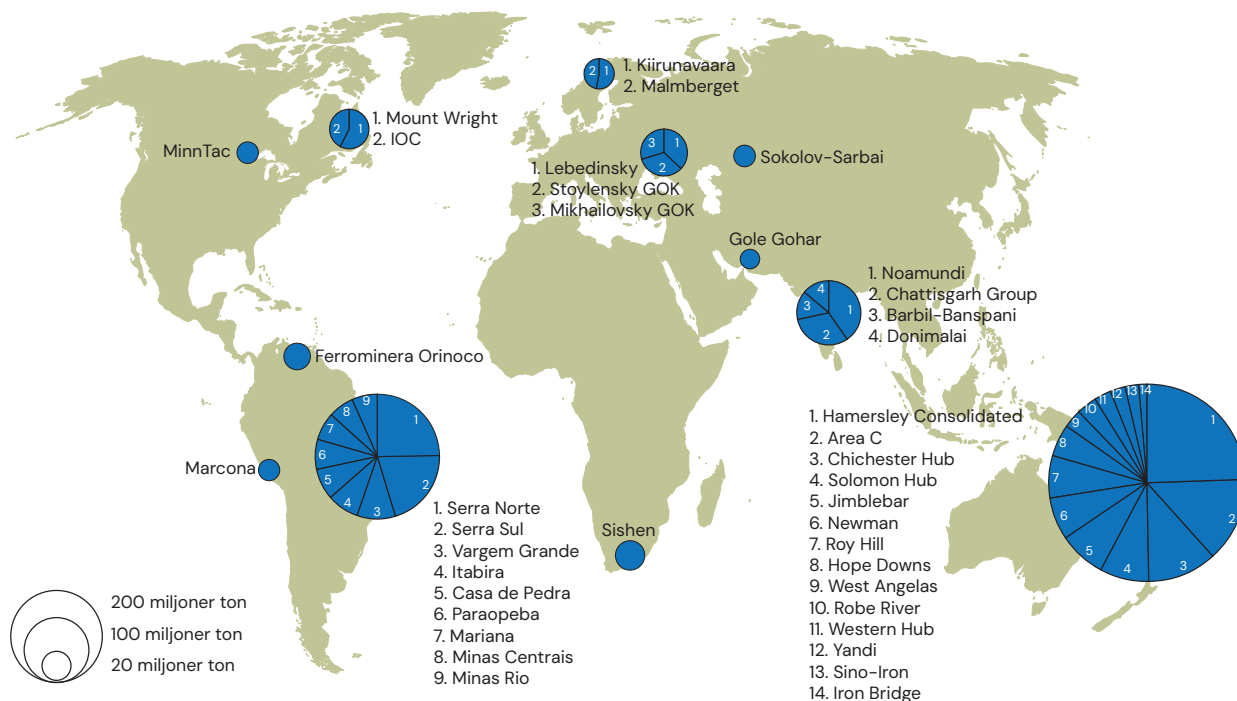
Figur 10. Sveriges gruvproduktion år 2024 i relation till EU och världen.

Figur 11. Järnmalsproduktion 2010–2023. (Internationell statistik finns i maj 2025 endast till 2023.) Källa: S&P Capital IQ

Figur 12. Sveriges andel av EU:s totala järnmalsproduktion, år 2014–2024.

Figur 13. De 40 största järnmalmprojekt i världen, år 2023. (Statistik finns i maj 2025 endast till 2023.) Källa: S&P Capital IQ.

GLOBAL PRODUKTION AV BASMETALLER

Koppar

Världens produktion av koppar har ökat kontinuerligt under de senaste sex åren. Enligt ICSG (International Copper study group) var den totala produktionen av koppar från gruvor i hela världen 22,8 Mt år 2024.

Chile är världens största kopparproducent och under 2024 producerades nästan 24 procent av all råvara där. Andra stora kopparproducenter är Peru, Kina och Kongo. Sveriges gruvor producerar internationellt sett en relativt liten andel, drygt 0,30 procent av den totala kopparproduktionen i världen. Sverige står för ungefär 10 procent av gruvproduktionen av koppar inom EU (fig. 14).

Bly

Bly bryts till största delen i Kina, 2024 stod Kina för 43 procent av den totala gruvproduktionen. Australien (11 procent) är också ett stort producentland. Enligt ILZSG (International Lead & Zinc Study Group) var den totala produktionen av bly, från gruvor i hela världen, knappt 4,6 Mt år 2024. Sveriges gruvor står för

46 procent av produktionen av bly inom EU (fig. 15). År 2024 producerade Sverige cirka 75 000 ton bly.

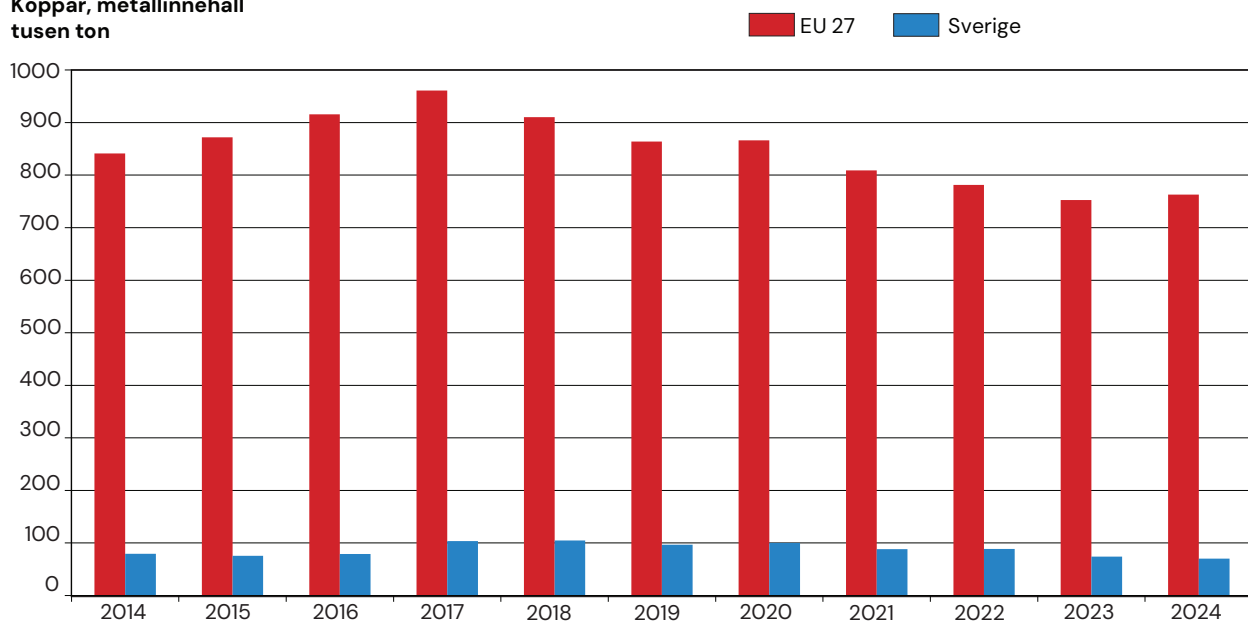
Bland basmetallerna har bly den i särklass högsta graden av återvinning. Återvinningen underlättas av att nästan allt bly går till en produkt, blybatterier, som är lätta att samla in och dessutom lätta att återvinna.

Zink

Enligt ILZSG (International Lead & Zinc Study Group) var den totala produktionen av zink, från gruvor i hela världen, knappt 11,897 Mt år 2024. Den största zinkproducenten i världen är Kina, som står för 34 procent av världens samlade gruvproduktion. Andra stora producentländer av zink är Peru och Australien med 11 respektive 9 procent av världens totala gruvproduktion.

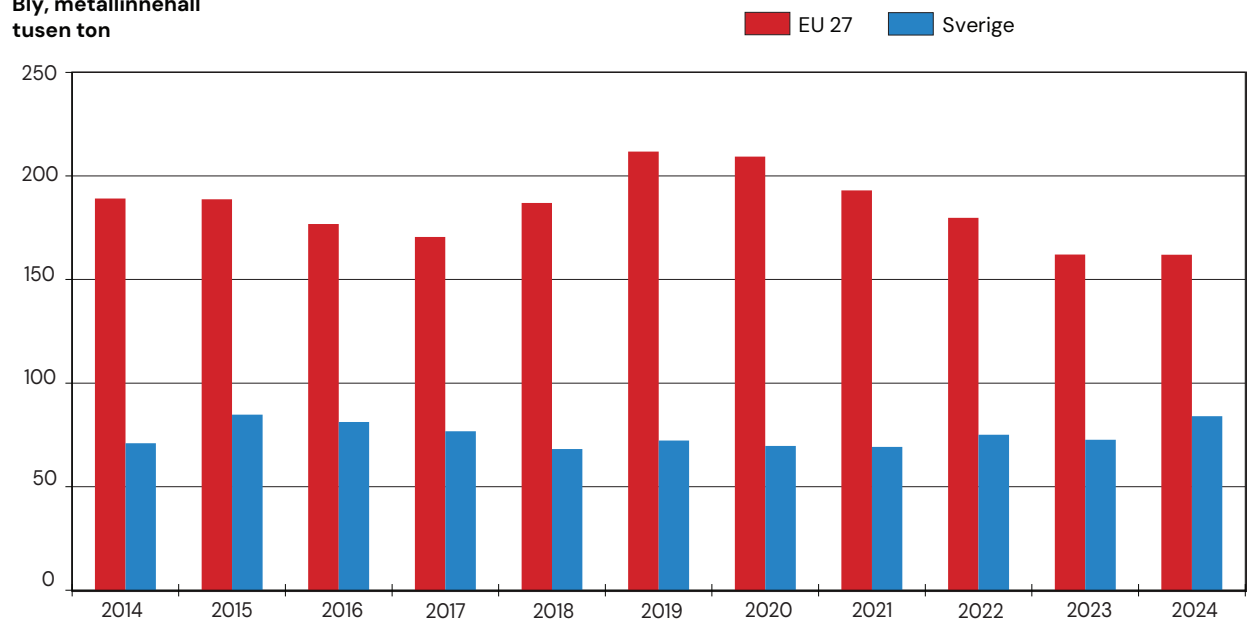
Som framgår av figur 16 producerade Sveriges gruvor cirka 239 000 ton zink, vilket är en liten ökning jämfört med 2023. Samtidigt har den totala zinkproduktionen minskat i EU vilket ledde till att Sverige stod för 45 procent av EU:s produktion 2024.

**Koppar, metallinnehåll
tusen ton**

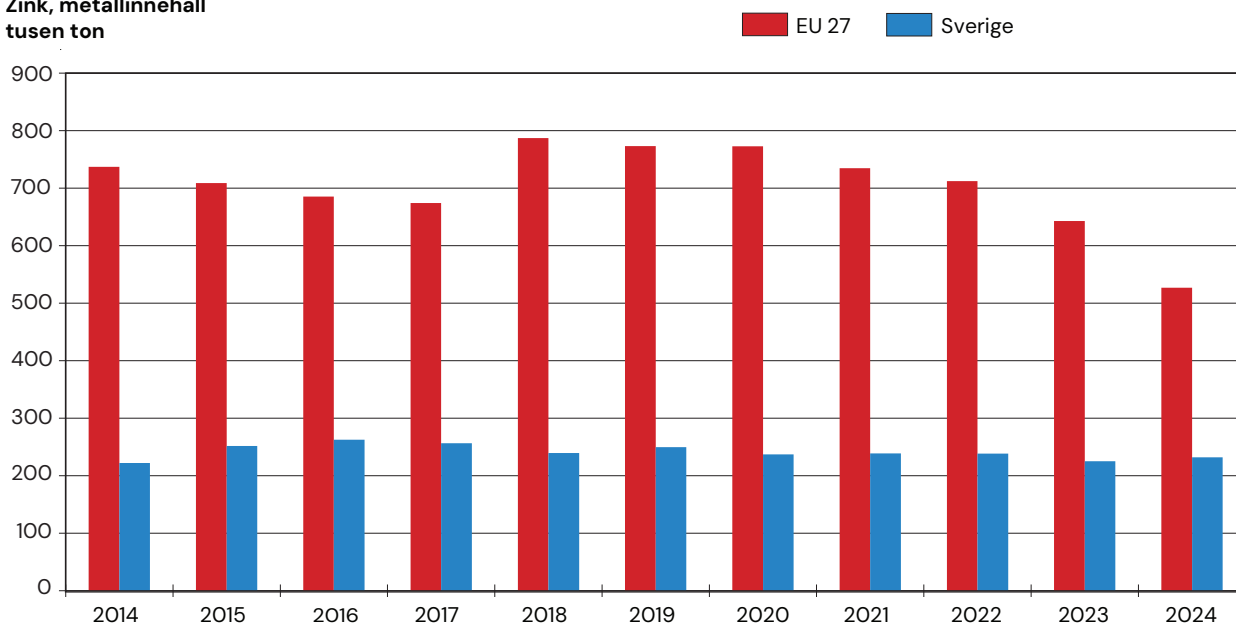
Figur 14. Sveriges andel av EU:s totala gruvproduktion av koppar, år 2014–2024.

**Bly, metallinnehåll
tusen ton**

Figur 15. Sveriges andel av EU:s totala gruvproduktion av bly, år 2014–2024.

Zink, metallinnehåll tusen ton

Figur 16. Sveriges andel av EU:s totala gruvproduktion av zink, år 2014–2024.

GLOBAL PRODUKTION AV GULD OCH SILVER

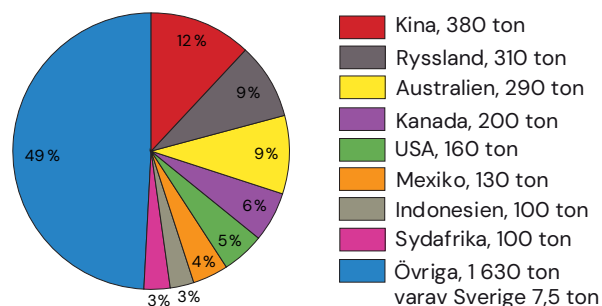
Guld

Under 2024 utvanns 3 300 ton guld i världen enligt USGS (United States Geological Survey). Guld utvinns på samtliga kontinenter utom Antarktis. Kina, Ryssland och Australien är de största producentländerna med 12, 9 och 9 procent av världsproduktionen. Andra stora producentländer är USA och Kanada. Sverige producerade cirka 7,5 ton guld under 2024, vilket motsvarar drygt 2 promille av världsproduktionen (fig. 17).

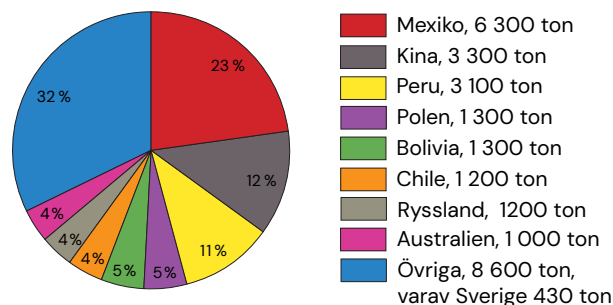
Silver

Världens silverproduktion var 25 000 ton år 2024 enligt USGS. Det mest betydande silverproducerande landet var Mexiko med 23 procent av produktionen. Kina och Peru stod för 12 respektive 11 procent. I Sverige utvinns silver av Zinkgruvan och vid Bolidens gruvor i Aitik, i Bolidenområdet och Garpenberg. Under 2024 producerades totalt cirka 430 ton i svenska gruvor, vilket motsvarade ca 1,7 procent av världsproduktionen (fig. 17).

Guld (ton)

Silver (ton)

Figur 17. Global gruvproduktion av guld och silver, år 2024.

Borring i järnmalmsgruvan Malmberget. Foto: Fredric Alm/LKAB

Produktion av järnmalm

I början av varje år skickar SGU ut en enkätundersökning till aktiva bolag inom gruvproduktion av metaller i Sverige. I undersökningen ställs frågor kring företagens produktionsvolym och sysselsättning. I avsnitten *LKAB* och *Kaunis Iron AB* presenteras resultat från SGU:s undersökning avseende järnmalmsgruvorna för produktionsåret 2024. Resultaten sammanfattas i tabellerna 5–10. Övrig information kommer från bolagens årsredovisningar eller webbplatser.

LKAB

LKAB:s järnmalmsgruvor är lokaliserade i Malmberget, Kiruna och Leveäniemi (i Svappavaara). Den järnmalm som bryts består i huvudsak av högkvalitativ magnetit som är naturligt magnetisk. Detta underlättar anrikningen och kräver mindre energitillförsel vid pelletstillverkning. Järnhalten efter anrikning uppgår till över 70 procent, vilket gör att produkten har hög efterfrågan på marknaden.

Enligt SGU:s enkätundersökning uppgick LKAB:s produktion av direkt säljbara järnmalmsprodukter till ca 22,6 Mt under 2024, en minskning med ca 3,5 Mt (13 procent) jämfört med 2023. Enligt LKAB:s årsredovisning beror minskningen av produktionsvolymerna på omfattande driftstopp i deras pelletsverk, där tre av de största stod stilla under långa perioder.

Kiirunavaara

När den industriella malmbrytningen i Kiruna startade När den industriella malmbrytningen i Kiirunavaara startade i början av 1900-talet bröts malmen i dagbrott men sedan början av 1960-talet bryts malmen under jord. Järnmalmen förädlas efter sovring ovan jord i tre anrikningsverk och tre pelletsverk.

Enligt uppgifter från SGU:s årliga enkätundersökning för 2024 bröts ca 22,7 Mt gråberg och malm i gruvan. Efter sovring erhöles ca 0,4 Mt direktmalm och 13,8 Mt anrikningsmalm. Anrikningsverkens ingående rågods hade 63,3 procents järnhalt och 0,24 procents fosforhalt. Anrikningsverkens utgående slig (koncentrat) innehöll 71,3 procent järn och 0,02 procent fosfor. I Kiruna produceras huvudsakligen masugns- och direktreduktionspellets (DR-pellets).

Leveäniemi

Brytning sker i dagbrottet Leveäniemi som ligger söder om samhället Svappavaara och i anslutning till anrikningsverket på platsen. Enligt SGU:s enkätundersökning bröts det 15,4 Mt gråberg och malm i gruvan under 2024 och efter sovring erhöles 4,1 Mt anrikningsmalm. Ingående rågods till anrikningsverket hade 60,6 procents järnhalt och 0,36 procents fosforhalt. Anrikningsverkets utgående slig hade 71,0 procent järn och 0,01 procent fosfor. I Svappavaara produceras huvudsakligen masugns- och direktreduktionspellets (DR-pellets).

Malmberget

I Malmberget bryts järnmalmen under jord. Järnmalmen förädlas efter sovring ovan jord i ett anrikningsverk och två pelletsverk. Enligt SGU:s enkät bröts 14,6Mt gråberg och malm i gruvan under 2024. Efter sovring erhöles 9,0 Mt anrikningsmalm. Anrikningsverkets ingående rågods hade mellan 58,3 och 64 procent järnhalt och en fosforhalt på mellan 0,23 och 0,54 procent. Anrikningsverkets utgående slig innehöll 70,6–71,5 procent järn och 0,004–0,025 procent fosfor. I Malmberget produceras förutom masugnspellets även fines.

Tabell 5. Brytning i järnmalmsgruvor år 2024. Källa: SGU enkät.

Län <i>Kommun</i> Gruvidkarens namn	Gruvans namn	Gråberg och malm			Genomsnittshaltav		Efter sovring erhållen anrikningsmalm, totalt (ton)	Styckemalm och mull för direkt avsalu, totalt (ton)
		Under jord (ton)	I dagbrott (ton)	Totalt (ton)	Järn (%)	Fosfor (%)		
Norrbottnens län								
Gällivare								
LKAB	Malmberget	15 529 278		15 529 278	39,9	0,50	9 023 175	
Kiruna								
LKAB	Kiirunavaara	23 122 407		23 122 407	42,7	0,16	13 789 733	444 110
Svappavaara								
LKAB	Leveäniemi		15 368 000	15 368 000	42,5	0,50	4 059 700	
Pajala								
Kaunis Iron AB	Kaunisvaara		22 191 918	22 191 918	24,1*		4 164 507	
Hela riket 2024		38 651 685	37 559 918	76 211 603			31 037 115	444 110
Hela riket 2023		38 777 604	38 613 591	78 545 748			35 522 065	608 273

* Efter sovring

Tabell 6. Inom järnmalmsfyndigheter bruten malm och gråberg, år 1983–2024. Källa: SGU enkät.

År	Total mängd bruten malm och gråberg	Gråberg		Anrikningsmalm		Direkt användbar styckemalm och mull	
	1000 ton	1000 ton	% av kol. 2	1000 ton	% av kol. 2	1000 ton	% av kol. 2
1983	20 384	4 868	24	10 910	54	4 455	22,0
1984	27 276	5 359	19	15 708	58	6 868	23,0
1985	32 247	6 555	20	18 871	59	6 821	21,0
1986	32 795	9 250	28	16 568	51	6 977	21,0
1987	30 335	7 861	26	16 768	55	5 706	19,0
1988	30 363	8 321	28	15 872	52	6 170	20,0
1989	31 958	8 051	25	16 300	51	7 607	24,0
1990	28 375	7 153	25	14 343	51	6 879	24,0
1991	28 693	7 731	27	14 469	50	6 493	23,0
1992	29 430	8 196	28	15 675	53	5 559	19,0
1993	29 129	8 524	29	15 607	54	4 998	17,0
1994	32 352	10 203	31	16 609	51	5 540	17,0
1995	33 460	9 778	29	19 058	57	4 624	14,0
1996	33 605	9 839	29	20 273	60	3 493	10,0
1997	33 488	9 470	28	20 441	61	3 577	10,7
1998	34 894	10 842	31	21 034	60	3 017	8,7
1999	32 512	10 925	34	18 832	58	2 755	8,5
2000	34 629	10 505	30	21 437	62	2 687	7,8
2001	34 020	11 853	35	19 575	58	2 592	7,6
2002	32 136	9 079	28	20 530	64	2 527	7,9
2003	34 906	10 060	29	22 116	63	2 730	7,8
2004	35 988	9 841	29	23 314	65	2 833	7,9
2005	37 465	10 387	28	24 502	65	2 576	6,9
2006	40 692	14 163	35	23 622	58	2 907	7,1
2007	41 420	13 568	33	24 988	60	2 864	6,9
2008	43 487	14 540	33	27 713	64	1 234	2,8
2009	30 420	9 774	32	20 389	67	257	0,8
2010	43 846	14 170	32	28 797	66	880	2,0
2011	45 325	14 485	32	29 849	66	991	2,2
2012	46 894	16 622	33	30 272	65	822	1,8
2013	53 044	15 633	29	36 568	69	843	1,6
2014	54 417	17 518	32	34 002	62	570	1,0
2015	49 506	19 645	40	29 391	59	470	0,9
2016	52 587	20 744	39	31 343	60	500	1,0
2017	52 405	20 641	39	31 077	59	687	1,3
2018	57 574	21 800	38	34 876	61	898	1,6
2019	58 418	19 505	33	38 235	65	678	1,2
2020	58 726	19 498	33	38 619	66	609	1,0
2021	62 066	20 753	33	40 718	66	595	1,0
2022	56 449	19 691	35	36 192	64	565	1,0
2023	59 317	23 187	39	35 522	59	608	1,0
2024	74 898	43 416	58	31 037	41	444	0,6

Tabell 7. Produktion av direkt säljbara produkter (styckemalm, mull, slig och kulsinter) i tusentals ton, år 2011–2024.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hela riket	26 113	26 540	27 285	28 181	24 823	26 900	27 200	27 526	28 980	30 584	29 603	28 124	28 687	24 425

Tabell 8. Anrikning av järnmalm år 2024. Källa: SGU enkät.

Län Kommun Gruvdkare Anrikningsverk	Anrik- nings- metod*	Ingående rågods						Erhållen slig						Anrikningssand			
		Från	Totalt (ton)	Genomsnittshalt				Kvalitet	Totalt (ton)	Genomsnittshalt				Genomsnittshalt			
				Fe (%)	P (%)	S (%)	Mn (%)			Fe (%)	P (%)	S (%)	Mn (%)	Fe (%)	P (%)	Mn (%)	S (%)
Norrbottens län																	
Gällivare																	
LKAB																	
Malmberget	mv	FAR	2 155 876	64	0,23	0,03	0,04	MPC	6 674 707	71,2	0,008	0,01	0,04	8,14	1,58	0,07	0,24
	mv	PAR	6 568 385	60,5	0,29	0,04	0,04	MAF	1 196 567	70,6	0,025	0,005	0,04				
	mv	AMD						Spec. prod.	382 357	71,5	0,004	0,0029	0,04				
	mv	AMGB						Summa:	8 253 631								
	mv	AMLB	1 410 295	58,5	0,48	0,02	0,06										
	mv	HPAR	132 428	58,3	0,54	0,01	0,06										
		Summa:	10 266 984														
Kiruna																	
LKAB																	
Kirunavaara	mv, f	Kiirunavaara	13 174 100	63,3	0,24			KA1+KA2+KA3	11 067 400	71,3	0,02	0,07	0,01	7,6	1,83	0,16	0,36
Svappavaara	mv, f		2 935 279	60,6	0,36			Svappavara	2 388 225	71,0	0,01		0,05				
		Summa:	16 109 379					Summa:	13 455 625								
Pajala																	
Kaunis Iron AB																	
Kaunisvaara	mv	Kaunisvaara	6 181 975	24,12		0,306		Kaunisvaara	1 788 524	68,0		0,082		6,0			0,40
Hela riket 2024			32 558 338						23 497 780								
Hela riket 2023			39 377 023						26 938 736								

* Anrikningsmetod: mv = kombinerad magnetisk och våtanrikning, f = flotation

KAUNISVAARA IRON AB

Kaunisvaara

Under 2024 producerade Kaunis Iron AB ca 1,8 Mt färdiga järnmalmsprodukter (2,1 Mt år 2023) vid gruvan i Kaunisvaara utanför Pajala. Enligt SGU:s enkät bröt man 22,2 Mt gråberg och malm i gruvan och efter sovring erhöles 4,2 Mt anrikningmalm. Ingående

rågods till anrikningsverket hade 24,1 procent järn och 0,31 procent svavel. Anrikningsverkets utgående slig hade 68,0 procent järn och 0,082 procent svavel. Sligen från anrikningsverket fraktas på lastbilar ca 150 km till en omlastningsstation i Pitkäjärvi (utanför Svappavaara) för vidare transport på Malmbanan till hamnen i Narvik.

Tabell 9. Sintring av järnmalmslig år 2024. Källa: SGU enkät.

Län <i>Kommun</i> Gruvidkarens namn	Sinterverkets namn	Ingående rågods				Erhållen färdig vara Totalt (ton)*
		Totalt (ton)	Genomsnittshalt (%)			
			järn	fosfor	svavel	
Norrbottenslän						
Gällivare						
LKAB	Malmberget	6 674 707	71,2	0,008	0,01	6 658 555
Kiruna						
LKAB	Kiruna	11 067 400	71,3	0,02	0,07	11 484 627
	Svappavaara	2 388 225	71,0	0,01		2 470 671
	Summa:	13 455 625				13 955 298
Hela riket 2024		20 130 332				20 613 853
Hela riket 2023		22 808 863				23 544 487

*Anmärkning: LKAB:s produktion utgörs av kulsinter.

Tabell 10. Produktion av järnmalmslig åren 1974–2024 med fördelning på fosfor- och svavelhalt (1000 ton). Källa: SGU enkät

År		Produktion av slig (ton)	Därav med procentuell genomsnittshalt av										
			Fosfor						Svavel				Mangan
			<0,006	0,006 –0,03	0,04 –0,09	0,1–0,6	>0,6	utan analys	<0,01	0,01 –0,04	>0,04	utan analys	>1,0
1974	12 509	1 992	9 967	-	108	21	421	972	363	712	10 462	-	
1975	12 020	1 089	8 388	2 043	232	30	238	862	364	614	10 180	-	
1976	12 735	1 197	8 496	2 397	296	53	296	1 208	167	572	10 788	-	
1977	11 994	1 426	8 042	1 804	469	50	203	1 469	346	589	9 590	-	
1978	9 180	462	3 906	3 885	233	95	599	1 313	338	230	7 299	-	
1979	10 487	757	6 046	3 174	251	58	201	378	672	344	9 093	-	
1980	11 597	727	6 187	4 600	-	83	-	59	372	292	10 874	-	
1981	10 087	472	5 135	4 216	-	113	151	67	-	177	9 843	-	
1982	8 074	372	4 810	2 784	-	87	21	1 042	417	371	6 244	-	
1983	9 336	380	6 558	2 202	-	96	-	578	-	1 320	7 438	-	
1984	11 647	253	5 451	-	-	111	5 832	736	1 039	253	9 619	-	
1985	13 897	242	10 353	3 108	-	194	-	752	7 154	242	5 749	-	
1986	13 738	441	13 110	-	-	187	-	966	6 445	298	6 029	-	
1987	14 051	328	13 495	-	-	228	-	966	6 645	328	6 112	-	
1988	13 547	308	13 088	-	-	142	9	183	5 803	308	7 253	-	

Tabell 10. Fortsättning.

År		Produktion av slig (ton)		Därav med procentuell genomsnittshalt av										
				Fosfor						Svavel				Mangan
				<0,006	0,006 –0,03	0,04 –0,09	0,1–0,6	>0,6	utan analys	<0,01	0,01 –0,04	>0,04	utan analys	
1989	13 799	338	13 318	-	-	71	72	135	5 517	331	7 816	-		
1990	12 626	320	12 306	-	-	-	-	5 711	-	320	6 595	-		
1991	12 599	342	12 257	-	-	-	-	5 530	-	342	6 727	-		
1992	13 593	210	13 383	-	-	-	-	6 553	-	110	6 929	-		
1993	13 597	84	13 513	-	-	-	-	6 258	-	-	7 339	-		
1994	14 123	103	14 020	-	-	-	-	6 715	-	-	7 408	-		
1995	16 686	148	16 538	-	-	-	-	6 686	-	-	10 000	-		
1996	17 527	180	17 347	-	-	-	-	6 794	-	-	10 733	-		
1997	18 031	215	17 516	-	-	-	-	6 767	-	-	11 264	-		
1998	17 922	217	17 705	-	-	-	-	6 584	-	-	11 338	-		
1999	15 525	210	11 637	-	-	-	3 678	6 748	-	-	8 777	-		
2000	16 688	167	16 487	-	34	-	-	167	-	-	16 521	-		
2001	16 467	232	16 235	-	-	-	-	-	-	-	16 467	-		
2002	17 266	86	17 180	-	-	-	-	-	-	-	17 266	-		
2003	18 575	245	18 330	-	-	-	-	-	-	-	18 575	-		
2004	19 002	282	18 720	-	-	-	-	7 172	282	-	11 548	-		
2005	20 329	-	20 329	-	-	-	-	7 814	-	-	12 515	-		
2006	20 943	-	20 943	-	-	-	-	7 612	-	-	13 331	-		
2007	22 372	-	22 372	-	-	-	-	9 199	-	-	13 173	-		
2008	23 620	348	23 620	-	-	-	-	3 029	5 560	-	15 031	-		
2009	17 863	179	17 863	-	-	-	-	2 630	3 936	-	11 297	-		
2010	24 438	-	24 438	-	-	-	-	6 129	2 279	-	16 030	-		
2011	25 400	286	25 400	-	-	-	-	6 797	2 167	-	16 437	-		
2012	26 038	254	26 038	-	-	-	-	7 073	1 547	273	17 146	273		
2013	26 692	297	26 692	-	-	-	-	7 158	2 424	948	16 162	948		
2014	27 391	247	24 910	-	-	-	-	8 081	1 577	1 187	16 546	1 187		
2015	24 300	273	24 080	-	-	-	-	1 927	6 308	-	16 065	-		
2016	25 643	267	25 376	-	-	-	-	1 846	6 082	-	17 715	-		
2017	26 396	485	25 911	-	-	-	-	485	8 448	-	17 463	-		
2018	25 296	379	17 945	6 803	169	-	-	1 981	6 803	626	16 512	-		
2019	27 278	-	22 517	-	2 558	47	2 156	-	6 049	1 770	19 459	-		
2020	28 327	399	25 987	-	-	-	1 940	2 352	6 779	1 940	17 256	-		
2021	28 119	-	26 106	-	-	-	2 013	-	7 331	2 013	18 775	-		
2022	26 477	403	23 961	-	-	-	2 113	-	-	2 113	24 364	-		
2023	26 939	385	24 396	-	-	-	2 543	-	1 617	2 127	24 812	-		
2024	23 498	382	21 327	-	-	-	1 789	1 579	6 675	12 856	2 388	-		

Borrkärnor i Kankbergsgruvan där Boliden bryter guld och tellur. Foto: Sara Linderöth/SGU

Produktion av ickejärnmalm

Uppgifterna om producerade mängder i detta avsnitt har hämtats från SGU:s årliga enkätundersökning till aktiva bolag inom gruvbranschen i Sverige. Här presenteras resultat från undersökningen avseende ickejärnmalmsgruvorna för produktionsåret 2024. Resultaten sammanfattas också i tabellerna 11–14 samt figur 18 och figur 19. Övrig information om gruvföretagen kommer från bolagens årsredovisningar eller webbplatser.

Under 2024 bröts ca 48,6 Mt malm i Sveriges ickejärnmalmsgruvor, en ökning med drygt en procent jämfört med föregående år (tabell 11). Gruvorna producerade 840 785 ton koncentrat/slig. Totalt sett ökade mängden producerad slig med ca 4 procent jämfört med föregående år (tabell 13). I tabell 14 framgår att produktionen av koppar minskade jämfört med före-

gående år medan de andra metallerna ökade, sett till metallinnehåll. Figur 18 visar att det totala metallinnehållet av koppar, zink och bly var högre jämfört med föregående år trots att kopparproduktionen minskat. Metallinnehållet av både guld och silver ökade, silverproduktionen var den högsta sedan 2018 (fig. 19).

BOLIDEN MINERAL AB

Gruvföretaget Boliden har sina rötter i gruvan i Västerbotten med samma namn, där en fyndighet hittades 1924 och som kom i produktion två år senare. Bolidengruvan stängdes år 1967, men anrikningsverket som byggdes i anslutning till gruvan är fortfarande i drift och processar nu malm från flera gruvor i Skelleftefältet

Tabell 11. Brytning av gråberg och malm i ickejärnmalmsgruvor år 2024 (ton). Källa: SGU enkät

Län Kommun Gruvidkarens namn	Gruvfältets (gruvans) namn	Malmart	Bryt- nings- metod*	Gråberg och malm		Anriknings- malm	Gråberg
Örebro län							
Askersunds kommun							
Zinkgruvan Mining AB	Zinkgruvan	zink, bly, koppar	1	1 867 585		1 429 787	437 798
Lindesbergs kommun							
Lovisagruvan AB	Lovisagruvan	zink, bly, silver	3	47 516		25 923	21 593
Dalarnas län							
Hedemora kommun							
Boliden Mineral AB	Garpenberg	zink, bly, koppar	1, 2, 3, 4	4 445 566		3 499 939	945 627
Västerbottens län							
Lycksele kommun							
Botnia Exploration AB	Fäbodtjärn	guld	1	87 302		19 502	67 800
Boliden Mineral AB	Kristineberg	koppar, bly, zink	3	1 123 906		520 104	603 802
Skellefteå kommun							
Boliden Mineral AB	Renström	koppar, bly, zink	3	786 354		517 004	269 350
Boliden Mineral AB	Kankberg	guld, tellur	3	625 735		455 630	170 105
Björkdalsgruvan AB	Björkdals gruvan	guld	1, 2	1 416 792		1 006 434	410 358
Norrbottens län							
Gällivare kommun							
Boliden Mineral AB	Aitik	koppar, guld	1		76 933 000	41 094 000	35 839 000
Hela riket 2024				10 400 757	76 933 000	48 568 324	38 765 433
Hela riket 2023				9 628 491	76 203 708	47 888 972	37 943 227

* 1=pallbrytning, 2=skivpallbrytning, 3=igensättning, 4 = rill

i Västerbotten. Utöver i verksamheten i Skelleftefältet, bedriver Boliden gruvdrift i Garpenberg i Dalarna, Aitik i Norrbotten samt i Irland och Finland. Sedan april 2025 har Boliden även gruvdrift i Zinkgruvan i Örebro län och Somincor i Portugal. Tara i Irland åter-öppnade under andra halvan av 2024 efter att ha varit lagd i malpåse sedan mitten av 2023.

Aitik

När Aitikgruvan startade 1968 beräknades den ha en livslängd på 15 år. Men de reserver och tillgångar som finns i Aitikgruvan och närliggande fyndigheter räcker troligtvis för många decennier av malmproduktion. Vid starten var årsproduktionen av malm 2 Mt, som anrikades vid gruvan. Under 2024, 56 år senare, var produktionen 41,1 Mt (tabell 11). Det är en ökning med ca 1 procent jämfört med 2023.

Malmen i Aitik är en så kallad porfyrokopparmalm

(eng. *porphyry copper*), en malmtyp som kännetecknas av låga metallhalter men med mycket stor mängd malm. Huvuddelen av världens kopparproduktion kommer från sådana kopparmalmer i Amerika och Sydostasien. Förutom koppar utvinns även silver och guld i Aitik. Malmen i Aitik bryts i dagbrott (Aitik) och anrikas med flotation vid anrikningsverk nära gruvan. Dagbrottet Salmijärvi strax söder om huvudbrottet i Aitik är slutbrutet. Under 2024 blev arbetet med att starta upp ett nytt satellit-dagbrott i Liikavaara klart och det är nu i produktion. Anrikningen sker i Aitik och mineraltillgångarna och mineralreserverna räknas till Aitik.

Produktionen av slig uppgick till 239 391 ton under 2024 (tabell 12). Detta är lägre jämfört med produktionen år 2023. Jämfört med föregående år var metallhalten för guld lägre medan kopparhalten var högre. Sammantaget ledde detta till lägre metallinnehåll från brytningen i Aitik.

Tabell 12. Anrikning av ickejärnmalm år 2024. Källa SGU enkät

Län <i>Kommun</i> Gruvidkare Anrikningsverk	Anrik- nings- metod*	Ingående rågods						Erhållen slig						
		Genomsnittshalt av						Genomsnittshalt av						
		Totalt (ton)	Cu (%)	Pb (%)	Zn (%)	Ag (g/ton)	Au (g/ton)	Typ	Totalt (ton)	Cu (%)	Pb (%)	Zn (%)	Ag (g/ton)	Au (g/ton)
Örebro Län														
Örebro														
Zinkgruvan Mining														
Zinkgruvan	f	1 446 596	2,17	3,12	7,76	68		Kopparslig	15 996	24,78				309
								Blyslig	42 947		71,92	6,15		1 346
								Zinkslig	156 613		2,54	52,44		98
Dalarna län														
Hedemora														
Boliden AB														
Garpenberg	f	3 455 203	0,07	1,49	3,36	96,4	0,33	Kopparslig 1	9 086	11,06	44,03	2,93	17 633	63,08
								Blyslig 1	55 077	0,74	73,31	4,83	1 726	1,92
								Zinkslig 1	201 625	0,13	1,06	53,97	104	0,29
								Blyslig 2	359	0,06	15,21	3,88	3 141	450,2
Västerbottens län														
Lycksele														
Dragon Mining AB														
Svartliden**	c	22 721					30,8							
Skellefteå														
Boliden AB														
Boliden	f	1 498 638	0,29	0,48	3,57	55,0	2,53	Kopparslig 1	397	0,44	3,48	4,08	1 523	1463,21
								Blyslig 1	9 589	4,25	41,85	10,21	2 388	8,02
								Zinkslig 1	37 941	0,33	0,74	57,48	85	0,87
								Kopparslig 2	15 290	22,71	4,74	4,31	2 084	43,03
								Zinkslig 2	49 462	0,27	2,27	53,43	138	1,76
								Zinkslig 3	896	1,63	1,02	52,55	142	1,60
								Ädelmetalls- lakning	7				386 654	262 997,06
Björkdalsgruvan AB														
Björkdal	fv	1 370 410					1,08	Guldslig 1	1,16					485774,23
								Guldslig 2	259					1427,44
								Guldslig 3	131					347,12
								Guldslig 4	5 631					51,60
Norrbotens län														
Gällivare														
Boliden AB														
Aitik	f	40 840 000	0,17			0,75	0,07	Kopparslig 1	239 391	25,0			100,0	5,76
Hela riket 2024		48 633 568						840 698						

* Anrikningsmetod: fv = flotation och våtanrikning, f = flotation, c = cyanidlakning.

** Anrikning av importerat guldkoncentrat från Finland och malm från Fäbodtjärn sker vid Svartlidens anrikningsverk.

Bolidenområdet

I Bolidenområdet inom Skelleftefältet i Västerbotten har Boliden produktion vid tre gruvor: Kristineberg, Renström och Kankberg. Under 2024 färdigställdes arbetet med att förbereda för brytning av mineraliseringen i Rävliiden utanför Kristineberg. Malmerna i Renström och Kristineberg är massiva sulfidmalmer med koppar, zink och bly samt ansehlga halter av guld och silver. Malmen i Kankbergsgruvan är av en annan typ och de ekonomiskt intressanta grundämnena är guld och tellur (tabell 11).

Malm från gruvorna i Skelleftefältet transporteras till och anrikas vid anrikningsverket i Boliden. Som framgår av tabell 12 anrikades 1,50 Mt under 2024, vilket var ca 6 procent lägre jämfört med år 2023. Genomsnittshalterna av metaller var dock högre relativt föregående år vilket bidrog till högre produktion av metaller från Bolidenområdet, förutom för koppar som hade en något lägre halt och produktion. Tellurproduktionen vid Kankbergsgruvan ökade också 2024. Produktionen uppgick till 45,8 ton, vilket är ca 29 procent högre än föregående år.

Garpenberg

Malmen i Garpenberg består av flera malmkroppar i en omvandlad, veckad och förkastad kalkstenshorisont. Malmerna anses ha bildats genom att mineralrika lösningar har impregnerat kalkstenen. Malmerna i Garpenberg är zink- och blyrika och innehåller också lite koppar. Även silverhalterna är höga. Lappberget är den största malmkroppen. Boliden bedriver aktiv prospektering och har under året ökat mineraltillgångarna.

Tabell 11 redovisar att 3,5 Mt malm bröts i Garpenberg under 2024, en ökning med 11 procent jämfört med föregående år. Metallhalterna för guld och silver var lägre än föregående år, men bara guld hade totalt sett lägre metallinnehåll. Halterna för bly, koppar och zink var något högre 2024 än för 2023, vilket tillsammans med ökad produktion ledde till högre metallinnehåll. Under 2024 producerades drygt 202 000 ton zinkslig, 55 100 ton blyslig och 9 100 ton kopparslig (tabell 12).

Zinkgruvan

Zinkgruvan ligger ca 18 km sydost om Askersund i Örebro län. Gruvan har haft flera ägare under sin mer

än hundra år långa produktionstid. Sedan april 2025 ägs Zinkgruvan av Boliden.

Zink- och blymalmen i Zinkgruvan består av band av massivt zinkblände och blyglans med vulkaniska och sedimentära bergarter som värdbergart. All malm-brytning i Zinkgruvan, både av zink- och blymalm samt kopparmalm, sker under jord. Malmen fraktas till anrikningsverket som ligger i omedelbar anslutning till gruvan. Malmen anrikas med flotationsteknik i en del som behandlar zink-blymalm och i en annan del som kan processa både kopparmalm och zink-blymalm i kampanjer (produktion under kortare perioder). Koncentraten säljs till smältverk i Europa.

Under 2024 bröts totalt ca 1,4 Mt malm i Zinkgruvan, bestående av 1,2 Mt zink-blymalm och 0,2 Mt kopparmalm (tabell 11). Metallhalten av bly, zink och silver var högre under 2024 men kopparhalten var lägre relativt föregående år. Sammantaget ökade producerad mängd slig och produktionen av bly, zink och silver. Produktionen av koppar och kopparslig minskade (tabell 12).

BOTNIA EXPLORATION AB

Fäbodtjärn

Botnia Exploration är ett helägt dotterbolag till Botnia Exploration Holding AB som är noterat på Nasdaq North Growth Market. Fyndigheten Fäbodtjärn är belägen i Vindelgransele i Lycksele kommun, ca 180 km västnordväst om Skellefteå och 75 km norr om Lycksele. Mineraliseringarna i Vindelgransele präglas av att de är strukturellt knuta till kvartsgångar. Botnia Exploration startade provbrytningen av Fäbodtjärn i juli 2017 och gruvan kom i drift under 2024. Malmen bryts genom underjordsbrytning och levereras med lastbil till Svartliden för anrikning. Under 2024 bröts 19 000 Mt malm i Fäbodtjärn (se tabell 11).

DRAGON MINING SWEDEN AB

Svartliden

Dragon Minings guldgruva i Svartliden ligger knappt 70 km västnordväst om Lycksele i Västerbottens län. Dragon Mining är ett australiensiskt gruv- och prospekteringsbolag vars aktier är listade på Hongkongbörsen. Utöver gruvan i Svartliden, gruvprojektet

Tabell 13. Produktion av koncentrat/slig av ickejärnmalmer, år 1978–2024 (ton). Källa SGU enkät.

År	Svavelkis	Koppar	Bly	Zink	Volfram	Guld	Grafit	Summa
1978	484 202	196 572	119 842	299 963	683	-	-	1 101 262
1979	447 681	191 960	115 073	302 866	687	-	-	1 058 267
1980	395 878	180 910	102 267	304 600	606	-	-	984 261
1981	419 028	221 384	123 872	340 507	676	-	-	1 105 467
1982	426 222	234 644	118 664	344 335	646	-	-	1 124 511
1983	430 393	303 597	115 949	374 985	774	-	-	1 225 698
1984	417 781	361 138	118 540	382 725	819	3 528	-	1 284 531
1985	407 122	368 213	112 372	387 546	804	7 003	-	1 283 060
1986	448 253	352 232	129 265	394 374	645	5 804	-	1 330 573
1987	428 555	352 983	133 074	392 494	574	-	-	1 307 680
1988	355 103	306 939	122 148	344 346	584	-	-	1 129 120
1989	301 286	277 257	120 103	303 146	310	1 210	-	1 003 312
1990	251 822	296 331	120 076	285 980	-	1 849	-	956 058
1991	89 145	332 825	123 145	285 365	-	2 350	-	832 830
1992	37 140	339 330	144 371	313 333	-	2 444	-	836 618
1993	-	334 384	150 988	303 116	-	2 468	-	790 956
1994	-	293 147	152 692	287 052	-	3 285	-	736 176
1995	-	311 495	137 151	303 831	-	4 736	-	757 213
1996	-	269 031	136 243	291 509	-	5 841	500	703 124
1997	30	315 044	146 004	284 379	-	4 784	1 581	751 792
1998	-	270 358	155 140	297 394	-	4 412	3 277	730 581
1999	-	261 947	157 088	316 189	-	1 674	4 504	741 402
2000	-	282 202	147 353	319 586	-	186	5 602	754 929
2001	-	267 848	123 200	284 816	-	1 281	1 035	678 180
2002	-	263 151	68 425	270 925	-	3 800	-	606 301
2003	-	304 617	77 855	341 198	-	3 641	-	727 311
2004	-	297 139	82 456	362 622	-	3 052	-	745 269
2005	-	315 667	88 462	383 949	-	2 405	-	790 483
2006	-	315 001	79 807	381 720	-	2 228	-	778 755
2007	-	230 653	92 641	397 910	-	1 944	-	723 148
2008	-	209 208	118 213	322 490	-	2 230	-	652 141
2009	-	202 385	96 733	359 879	-	2 607	-	661 604
2010	-	299 584	94 054	371 312	-	4 928	-	769 878
2011	-	336 928	85 661	358 919	-	3 500	-	785 008
2012	-	331 520	88 255	345 713	-	2 500	-	767 988
2013	-	339 802	83 846	322 180	-	3 977	-	749 805
2014	-	325 358	107 198	409 062	-	3 109	-	844 727
2015	-	339 357	115 698	456 609	-	3 208	295	915 167
2016	-	354 967	110 884	477 892	-	3 708	-	947 451
2017	-	422 872	108 341	477 664	-	4 924	-	1 013 801
2018	-	434 276	93 700	441 502	-	4 421	-	973 899
2019	-	411 089	99 948	462 944	-	4 406	-	978 387
2020	-	404 545	93 079	438 906	-	5 520	-	942 050
2021	-	348 426	92 710	436 160	-	6 105	-	883 401
2022	-	353 232	102 435	435 612	-	5 701	-	896 980
2023	-	303 412	94 514	404 595	-	5 504	-	808 025
2024	-	280 160	107 972	446 537	-	6 116	-	840 785

Fäboliden och anrikningsverket i Svartliden äger bolaget även tre gruvor, ett projekt och ett anrikningsverk i Finland. Gruvdriften vid Svartliden är nedlagd sedan år 2013 men anrikningsverket i har fortsatt att processa guldkoncentrat från bolagets gruvor i Finland och även malm från Fäbodtjärn sedan 2024. Enligt SGU:s enkätundersökning för år 2024 var det 700 kg guldinnehåll i anrikningsverkets utgående slig (år 2023, 571 kg guld).

Provbrytningen i Fäboliden, ca 22 km sydost om Svartliden, avslutades i september 2020. Ungefär 100 000 ton malm med 2,6 gram/ton guld bröts och testanrikades vid anrikningsverket i Svartliden. Bolaget ansökte därefter om miljötillstånd för att få öppna gruva i Fäboliden. Under 2022 fick bolaget avslag på ansökan om miljötillstånd. Beslutet överklagades. Under mars 2023 meddelade mark och miljööverdomstolen avslag på bolagets ansökan om prövningstillstånd. I april 2023 överklagade bolaget domen till Högsta domstolen. Den 11 juni 2024 kom ett beslut att Högsta domstolen inte meddelar prövningstillstånd. Mark- och miljööverdomstolens avslag från 2023 står därmed fast.

LOVISAGRUVAN AB

Lovisagruvan

Lovisagruvan är en liten bly- och zinkgruva som ligger drygt två mil norr om Lindsberg i Örebro län. Lovisagruvan drivs av Lovisagruvan AB. Malmen liknar den som bryts i Zinkgruvan (se avsnitt *Boliden Mineral AB*).

Malmbrytningen sker på olika nivåer i gruvan och den djupaste nivån är för närvarande 265 meter under markytan. Under 2024 bröts ca 26 000 ton malm (tabell 11), vilket utgör en minskning med ca 8 000 ton jämfört med år 2023. Minskningen berodde framför allt på osäkra leveransmöjligheter. Bolaget sålde, fram till maj 2023, malmen till ett polskt anrikningsverk (ZGH Boleslaw) där den anrikades. Under andra halvan av 2024 levererades ca 21 ton malm för försäljning.

MANDALAY RESOURCES

Björkdalsgruvan

Björkdalsgruvan, fyra mil nordväst om Skellefteå, är en guldgruva där malmen består av guldförande kvartsgångar. Björkdalsgruvan har varit i produktion sedan

Transport i Björkdalsgruvan där 1 268 kg guld bröts under förra året. Foto: Carolina Liljenstolpe/SGU

1988 under flera ägare, med ett längre produktionsstopp under år 2000 och 2001. Gruvan och anrikningsverket drivs sedan 2014 av det kanadensiska gruvbolaget Mandalay Resources.

Under de första åren bröts malmen enbart i dagbrott, men från 2005 skedde malmbrytning parallellt i dagbrott och under jord. Från och med 2019 sker brytning mestadels under jord. Periodvis processas även guldhaltigt gråberg från tidigare brytning. Guldmalmen anrikas med skakbord, där guldets höga densitet utnyttjas, samt med flotation.

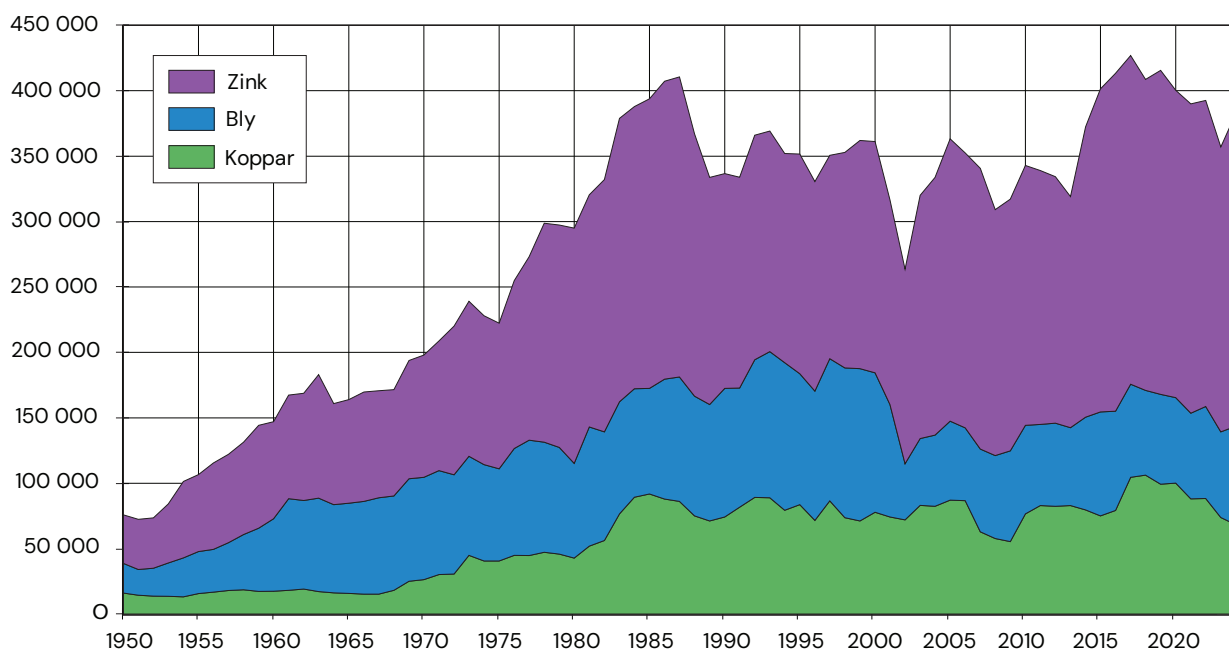
Under 2024 bröts ca 1,0 Mt malm i Björkdalsgruvan (tabell 11). Anrikningsverket processade 1,37 Mt malm (tabell 12). Mellanskillnaden utgörs av guldmineraliserat gråberg. Produktionen av slig var högre jämfört med föregående år. Guldhalten var dock något lägre varför metallinnehållet under 2024 landade på 1 268 kg, ca 79 kg lägre jämfört med föregående år.

Tabell 14. Metallinnehåll i ickejärnmalmer (sliger) i ton eller kg, år 1978–2024. Källa SGU enkät.

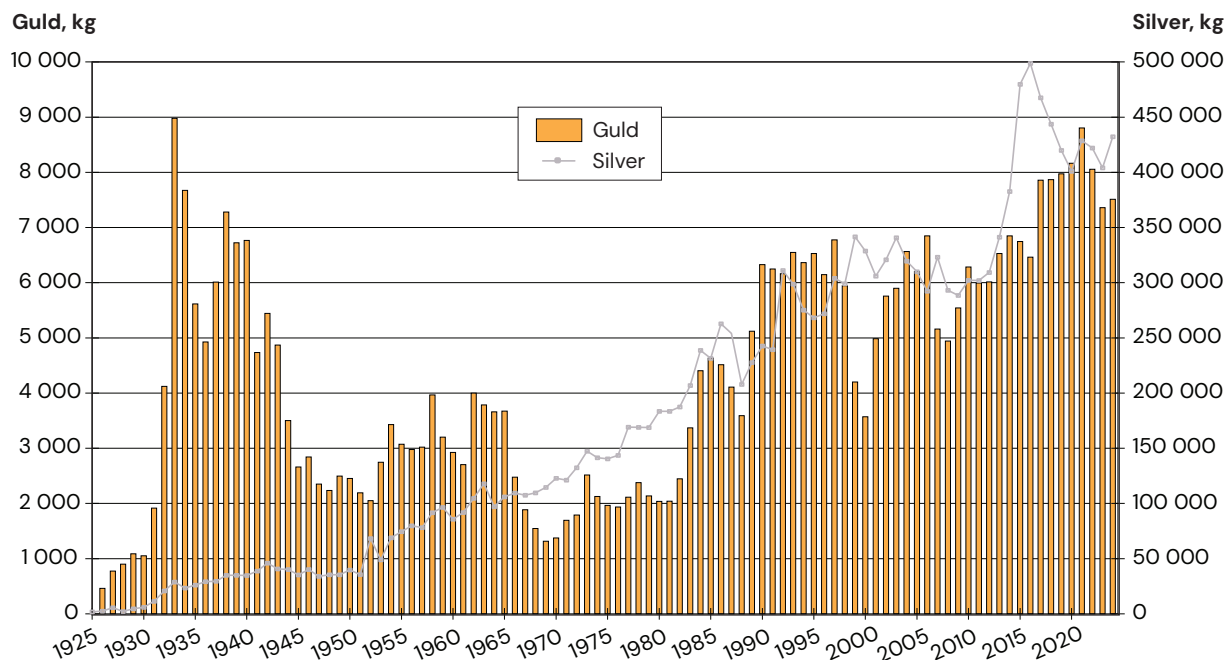
År	Koppar (ton)	Bly (ton)	Zink (ton)	Svavel (ton)	Volfram (ton)	Guld (kg)	Silver (kg)	Tellur (kg)	Grafit (ton)
1978	47 229	84 224	167 319	225 931	381	2 377	168 892	-	-
1979	45 811	81 627	169 854	282 209	402	2 135	168 736	-	-
1980	42 790	72 393	179 772	276 996	364	2 037	183 429	-	-
1981	51 979	91 103	177 404	273 451	394	2 041	183 493	-	-
1982	56 293	83 012	192 727	307 542	338	2 446	187 499	-	-
1983	76 540	85 762	216 605	338 998	386	3 369	206 978	-	-
1984	89 381	82 845	215 589	288 974	388	4 405	238 771	-	-
1985	91 867	80 604	221 298	287 468	402	4 631	231 483	-	-
1986	87 871	91 729	227 648	310 519	360	4 514	262 708	-	-
1987	86 113	95 141	229 353	215 678	336	4 108	254 107	-	-
1988	75 032	91 579	200 393	286 387	352	3 590	207 804	-	-
1989	71 238	88 967	173 515	232 812	80	5 120	227 715	-	-
1990	74 283	98 259	164 128	230 833	-	6 326	242 685	-	-
1991	81 650	91 127	161 170	83 373	-	6 247	239 321	-	-
1992	89 145	105 295	171 539	18 199	-	6 164	311 059	-	-
1993	88 909	111 709	168 617	-	-	6 548	298 772	-	-
1994	79 384	112 787	159 858	-	-	6 364	275 224	-	-
1995	83 603	100 070	167 962	-	-	6 528	268 200	-	-
1996	71 659	98 812	160 133	-	-	6 145	271 866	-	463
1997	86 610	108 624	155 385	-	-	6 777	304 048	-	1 470
1998	73 685	114 430	164 711	-	-	5 944	299 051	-	3 011
1999	71 160	116 393	174 448	-	-	4 202	341 584	-	4 144
2000	77 765	106 584	176 788	-	-	3 570	328 737	-	5 108
2001	74 269	85 975	156 334	-	-	4 986	306 029	-	963
2002	71 991	42 954	148 620	-	-	5 757	320 823	-	-
2003	83 143	50 962	185 884	-	-	5 900	340 701	-	-
2004	82 415	54 347	197 034	-	-	6 564	319 563	-	-
2005	87 068	60 445	215 691	-	-	6 564	309 933	-	-
2006	86 746	55 644	210 029	-	-	6 848	292 255	-	-
2007	62 905	63 224	214 576	-	-	5 159	323 171	-	-
2008	57 688	63 489	187 987	-	-	4 943	293 068	-	-
2009	55 414	69 293	192 502	-	-	5 542	288 590	-	-
2010	76 514	67 697	198 687	-	-	6 285	302 145	-	-
2011	82 967	62 028	194 021	-	-	5 994	301 959	-	-
2012	82 422	63 551	188 325	-	-	6 015	309 337	6 791	-
2013	82 904	59 556	176 582	-	-	6 530	341 346	24 457	-
2014	79 681	70 848	221 841	-	-	6 849	382 611	30 917	-
2015	75 113	79 354	246 983	-	-	6 028	479 686	33 000	254*
2016	79 247	75 830	258 264	-	-	6 463	498 686	38 680	-
2017	104 594	71 112	251 244	-	-	7 858	467 500	34 979	-
2018	106 140	64 751	237 715	-	-	7 866	443 624	44 641	-
2019	99 332	68 635	247 657	-	-	7 972	419 926	40 953	-
2020	100 065	65 402	234 811	-	-	8 249	400 929	41 742	-
2021	88 108	65 404	236 416	-	-	8 805	428 585	41 367	-
2022	88 337	70 339	233 958	-	-	8 054	422 086	32 708	-
2023	73 780	65 570	217 596	-	-	7 358	404 055	35 507	-
2024	68 267	75 334	239 181	-	-	7 494	432 265	45 759	-

* Uppskattad mängd

Metallinnehåll, ton

Figur 18. Metallinnehåll i koppar-, bly- och zinkmalmer brutna i Sverige, år 1950–2024.

Figur 19. Produktion av guld och silver (metallinnehåll) i svenska gruvor, år 1925–2024.

Återvinning av bilbatterier vid Bergsöe i Landskrona. Förra året återvanns 47 000 ton bly. Foto: Mikael Florens/Boliden

Miljöstatistik

GRUVAVFALL

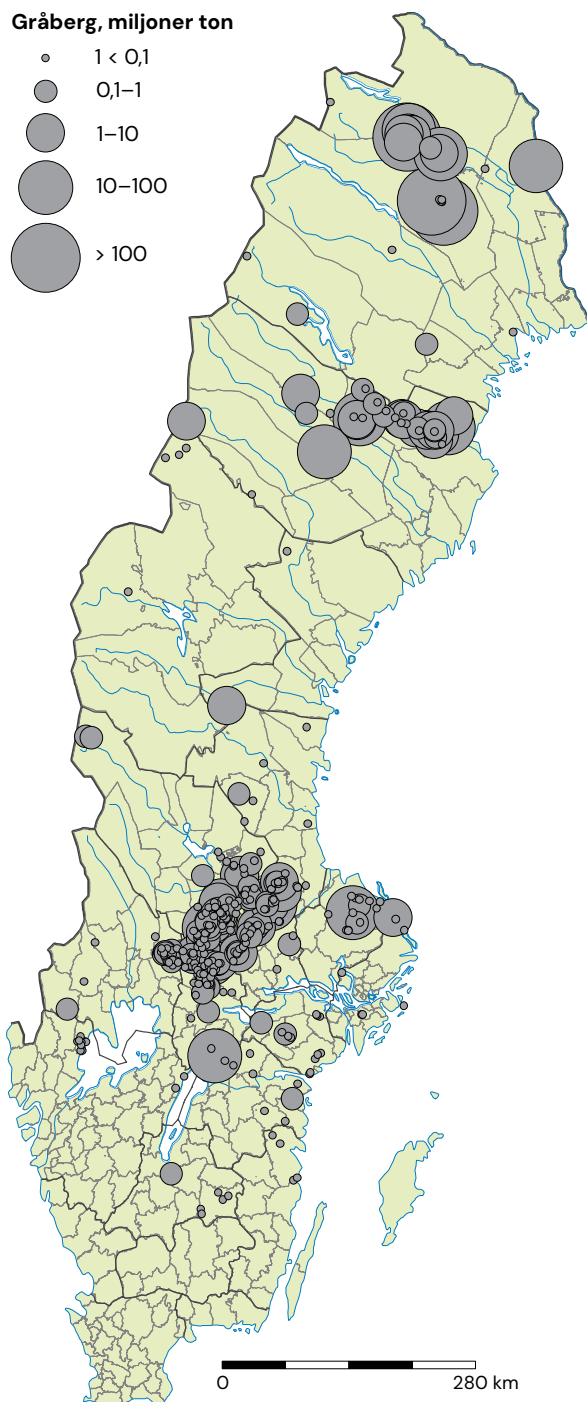
I gruvdrift uppstår vanligen två fasta avfallsfraktioner, gråberg och anrikningssand. Gråberg uppkommer när malmen ska blottläggas och separeras från omkringliggande berg.

Figur 20 visar lokalisering av och storlek på gråbergssupplag i Sverige. Gråberget är ett inhomogent material som kan ha en mycket varierande kornstorlek. Det kan både bestå av fint material och grovt material, såsom stenar och block. Gråbergssupplag återfinns i nära anslutning till brytningen, för att minska transportkostnaderna och för att kunna återföra en del till dagbrottet/gruvorterna under jord när all malm är utbruten.

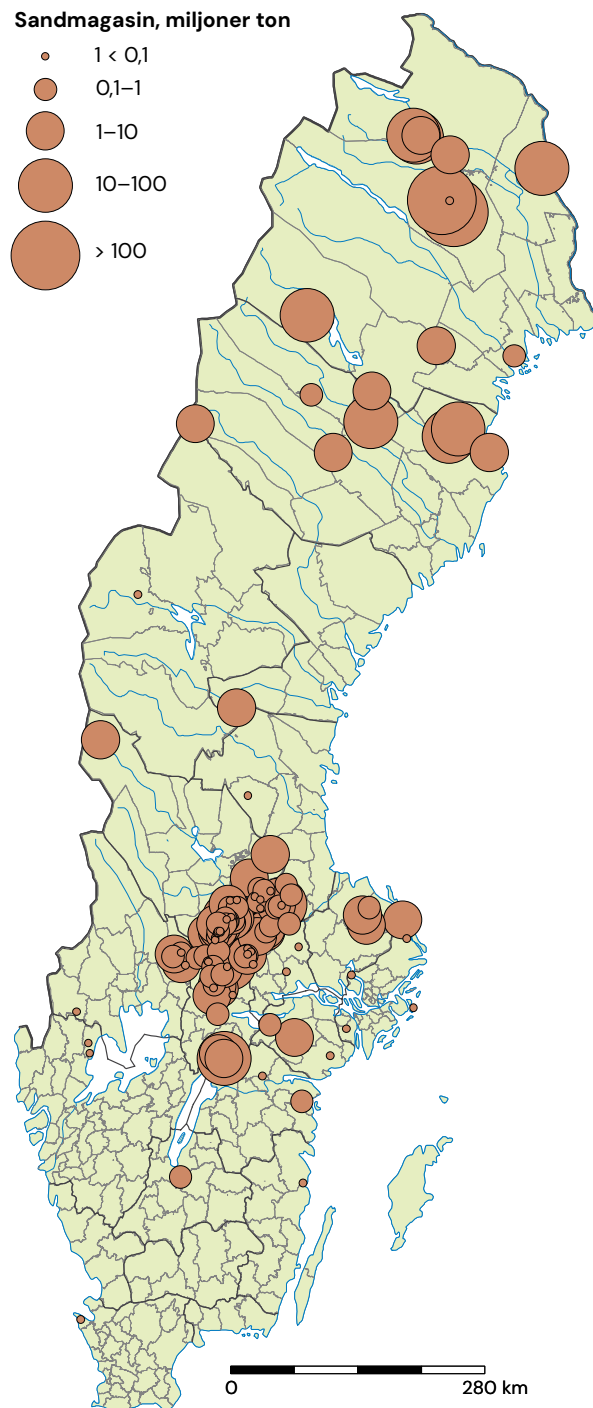
Figur 21 visar lokalisering av och storlek av sandmagasin i Sverige. Anrikningssand är en rest från anrik-

ningsprocesserna. Efter anrikning transporteras anrikningssanden som en så kallad slurry (bestående av sand och processvatten) med hög vattenhalt via rörledningar till dammar, så kallade sandmagasin, där det fasta materialet sedan tillåts sedimentera. Sandmagasinen är vanligtvis lokaliserade lite längre bort från dagbrotten. Anrikningssand kan också deponeras som utfyllnad i redan utbrutna gruvorter eller genomgå en så kallad förtjockad deponering, där processvattnet pressas bort för att sedan återanvändas i anrikningsprocesserna.

Teoretiskt sett innebär högre metallpriser att mängden gråberg minskar och anrikningssand ökar, eftersom ekonomisk brytvärdhet ökar med högre metallpriser. I praktiken påverkar dock lokala åtgärder mängden gruvavfall i stor utsträckning, exempelvis om en gruva väljer att utöka brytningen på en ny nivå.

Figur 20. Karta som visar läge och storlek av gråbergssupplag i Sverige. Storleken är uttryckt i miljoner ton (Mt) gråberg. Data från SGUs databas Malm och mineral, se kartvisaren Malm och mineral, www.sgu.se.

Figur 21. Karta som visar läge och storlek av sandmagasin i Sverige. Storleken är uttryckt i miljoner ton (Mt) anrikningssand. Data från SGU:s databas Malm och mineral, se kartvisaren Malm och mineral, www.sgu.se.

I tabell 15 redovisas att produktionen av gråberg i ickejärnmalmsgruvor ökade till 38,7 Mt och mängden anrikningssand ökade till 47,8 Mt under 2024. I järnmalmsgruvor ökade producerad mängd gråberg med 2,3 Mt och mängd anrikningssand minskade med 2,8 Mt relativt föregående år.

Förutom att gruvavfallet används som återfyllnad kan det också säljas som ballast, om det bedöms ha låg risk för att vara miljöskadligt. Den allra största mängden avfall deponeras dock. Av inrapporterade uppgifter för 2024 gick 62 procent till deponi och 28 procent till återfyllnad, 1 procent av gruvavfallet gick till försäljning och 9 procent till gruvans infrastruktur (tabell 16).

Slutsumman i tabellerna 15 och 16 har en differens på nästan 15 Mt. Det beror på att den förstnämnda avser beräknade mängder utifrån produktionsstatistiken och den senare är inrapporterade mängder. Det

som skiljer de två är framför allt mängden gråberg och kan bero på att beräknade mängder avseende gruvavfall saknar gråberg utom fyndigheten.

UTSLÄPP AV METALLER TILL VATTEN

Vid svenska gruvor finns gränsvärden bland annat för hur mycket metaller som får släppas ut till recipient, det vill säga omkringliggande vatten. Mängden metaller som har släppts ut har generellt minskat över tid, detta i och med strängare krav från lagstiftningen och på grund av att vattenhanterings- och vattenreningsprocesserna blivit effektivare. Under år 2024 ökade dock metallutsläppen något. Uppgifter om utsläpp av metaller från svenska gruvor hämtas från Svenska miljörapporteringsportalen (SMP) och presenteras i tabell 17.

Tabell 15. Gruvavfall, producerat gråberg och anrikningssand för 2023 och 2024, samt totalt mellan 1833 och 2024.*
Källa: SGU enkät.

	Beräknade mängder (miljoner ton)		
	2024	2023	1833–2024
Järnmalmsgruvor			
Gråberg	44,7	42,4	1 185
Anrikningssand	9,06	12,4	371
Ickejärnmalmsgruvor			
Gråberg	38,7	37,8	1 066
Anrikningssand	47,8	47,2	1 263
Totalt			
Gråberg	83,4	80,2	2 251
Anrikningssand	56,9	59,6	1 634
Summa	140,26	139,80	3 885

* Uppgifter anger enbart hur mycket malm och gråberg som uppfordrats samt hur mycket material som processats i anrikningsverken. En stor del av materialet kan ha gått tillbaka till gruvan som byggande av infrastruktur, fyllnad m.m.

Tabell 16. Restprodukter från järnmalm och ickejärnmalm, år 2024. Källa: SGU enkät.

Inrapporterade mängder (miljoner ton)	
Järnmalmsgruvor	
Gråberg för försäljning	1,5
Gråberg för återfyllnad	0
Gråberg till deponi	26
Gråberg till gruvans infrastruktur	11,0
Anrikningssand för återfyllnad	0
Anrikningssand till deponi	7,8
Ickejärnmalmsgruvor	
Gråberg för försäljning	0,3
Gråberg för återfyllnad	32,0
Gråberg till deponi	0,2
Gråberg till gruvans infrastruktur	0,1
Anrikningssand för återfyllnad	3,1
Anrikningssand till deponi	43
Totalt	
Gråberg	71,1
Anrikningssand	53,9
Summa	124,97
Andel till deponi	62 %
Andel till återfyllnad	28 %
Andel till försäljning	1 %
Andel till infrastruktur	9 %

RESURSEFFEKTIVITET

Resurseffektivitet beräknas genom att dividera den totala mängd energi (elektricitet + fossila bränslen) i kilowattimmar (KWh) som förbrukas i gruvan, med bruten mängd malm i ton. Enheten för resurseffektivitet är kWh/ton. Underlag för beräkningarna hämtas i detta avsnitt från Svenska miljörapporteringsportalen (SMP).

Resurseffektiviteten för ickejärnmalmsgruvor mellan åren 2016 och 2024 presenteras i figur 22. Aitikgruvan är den mest resurseffektiva gruvan i Sverige mycket på grund av den malm som bryts. Energiåtgången per mängd producerad malm under 2024 uppgick där till ca 27 kWh/ton. Sämre resurseffektivitet

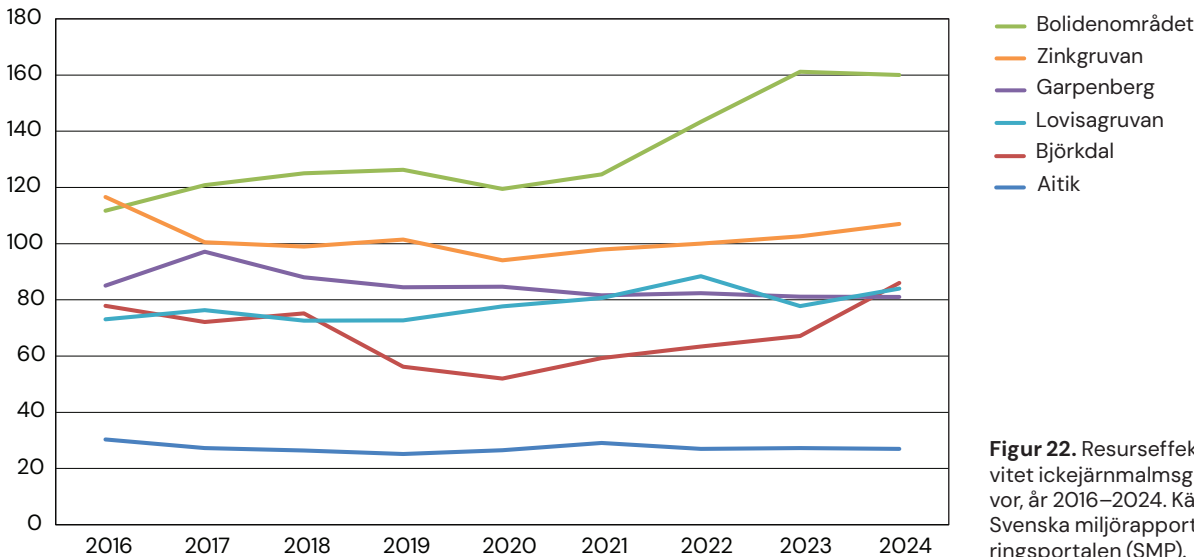
återfinns i Bolidenområdet där energiåtgången per producerad ton malm var drygt 161 kWh/ton. Bolidens anrikningsverk anrikar malm från gruvorna i Kankberg, Kristineberg och Renström, vilka ligger mellan 10 och 90 km från anrikningsverket. Transporterna bidrar förmodligen till det höga värdet på resurseffektiviteten för Bolidenområdet. Resurseffektiviteten i Lovisagruvan har minskat under 2024 och en trolig förklaring är att bolaget har kommit i gång med försäljningen av malm under halva delen av året.

Resurseffektiviteten mellan järnmalmsgruvorna är inte direkt jämförbar, eftersom de producerar olika produkter. LKAB producerar till största del pellets och Kaunis Iron producerar så kallad fines (fint krossad

Tabell 17. Utsläpp av kadmium, koppar, nickel, bly och zink från svenska gruvor till vatten under perioden 2016–2024, kg/år.
Källa: Egen bearbetning av uppgifter från Svenska miljörapporteringsportalen (SMP).

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kadmium	8,09	4,60	5,13	5,29	7,23	6,56	3,34	4,97	6,8
Koppar	203,04	151,97	112,20	80,76	91,24	85,52	63,17	68,19	96,22
Nickel	227,34	175,82	153,14	128,31	196,53	175,39	113,87	157,07	158,08
Bly	61,84	43,29	148,57	119,75	109,46	79,29	44,66	99,22	110,96
Zink	2470,53	1303,61	2071,50	1851,20	2564,98	1791,96	688,75	1481,48	1716,83

Resurseffektivitet ickejärnmalmsgruvor, kWh/ton

Figur 22. Resurseffektivitet ickejärnmalmsgruvor, år 2016–2024. Källa: Svenska miljörapporteringsportalen (SMP).

järnmalm som smälts ihop till kakor). Energiåtgången vid pelletstillverkningen är relativt högre. Resurseffektivitet mellan år 2016 och 2024 i järnmalmsgruvorna presenteras i figur 23.

ENERGIFÖRBRUKNING

Energiförbrukningen i svenska gruvor har ökat över tid. En högre energiförbrukning är troligen en konsekvens av att gruvorna har processat mer malm, med bibehållen eller bättre resurseffektivitet (KWh/ton). De senaste åren har dock energiförbrukningen minskat i svenska gruvor i takt med att mängden utbruten malm har minskat. Energiförbrukningen kan också påverkas av elektrifieringsgraden. Elektrifieringsgrad beräknas genom att dividera total förbrukning av elektricitet med total energiförbrukning. Den totala energiförbrukningen innefattar användningen av både elektricitet och fossila bränslen (t.ex. olja, diesel, kol och bensin).

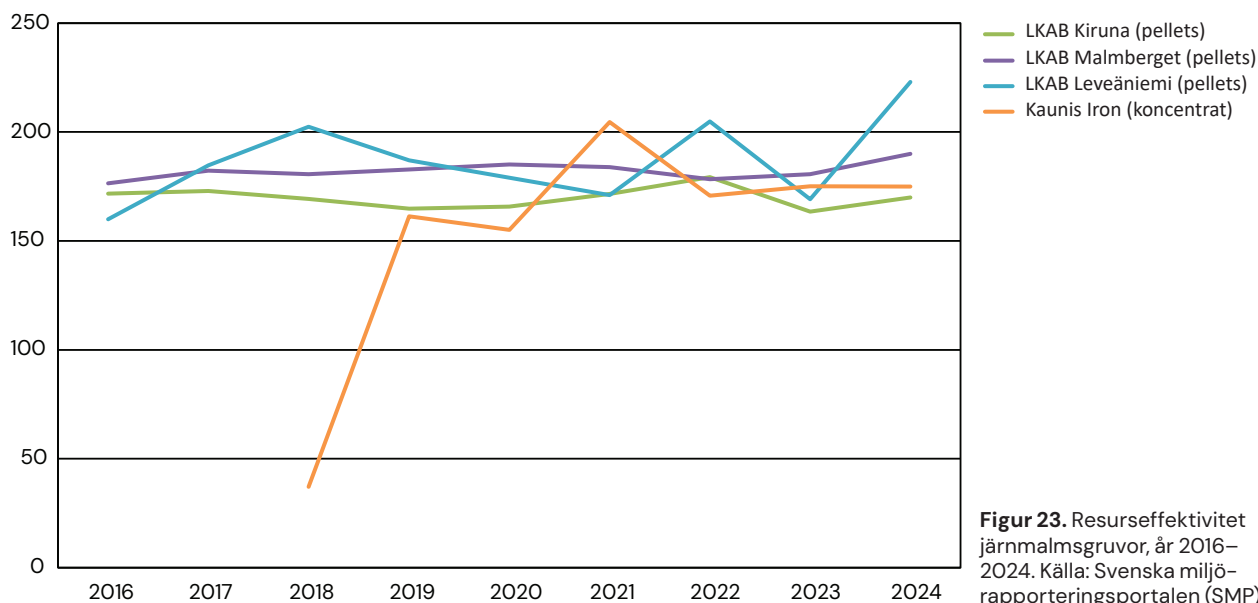
Underlag från SMP visar att den genomsnittliga

nivån av elektrifiering har legat relativt konstant runt 60 procent mellan år 2016 och 2024 (61 procent år 2024, fig. 24). Förändringar av elektrifieringsgraden kan på lång sikt förväntas påverkas av elektrifiering och övergång till fossilfri drift. Förändringar i elektrifieringsgraden på kort sikt kan bero på exempelvis förändrat uttag av gråberg eller långväga transporter som idag innefattar dieselanvändning.

SEKUNDÄR UTVINNING

I Sverige är återvinningsgraden hög för de flesta vanliga metaller som järn (stålskrot), bas- och ädelmetaller. Stålskrot som innehåller legeringsmetaller sorteras efter legeringsmetallen för att producera nytt legeringsstål. Sällsynta jordartsmetaller har börjat användas i högre utsträckning under de senaste åren, inom exempelvis batteritillverkning. Återvinningen för sällsynta jordartsmetaller är betydligt lägre. Dels finns mindre metall i omlopp, dels är återvinningsmetodiken inte fullt färdigutvecklad.

Resurseffektivitet järnmalmsgruvor, kWh/ton

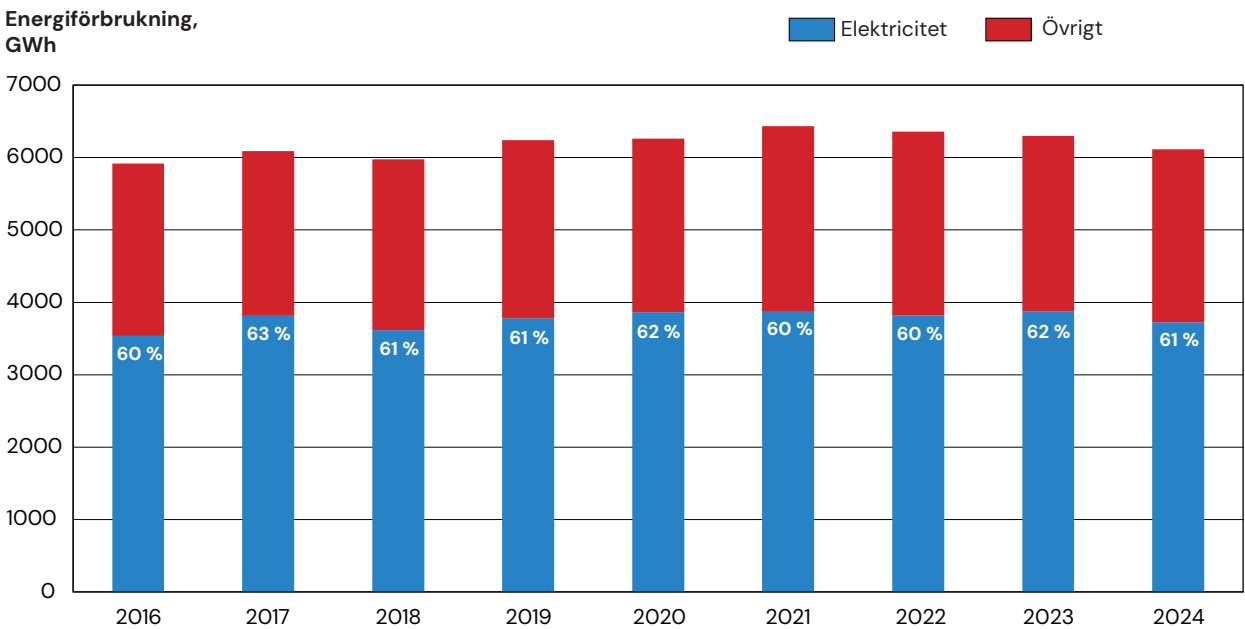

Figur 23. Resurseffektivitet järnmalmsgruvor, år 2016–2024. Källa: Svenska miljörapporteringsportalen (SMP).

I smältverken produceras metaller från sliger eller koncentrat som utvunnits i gruvorna (så kallat primärt smältmaterial) eller från återvinningsmaterial (sekundärt smältmaterial såsom skrot, elektroniskskrot, metallaskor eller stålverksstoff). I tabell 18 redovisas ett urval av producerad mängd metall från återvinningsmaterial i Sverige för perioden 2016 till 2024.

Ingen data finns för mängden återvunnet material från Rönnskär för år 2024.

Det är dock inte möjligt att redovisa hur stor andel av de producerade metallerna som kommer från sekundära material med svenskt ursprung. Den importerade andelen av den totala mängden smältmaterial är okänd och kan variera mellan åren.

Figur 24. Energiförbrukning och elektrifiering i svenska gruvor 2016–2024. Källa: Svenska miljörapporteringsportalen (SMP).

Tabell 18. Producerad metall från sekundära råvaror (återvunna råvaror), år 2019 till 2024 och i enheten ton. Metallinnehållet har förädlats i Sverige, medan ursprunget är både inhemskt och importerat. Källa: Boliden Årsredovisning, Miljörapporter för Stena Aluminium och Kubikenborg Aluminium.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Koppar	54 378	58 757	60 220	50 089	25492	ej tillgängligt
Bly (Boliden Bergsöe)*	49 000	46 000	46 000	42 000	53 000	47 000
Zink	19 007	27 071	17 935	18 547	15 376	ej tillgängligt
Aluminium	68 500	58 100	67 000	63 800	74591	74 558
Guld	4,08	4,48	3,19	3,48	3,87	ej tillgängligt
Silver	100	131	111	112	88	ej tillgängligt

* Avser blylegeringar.

Antalet bokade besöksdagar i SGU:s borrhärnearkiv i Malå var 157 under 2024. Foto: Åsa Thulin/SGU

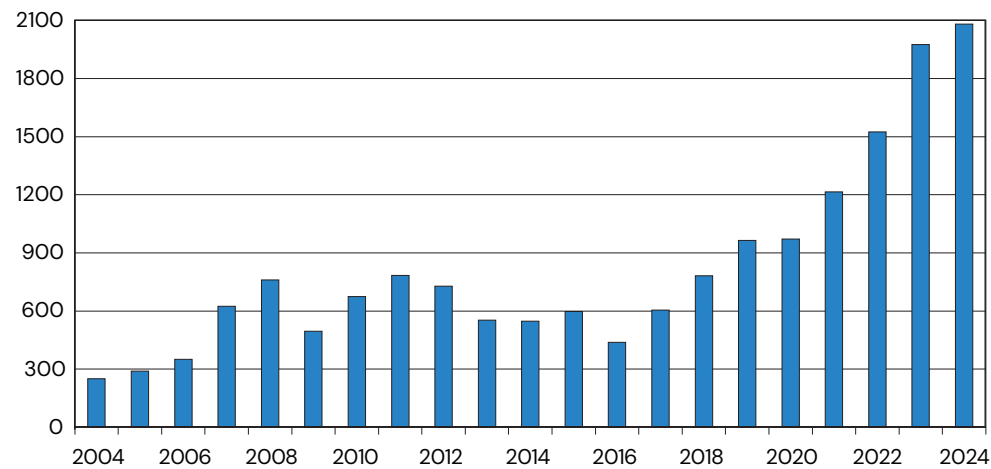
Prospektering och undersökningstillstånd

Värdet av alla investeringar i prospektering i Sverige ökade med drygt 5 procent jämfört med föregående år (löpande priser, ej inflationsjusterat). Under 2024 uppgick investeringarna till 2 081 miljoner kronor (fig. 25). De största prospekterarna i Sverige är gruvbolagen LKAB och Boliden, som tillsammans stod för 82 procent av investeringarna år 2024. Nästan 91 procent av prospekteringen utfördes av bolag som driver aktiva gruvor i Sverige. Merparten utgjordes av gruvnära prospek-

tering, det vill säga inom eller i närheten av en befintlig gruva, och skedde i Norrbottens och Västerbottens län.

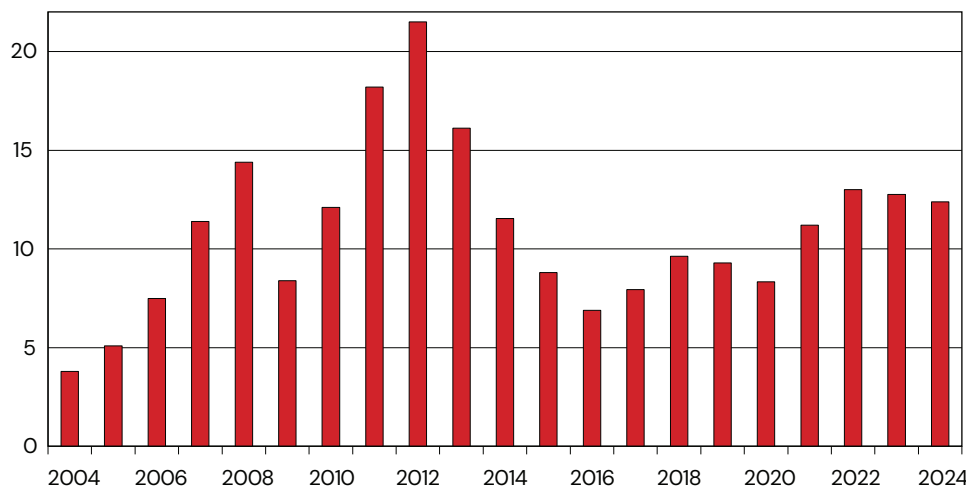
I figur 26 presenteras den totala budgeten för prospektering i världen. Enligt S&P Global Market Intelligence uppgick investeringarna i prospektering till ca 12,4 miljarder dollar under 2024, en minskning med ca 3 procent jämfört med 2023. År 2024 har präglats av lågkonjunktur vilket vanligen orsakar att företag drar ner på sina investeringar.

Miljoner SEK

Figur 25. Prospekteringsbudget i Sverige, år 2004–2024 (löpande priser, ej inflationsjusterat)

Miljarder USD

Figur 26. Prospekteringsbudget i världen, år 2004–2024 (löpande priser). Inkluderar inte prospektering efter järnmalm, kol, olja, gas, aluminium samt de flesta industrimineral.

Antalet gällande undersökningstillstånd var 810 vid slutet av 2024 (fig. 27, tabell 19). Detta utgör en ökning jämfört med 2023 då de var 750. Under 2024 beviljades 172 nya undersökningstillstånd (tabell 20). Antalet undersökningstillstånd som beviljades under året minskade relativt föregående år, både till antal och areal. Förutom år 2023 hade dock 2024 högst antal beviljade undersökningstillstånd sedan 2017. Antalet beslut om förlängd giltighetstid ökade kraftigt. Under 2024 fattades 124 beslut om förlängning (tabell 21). År 2023 var motsvarande siffra 47 (fig. 28).

De giltiga tillstånden gällde 40 olika metaller och mineral (tabell 22). Av dessa dominerade koppar och guld, med 68 respektive 61 procent av undersökningstillstånden. Därefter följde silver (43 procent), zink (39 procent), bly (28 procent), nickel (19 procent) och järn (17 procent).

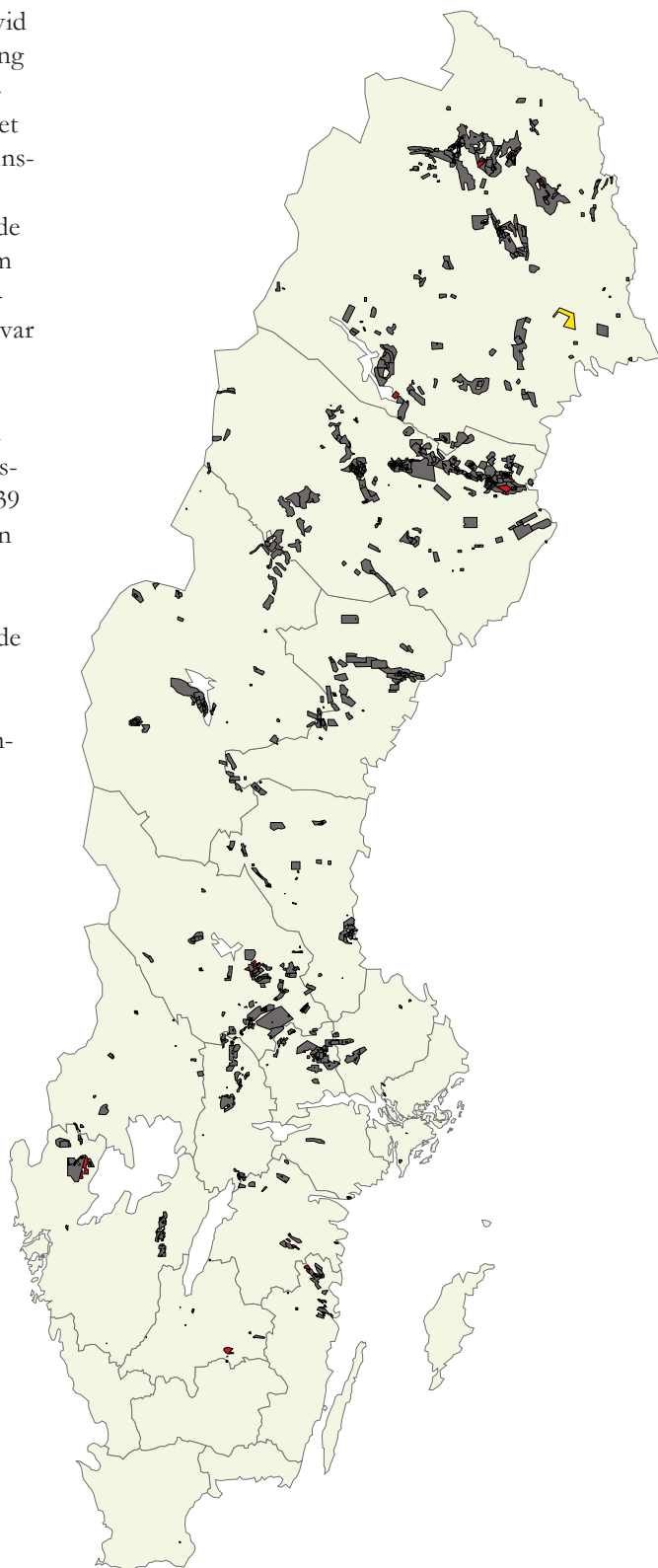
I figur 30 redovisas antalet bokade besöksdagar i SGU:s borrhärnarkiv. Under 2024 var det 157 bokade besöksdagar i arkivet. En bokning kan avse en eller flera personer. Företag stannar vanligen från en dag upp till en vecka i arkivet. Den högsta besöksfrekvensen nåddes under 2007 och 2008, den låg då på 560 respektive 400 besök. Under denna period låg också antalet nya beviljade undersökningstillstånd på en relativt hög nivå, ca 300 per år.

Metaller och industrimineral

- Ansökta undersökningstillstånd
- Beviljade undersökningstillstånd

Diamanter

- Beviljade undersökningstillstånd

Figur 27. Undersökningstillstånd i Sverige, uttag april 2025.

Tabell 19. Gällande undersökningstillstånd vid 2024 års utgång. Källa: Bergsstaten.

Län	Minerallagen 1 kap. 1§ 1 och 2 st. ¹⁾		Minerallagen 1 kap. 1§ 3 st. ²⁾		Summa	
	antal	areal (ha)	antal	areal (ha)	antal	areal (ha)
Dalarna	86	174 268,46	1	98,9385	87	174 367,40
Gävleborg	49	71 012,33			49	71 012,33
Jämtland	56	144 614,10			56	144 614,10
Jönköping	9	2 928,86			9	2 928,86
Kalmar	11	20 304,63			11	20 304,63
Norrbottnen	209	558 572,54	1	17115,86	210	575 688,40
Skåne	3	170,74			3	170,74
Stockholms	4	1 524,87			4	1 524,87
Södermanland	4	9 397,81			4	9 397,81
Uppsala	7	23 991,65			7	23 991,65
Värmland	15	15 497,96			15	15 497,96
Västerbotten	211	577 342,10			211	577 342,10
Västernorrland	44	161 842,80			44	161 842,80
Västmanland	37	63 023,58			37	63 023,58
Västra Götaland	21	45 734,39			21	45 734,39
Örebro	36	54 130,54			36	54 130,54
Östergötland	8	12 476,52			8	12 476,52
Summa	810	1 936 834	2	17 215	812	1 954 049

¹⁾ Minerallagens 1 kap. 1§ 1&2 st. omfattar alla i lagen uppräknade mineraliska ämnen utom diamant.

²⁾ Minerallagens 1 kap. 1§ 3 st. omfattar diamant.

Tabell 20. Undersökningstillstånd enligt minerallagen, beviljade år 2024. Källa: Bergsstaten.

Län	Minerallagen 1 kap. 1§ 1 och 2 st. ¹⁾		Minerallagen 1 kap. 1§ 3 st. ²⁾		Summa	
	antal	areal (ha)	antal	areal (ha)	antal	areal (ha)
Dalarna	12	29 447,26			12	29 447,26
Gävleborg	8	13 088,05			8	13 088,05
Jämtland	21	70 937,22			21	70 937,22
Jönköping	2	2 491,60			2	2 491,60
Kalmar	2	4 038,39			2	4 038,39
Norrbottnen	50	18 5504,29			50	18 5504,29
Stockholms	1	668,52			1	668,52
Södermanland	1	3 379,37			1	3 379,37
Värmland	3	3 729,74			3	3 729,74
Västerbotten	33	14 0087,20			33	14 0087,20
Västernorrland	22	10 7661,73			22	10 7661,73
Västmanland	3	9 885,50			3	9 885,50
Västra Götaland	6	8 066,03			6	8 066,03
Örebro	8	11 834,83			8	11 834,83
Summa	172	590 820	0	0	172	590 820

¹⁾ Minerallagens 1 kap. 1§ 1 & 2 st. omfattar alla i lagen uppräknade mineraliska ämnen utom diamant.

²⁾ Minerallagens 1 kap. 1§ 3 st. omfattar diamant.

Tabell 21. Undersökningstillstånd som förlängts år 2024. Källa: Bergsstaten.

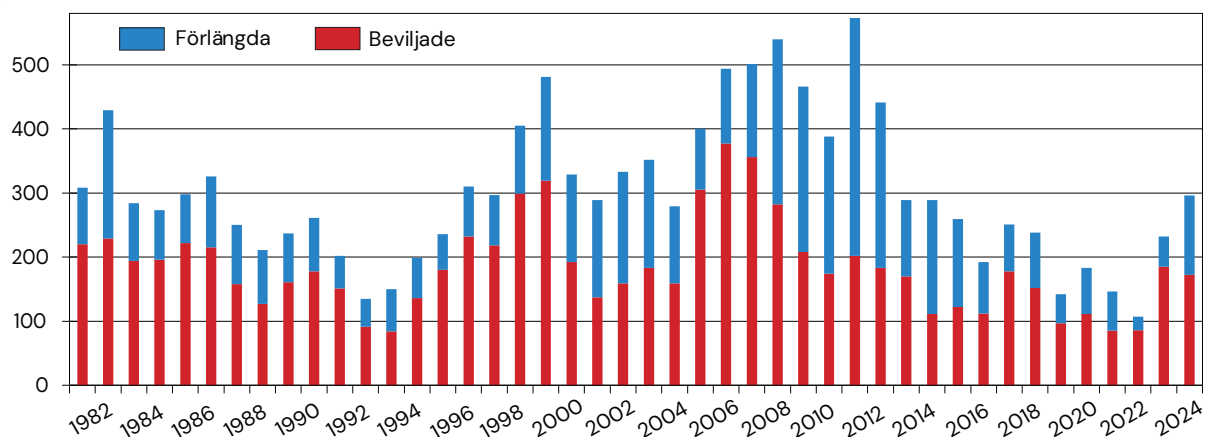
Län	Minerallagen 1 kap. 1 § 1 och 2 st. 1)	
	antal	areal (ha)
Dalarna	19	26 361,25
Gävleborg	6	6 137,19
Jämtland	4	4 859,52
Jönköping	1	64,00
Norrbotten	21	32 389,46
Södermanland	1	243,74
Uppsala	1	586,80
Värmland	3	1 828,07
Västerbotten	44	116 164,62
Västernorrland	4	14 624,19
Västmanland	11	13 028,55
Västra Götaland	3	1 377,50
Örebro	6	1 788,10
Summa	124	219 453

1) Minerallagens 1 kap. 1 § 1&2 st. omfattar alla i lagen uppräknade mineraliska ämnen utom diamanter.

Tabell 22. Antal sökta ämnen i gällande undersökningstillstånd år 2024, jämfört med 2023. Procentsatsen visar respektive ämnes andel av det totala antalet undersökningstillstånd. Differensen visas i antal. Källa: Bergsstaten.

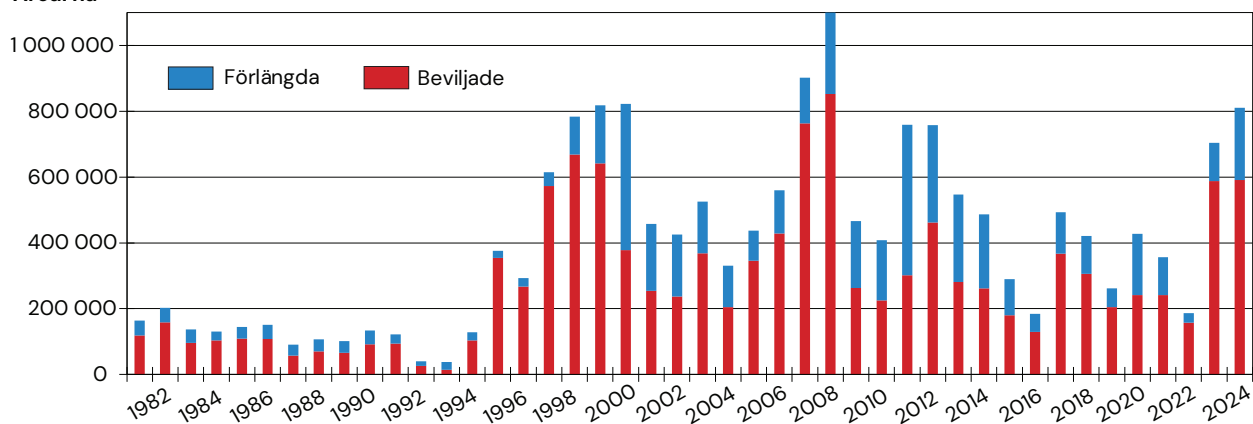
Ämne	Antal sökta ämnen 2024		Antal sökta ämnen 2023		Differens 2023–2024	Ämne	Antal sökta ämnen 2024		Antal sökta ämnen 2023		Differens 2023–2024
Koppar	553	68 %	499	66 %	54	Rutenium	42	5 %	43	6 %	-1
Guld	496	61 %	451	60 %	45	Rodium	41	5 %	42	6 %	-1
Silver	352	43 %	318	42 %	34	Grafit	38	5 %	38	5 %	0
Zink	316	39 %	284	38 %	32	Cesium	35	4 %	10	1 %	25
Bly	227	28 %	213	28 %	14	Beryllium	27	3 %	13	2 %	14
Nickel	158	19 %	129	17 %	29	Titan	25	3 %	27	4 %	-2
Järn	139	17 %	119	16 %	20	Rubidium	18	2 %	1	< 1 %	17
Kobolt	137	17 %	133	18 %	4	Apatit	16	2 %	10	1 %	6
Lantan	121	15 %	89	12 %	32	Vismut	16	2 %	5	1 %	11
Skandium	117	14 %	87	12 %	30	Niob	13	2 %	9	1 %	4
Yttrium	116	14 %	87	12 %	29	Torium	11	1 %	0	0	11
Molybden	110	14 %	76	10 %	34	Mangan	10	1 %	8	1 %	2
Volfram	85	10 %	62	8 %	23	Antimon	10	1 %	5	1 %	5
Palladium	83	10 %	84	11 %	-1	Zirkonium	8	1 %	9	1 %	-1
Platina	79	10 %	82	11 %	-3	Flusspat	5	1 %	5	1 %	0
Litium	79	10 %	41	5 %	38	Magnesit	1	< 1 %	1	< 1 %	0
Tantal	70	9 %	33	4 %	37	Nefelinsyenit	1	< 1 %	1	< 1 %	0
Vanadin	56	7 %	38	5 %	18	Gasformiga kolväten	1	< 1 %	0	0	1
Tenn	51	6 %	21	3 %	30	Wollastonit	0	0	1	< 1 %	-1
Iridium	42	5 %	43	6 %	-1						
Osmium	42	5 %	43	6 %	-1						

Antal

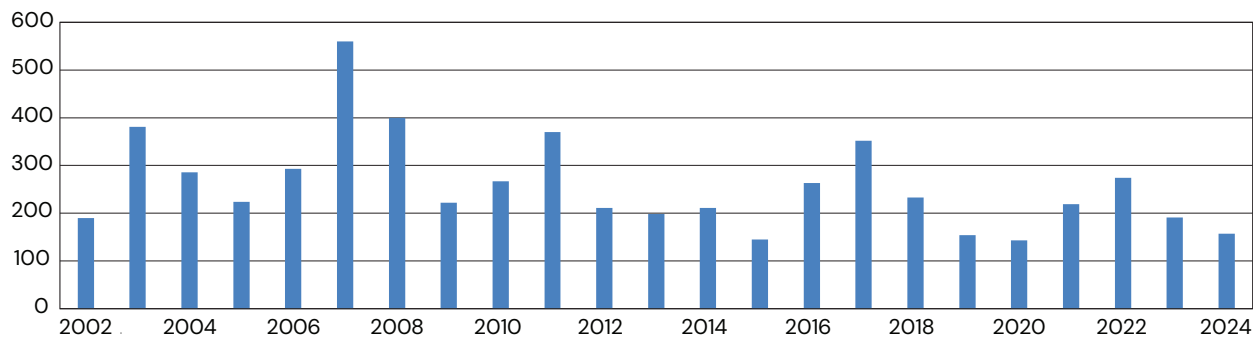
Figur 28. Antal beviljade och förlängda inmutningar och undersökningstillstånd, år 1981–2024.

Areal ha

Figur 29. Areal av beviljade och förlängda inmutningar och undersökningstillstånd (ej diamant), år 1981–2024.

Antal besök i borrhänsarkivet (dagar)

Figur 30. Antal bokade besöksdagar i SGU:s borrhänsarkiv mellan år 2002 och 2024.

Kontrollrummet i Garpenberggruvan, en av Sveriges 13 gruvor med koncession och brytning. Foto: Peter Åkerhammar/SGU

Bearbetningskoncessioner och mineralersättning

Under 2024 inkom fem ansökningar om bearbetningskoncessioner till Bergsstaten. Två ansökningar om bearbetningskoncession har beviljats och två har fått avslag (tabell 23).

De beviljade ansökningarna avsåg Levi K nr 1 i Vilhelmina och Nunasvaara Södra K nr 1 i Kiruna.

Vid 2024 års utgång var det totala antalet gällande bearbetningskoncessioner 167. Totalt upptog gällande bearbetningskoncessioner drygt 12 900 hektar (tabell 24).

Tabell 24 visar hur bearbetningskoncessionerna var fördelade i landet under året. De var koncentrerade till de tre malmregionerna i Sverige: Malmfälten i Norrbottens län, Skelleftefältet med guldlinjen i Västerbottens län samt Bergslagen (merparten i Dalarnas län). Vid årsskiftet fanns 13 gruvor med koncession och brytning i Sverige, samtliga metallgruvor.

I tabell 25 redovisas mineralersättningar för åren

2006 till 2024. Reglerna om mineralersättning till staten och markägarna var för 2024 tillämpliga på sammanlagt 21 bearbetningskoncessioner. För den gruvbrytning som skedde på dessa koncessioner beslutade bergmästaren om mineralersättningar. Den totala beslutade mineralersättningen uppgick till drygt 13 miljoner kronor. Det var en minskning från föregående år som främst beror på lägre priser på och produktion av framför allt järn. Mineralersättningen fördelades mellan staten (ca 3,3 miljoner kr) och markägare (ca 9,9 miljoner kr).

Tabell 26 redovisar avgifter till staten enligt mineralagen (förutom mineralersättningen) för åren 2006 till 2024. Observera att ansökningsavgifter för bearbetningskoncessioner inte är specificerade, utan här ingår ansökningsavgifter för undersökningstillstånd. Totalt uppgår summan för alla typer av inbetalda avgifter till staten under 2024 till drygt 27,9 miljoner kronor.

Tabell 23. Beviljade och avslagna bearbetningskoncessioner 2002–2024. Källa: Bergsstaten.

År	Ansökta	Varav utmål*	Beviljade	Varav utmål*	Avslagna	Ärenden beredda av regeringen för beslut**
2002	9	8	23	20	0	0
2003	4	4	17	15	0	0
2004	4	2	5	3	0	0
2005	3	1	2	1	0	0
2006	4	0	2	0	0	0
2007	3	1	7	0	0	0
2008	8	0	5	0	0	0
2009	4	1	4	0	0	0
2010	8	1	4	1	0	0
2011	7	1	2	0	0	0
2012	6	0	7	1	0	0
2013	6	1	5	0	1	0
2014	6	0	5	2	2	1 (Eva K nr 1)
2015	9	1	2	0	0	1 (Kallak K nr 1)
2016	4	0	6	1	1	0
2017	4	0	6	0	0	1 (Kallak K nr 1)
2018	2	0	4	0	1	0
2019	4	0	2	0	1	0
2020	3	0	0	0	0	0
2021	3	0	1	0	2	0
2022	4	0	1	0	0	0
2023	1	0	4	0	0	0
2024	5	0	2	0	2	0

* Omvandling till bearbetningskoncessioner av utmål som upphör.

** Ärenden där Bergsstaten hänskjutit beslutet till regeringen.

Tabell 24. Gällande bearbetningskoncessioner och dess markanspråk vid 2024 års utgång. Källa: Bergsstaten.

Län	Antal bearbetningskoncessioner			
	Upphörda	Tillkomna	Gällande vid årets slut	Areal (ha)
Uppsala			2	193
Östergötland			2	563
Kalmar			1	8
Skåne			0	
Örebro			5	909
Dalarna			30	1 384
Gävleborg			8	425
Västernorrland			1	36
Jämtland			3	132
Västerbotten	1	1	76	4 678
Norrbotten		1	39	4 607
Summa	1	2	167	12 935

Tabell 25. Mineralersättning (kr) enligt minerallagen 7 kap 7 §, år 2006–2024. Källa: Bergsstaten.

År	Bidragande koncessioner	Mineralersättning, totalt	Mineralersättning, till staten	Mineralersättning, till markägare
2006	1	30 241	7 560	22 681
2007	1	21 392	5 348	16 044
2008	3	234 475	58 221	175 856
2009	4	682 217	170 952	511 663
2010	5	2 280 263	570 095	1 710 197
2011	7	4 559 742	1 139 936	3 419 807
2012	11	5 150 918	1 287 730	3 863 180
2013	13	6 886 013	1 721 503	5 164 511
2014	13	7 372 452	1 843 113	5 529 339
2015	11	6 381 449	1 585 085	4 796 364
2016	11	6 375 762	1 583 127	4 792 635
2017	13	12 104 285	3 026 070	9 078 216
2018	18	13 468 117	3 367 029	10 101 088
2019	18	16 545 231	4 136 308	12 408 924
2020	21	19 264 020	4 816 005	14 448 014
2021	21	20 650 662	5 162 666	15 487 996
2022	23	24 244 828	6 126 467	18 379 395
2023	23	21 122 454	5 280 617	15 841 845
2024	21	13 235 667	3 308 917	9 926 750

Tabell 26. Avgifter (kr) till staten enligt minerallagen, förutom mineralersättning, för 2006–2024. Källa: Bergsstaten.

År	Ansökningsavgift*	Undersökningsavgift	Förlängningsavgifter	Försvarsavgifter	Markanvisningsavgift	Frånträdande, återbetalning	Summa avgifter
2006	773 500	8 639 612	4 967 148	49 100	40 000	-181 059	14 288 301
2007	1 317 060	14 096 778	6 712 326	31 900	0	-760 881	21 397 183
2008	1 342 993	12 373 854	13 114 100	30 000	120 000	-1 396 926	25 584 021
2009	787 500	4 319 513	8 505 679	30 000	40 000	-2 015 602	11 667 090
2010	1 050 500	4 735 136	9 032 238	27 200	80 000	-205 018	14 720 056
2011	1 153 000	6 018 463	26 756 238	24 700	0	-251 021	33 701 380
2012	833 500	8 602 966	17 441 850	15 900	40 000	-1 164 523	25 769 693
2013	769 015	4 550 790	16 574 107	7 300	40 000	-4 052 077	17 889 135
2014	771 500	3 392 570	19 689 995	2 800	0	-2 609 790	21 247 075
2015	906 500	3 582 934	11 079 681	12 100	160 000	-1 331 454	14 409 761
2016	513 500	2 583 098	6 048 248	2 800	40 000	-816 025	8 371 621
2017	585 000	6 991 905	11 752 762	0	40 000	-235 700	19 133 967
2018	412 000	5 814 840	12 912 928	0	80 000	-1 481 824	17 737 944
2019	478 000	4 101 860	5 613 261	0	40 000	-4 476 567	5 756 554
2020	456 500	4 797 763	13 917 387	0	40 000	-639 452	18 572 198
2021	395 000	4 829 440	7 140 025	0	80 000	-37 335	12 407 130
2022	468 500	3 308 118	2 929 137	0	280 000	-291 253	6 694 502
2023	403 500	1 188 8032	8 317 384	0	480 000	-78 2424	20 306 492
2024	1 268 500	11 821 240	15 288 435	0	320 000	-788 056	27 910 119

* Här ingår även ansökningsavgifter för bearbetningskoncession.

Litiummineral i fyndigheten Bergby utanför Gävle. Under 2024 pekades fyndigheten ut som riksintresse. Foto: Martiya Sadeghi

Riksintressen

I miljöbalkens tredje och fjärde kapitel finns grundläggande bestämmelser om hushållningen med landets mark- och vattenområden, de så kallade hushållningsbestämmelserna. Hushållningsbestämmelserna handlar både om bevarandointressen och om nyttjandointressen. Det rör sig om mark- och vattenområden som har olika skyddsbehov, till exempel för att de är särskilt viktiga för rennäringen, innehåller värdefulla ämnen eller material, är särskilt lämpliga för kommunikationer eller för industriell produktion eller att de är särskilt viktiga på grund av deras natur- eller kulturvärden.

Riksintressen utgörs av områden som är av särskild nationell betydelse för samhället och som därför kan ges ett försteg framför andra intressen när frågor om förändrad markanvändning ska avgöras. Riksintressen har företräde framför lokala och allmänna intressen

och dess värden eller betydelse får inte påtagligt skadas eller förändras. Riksintressen utgör ett planeringsunderlag som länsstyrelser och kommuner har att ta hänsyn till i den långsiktiga planeringsprocessen.

SGU är ansvarig myndighet för utpekande av riksintresse för fyndigheter av värdefulla ämnen eller material. SGU gör bedömningen och prioriteringen av vilka mineralfyndigheter som är av riksintresse enligt 3 kap. 7 § andra stycket miljöbalken. Tre kriterier ska vara uppfyllda för att en viss fyndighet ska kunna pekas ut som ett riksintresse:

- Det aktuella ämnet eller materialet har stor betydelse för samhällets behov.
- Ämnet eller materialet har särskilt värdefulla egenskaper.

- Området med fyndigheten av ämnet eller materialet är väl avgränsat, undersökt och dokumenterat.

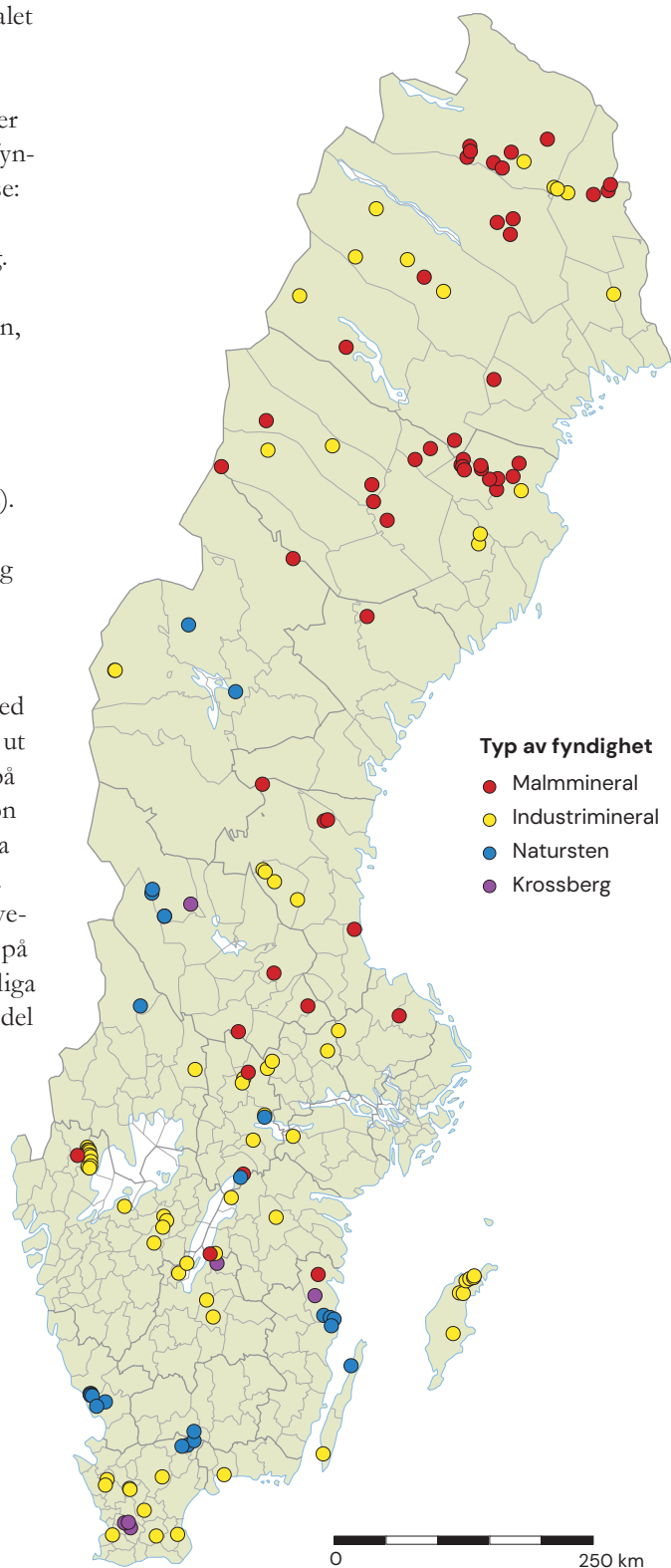
För fyndigheter som bedöms vara av riksintresse sker detaljavgrensningar löpande. År 2024 har följande fyndighet detaljavgrensats och utpekats som riksintresse:

- Bergby, litium, utpekande och detaljavgrensning.
Beslutat 2024-12-09 (drn 31-803/2024)
- Ahmavuoima, kobolt, koppar, guld och molybden, utpekande och detaljavgrensning.
Beslutat 2024-06-17 (dnr 31-916/2023)

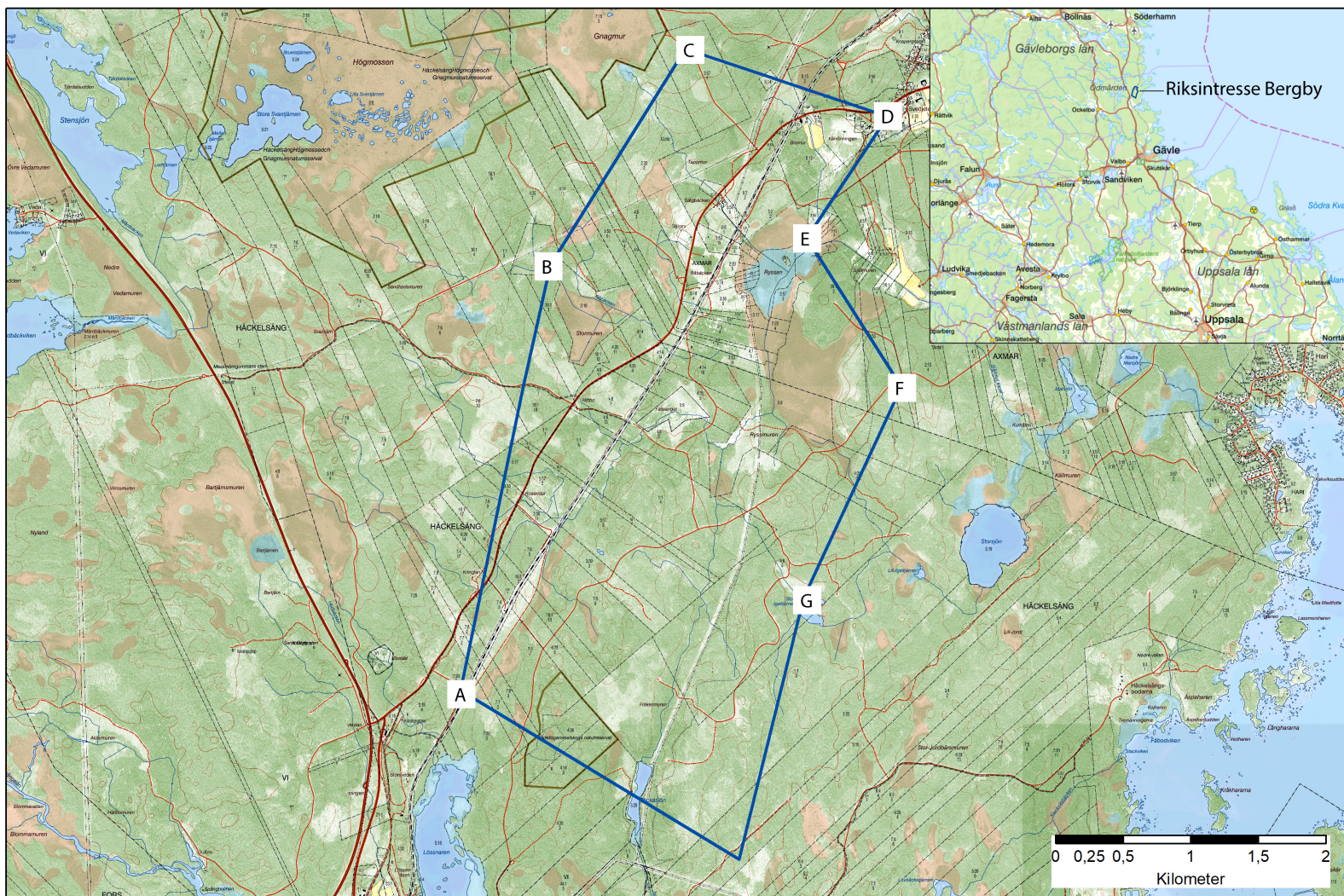
Den detaljavgrensade fyndigheten Bergby ligger i Gävle kommun och omfattar ca 1 175 hektar (fig. 32). Fyndigheten utgörs av litiumanrikade pegmatiter. Litium är, och kommer antagligen under överskådlig tid, vara en nyckelråvara för batteriframställningen.

Den detaljavgrensade fyndigheten Ahmavuoima ligger i Kiruna kommun och omfattar ca 91 hektar (fig. 33). Fyndigheten utgörs av en mineralisering med kobolt, koppar, guld och molybden. Att SGU pekar ut fyndigheten som riksintresse beror huvudsakligen på mineraliseringens höga koboltinnehåll i kombination med att kobolt är upptaget på EU:s lista över kritiska råvaror. Kobolt är en viktig produkt i batterier vilka är centrala för den energiomställning som pågår i Sverige, Europa och världen. Brytningen av kobolt har på senare år uppmärksammats till följd av de undermåliga förhållanden som är förknippat med utvinning i en del länder.

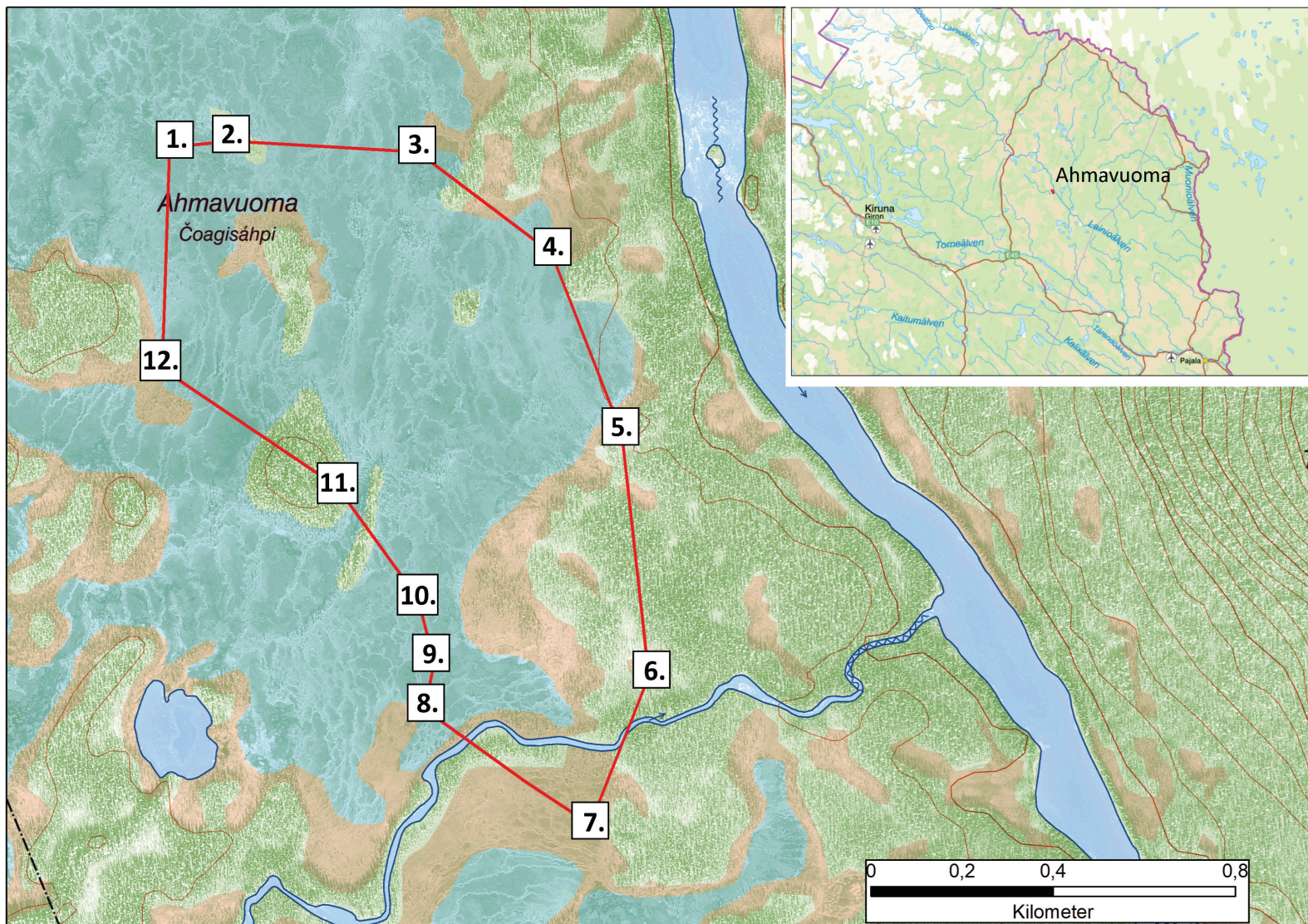
Det fanns under 2024 cirka 150 utpekade fyndigheter av riksintresse och 97 har detaljavgrensats och utmärkts på karta. Övriga har lägesbestämts med en centrumkoordinat. Ungefär 50 riksintressen berör mineraliskt ämne enligt minerallagen, resterande utgörs av industrimineral, natursten och ballast (fig. 31). Tabell 27 visar att det finns utpekade fyndigheter i 19 av totalt 21 län. I Stockholms län och Kronobergs län finns inga utpekade fyndigheter.

Figur 31. Mineralfyndigheter av riksintresse enligt miljöbalken 2024.

Figur 32. Detaljavgrensning för riksdagshuset Bergby.

Figur 33. Detaljavgrensning för riksintresset Ahmavuoma.

Tabell 27. Riksintressanta mineralfyndigheter per län. Koordinater enligt Sweref 99 TM. Källa SGU Riksintressen. *Detaljavgränsad.

Fyndighetens eller förekomstens namn	Kommun	Materialtyp	N	E	Användning och kommentar
Uppsala län					
Dannemora*	Östhammar	Järnmalm	6 677 845	658 254	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Banmossen	Heby	Wollastonit	6 662 492	598 461	Keramisk industri
Södermanlands län					
Forsby*	Vingåker	Kalksten	6 557 436	554 399	Filler i bl. a. pappersindustrin
Östergötlands län					
Lemunda	Motala	Sandsten	6 496 181	494 207	Råvara för glastillverkning
Gärstad	Linköping	Lera	6 477 225	539 019	Råvara för lättklinkertillverkning
Jönköpings län					
Norra Kärr*	Jönköping	Alkalina bergarter	6 440 965	474 476	Innehåller sällsynta jordartsmetaller
Adelöv-Nostorp*	Tranås	Porfyr	6 430 844	480 795	För krossändamål
Karsbo-Fåglarp*	Nässjö	Kvartsit	6 394 445	471 233	Råvara för glas- och metallurgisk industri
Hjärtsöla-Almesåkra-Norrgård*	Nässjö	Kvartsit	6 378 030	477 825	—"
Brogården*	Habo	Specialsand	6 420 600	443 232	Råvara för tillverkning av eldfast material, filtersand till vattenrening
Baskarp*	Habo	Specialsand	6 430 892	451 306	Specialsand för gjuterier och glassfiber-tillverkning
Kalmar län					
Stormandebo	Västervik	Porfyr	6 400 368	578 376	Krossberg, hög kvalitet
Tribbhult	Västervik	Granit	6 380 928	587 155	Byggnads- och monumentsten
Olserum*	Västervik	REE	6 423 773	578 053	Råvara för produkter inom modern teknologi.
Flivik	Oskarshamn	Granit	6 378 707	593 830	Byggnads- och monumentsten
Hökhult	Oskarshamn	Granit	6 376 949	597 300	—"
Götebo	Oskarshamn	Granit	6 370 671	594 775	—"
Gillberga*	Borgholm	Kalksten	6 331 097	614 779	—"
Albrunna*	Mörbylånga	Kalksten	6 243 976	588 271	Råvara för specialcement
Gotlands län					
Filehajdar*	Gotland	Kalksten	6 404 793	720 827	Råvara för cementindustrin
Västra brottet*	Gotland	Kalksten	6 403 914	725 067	Råvara för cementindustrin
Storugns-Klinthagen*	Gotland	Kalksten	6 416 818	727 203	Insatsråvara för kemisk industri, järn- och stålindustri
Fleringe*	Gotland	Kalksten	6 419 025	731 126	Kalk- och kalkbrukstollverkning
Rute*	Gotland	Kalksten	6 420 137	734 713	Insatsråvara för kemisk industri, järn- och stålindustri
Stucks*	Gotland	Kalksten	6 421 625	735 600	Insatsråvara för kemisk industri, järn- och stålindustri
Buttle*	Gotland	Kalksten	6 366 454	715 741	Insatsråvara för kemisk industri, järn- och stålindustri
Blekinge län					
Stårnö*	Karlshamn	Diabas	6 222 391	490 540	Råvara vid mineralullstillverkning
Skåne län					
Hägghult*	Osby	Hyperit/Diabas	6 250 799	453 887	Byggnads- och monumentsten
Duvhult*	Osby	Hyperit/Diabas	6 255 470	460 129	—"

Tabell 27. Fortsättning.

Fyndighetens eller förekomstens namn	Kommun	Materialtyp	N	E	Användning och kommentar
Boalt	Östra Göinge	Hyperit/Diabas	6 249 634	448 353	–”–
Vånga*	Kristianstad	Granit	6 264 565	460 023	Byggnads- och monumentsten
Ignaberga*	Hässleholm	Kalksten	6 219 023	429 120	Industriråvara (hög kvalitet)
Måsalyske*	Tomelilla	Anatas	6 162 687	445 369	Råvara färg- och gjuteriindustrin
Billinge*	Eslöv, Klippan, Svalöv	Kaolin	6 207 451	396 870	Råvara i pappersindustrin
Kvarnby*	Malmö	Kritkalksten	6 161 488	380 814	Filler (särskilt beslut tidigare)
Bjuv	Bjuv	Lera	6 215 687	374 635	Eldfast lera
Önnemo*	Lund	Gnejs	6 168 692	398 721	Viktig bergtäkt
Hardeberga /Rögle*	Lund	Kvartsitisk sandsten	6 173 619	392 667	Vägbyggnadsändamål
Lyby	Hörby	Kvartsitisk sandsten	6 185 839	412 015	Industriråvara (hög kvalitet)
Bjuv/Åstorp	Bjuv/Åstorp	Lera	6 210 374	373 248	Klinkrande lera
Eriksdal*	Sjöbo	Kvartssand	6 160 491	424 104	Kvalificerade industriändamål
Skrylle*	Lund	Kvartsitisk sandsten	6 173 960	396 161	Vägbyggnadsändamål
Hallands län					
Vreda	Falkenberg	Hallandianejs	6 300 900	358 244	Byggnads- och monumentsten
Svenstorp	Falkenberg	Hallandianejs	6 299 937	357 105	–”–
Vastad*	Falkenberg	Hallandianejs	6 300 897	357 124	–”–
Äskered	Falkenberg	Hallandianejs	6 299 700	358 208	–”–
Äskered	Falkenberg	Hallandianejs	6 299 043	357 616	–”–
Bårarp	Halmstad	Hallandianejs	6 298 360	358 973	–”–
Nannarp	Halmstad	Hallandianejs	6 292 519	372 235	–”–
Västra Götalands län					
Dalen	Bengtsfors/Åmål	Kvartsit	6 544 116	351 154	Basråvara inom ferrolegeringsindustrin, eldfasta, keramiska produkter, specialsten
Tansjön	Bengtsfors/Åmål	–”–	6 541 566	351 894	–”–
Fengerfors	Åmål	–”–	6 541 577	352 803	–”–
Fröskog	Åmål	–”–	6 540 127	353 541	–”–
Korpeknatten	Bengtsfors/Åmål	–”–	6 536 745	353 282	–”–
Norra Kuvetjärnet	Åmål	–”–	6 534 903	354 683	–”–
Fjällen-Dalberget	Åmål	–”–	6 530 073	354 501	–”–
Kilane	Åmål	–”–	6 526 030	354 850	–”–
Valön	Åmål	–”–	6 523 659	353 889	–”–
Livarebo-Ulerud*	Mellerud/Åmål	–”–	6 525 077	352 123	–”–
Dingelvik	Bengtsfors	Koppar, silver	6 535 827	341 799	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Ryd* (Billingsyd)	Skövde	Diabas	6 476 894	428 066	Råvara vid mineralullstillverkning
Våmb*	Skövde	Kalksten	6 472 427	430 618	Råvara för cementindustrin
Råda*	Lidköping	Specialsand	6 485 917	388 676	Specialsand för gjuterier, filtersand till vattenrening
Rådene	Skövde	Kalksten	6 466 089	427 196	Råvara för cementindustrin

Tabell 27. Fortsättning.

Fyndighetens eller förekomstens namn	Kommun	Materialtyp	N	E	Användning och kommentar
Uddagården*	Falköping	Kalksten	6 450 390	418 388	—"
Nävshult	Tranemo	Kvarts	6 362 286	406 239	Fiberoptiska ändamål
Värmlands län					
Gåsgruvan*	Filipstad	Kalksten	6 621 818	456 714	Råvara i pappersindustrin. metallurgisk industri och miljöändamål
Hålsjöberg*	Torsby	Kyanit	6 684 185	402 066	Byggnadssten, aluminiumråvara och keramisk råvara
Örebro län					
Zinkgruvan*	Askersund	Zinkblände, blyglans,	6 519 414	506 023	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Forshammar	Lindesberg	Fältspat, kvarts	6 624 048	528 249	Råvara keramiska industrin
Hällabrottet	Kumla	Sandsten	6 553 214	515 212	Råvara till byggmaterial
Björkaverken/Glanshammar*	Örebro	Dolomitmarmor	6 578 336	526 005	Hög kvalitet, filler
Brännlyckan	Askersund	Marmor	6 515 982	503 266	Byggnadssten (Kolmårdstyp)
Lillkyrka*	Örebro	Marmor	6 576 239	526 230	Byggnadssten (Ekebergstyp)
Smedsjön och Dyrkatorp*	Lindesberg	Kalksten, dolomit	6 612 940	504 392	Metallurgisk industri
Larsbo*	Lindesberg	Kalksten, dolomit	6 614 071	505 179	Metallurgisk industri
Lovisa*	Lindesberg	Zink och blymalm	6 620 487	509 479	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Skrikarhyttan*	Nora	Metavulkanit	6 591 225	495 051	Högpresterande slitlagerballast
Västmanlands län					
Höjderna	Skinnskatteberg	Fältspat	6 631 405	533 158	Industrimineral
Tistbrottet*	Sala	Dolomit	6 642 215	587 611	Filler
Dalarnas län					
Garpenberg*	Hedemora	Zinkblände, blyglans, silver	6 686 512	567 826	Mineraliskt ämne enl. minerallagen, blyglans och silver
Falu gruva	Falun	Kopparkis	6 718 362	533 584	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Mjågen	Älvdalen	Porfyr	6 785 635	450 398	Vägmateriel av hög kvalitet
Grängesberg	Ludvika	Järnmalm	6 660 186	499 519	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Mångsbodarna*	Älvdalen	Dalasandsten	6 773 584	424 894	Byggnads och monumentsten
Billingsåsen*	Älvdalen	Dalasandsten	6 796 007	411 992	—"
Vanfjället (Lövnäs)*	Älvdalen	Dalasandsten	6 799 620	412 700	—"
Håksberg-Blötberget*	Ludvika	Järnmalm	6 666 009	505 444	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Gävleborgs län					
Bergby*	Gävle	Litium	6 762 045	612 458	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Enåsen	Ljusdal	Guld	6 905 258	520 289	—"
Kringelgruvan*	Ovanåker	Grafit	6 808 683	532 954	Smörjmedel och elektroder
Gropabo*	Ovanåker	Grafit	6 820 622	521 761	—"
Månsberg*	Ovanåker	Grafit	6 791 524	556 155	—"
Mattsmyra*	Ovanåker	Grafit	6 818 393	523 954	—"
Brickagruvan*	Hudiksvall	Järn , vanadin	6 869 738	581 915	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Bläckmyran*	Hudiksvall	Järn , vanadin	6 870 457	584 788	—"

Tabell 27. Fortsättning.

Fyndighetens eller förekomstens namn	Kommun	Materialtyp	N	E	Användning och kommentar
Jämtlands län					
Handöl	Åre	Täljsten	7 015 963	372 463	Talkproduktion
Brunflo	Östersund	Kalksten	6 996 481	492 658	Byggnadssten
Rönnöfors*	Krokom	Skiffer	7 061 855	444 853	Byggnadssten
Granberget*	Strömsund	Sulfidmalm	7 128 446	547 573	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Västernorrlands län					
Rockliden*	Örnsköldsvik	Sulfidmalm	7 072 946	618 658	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Västerbottens län					
Långdal	Skellefteå	Zinkblände, blyglans, guld och silver	7 199 265	747 933	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Åkulla-Kankberg*	Skellefteå	Zinkblände, blyglans, kopparkis, guld och silver	7 209 245	748 807	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Björkdal*	Skellefteå	Guld	7 213 261	764 402	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Renström	Skellefteå	Kopparkis, zink-blände	7 209 671	740 651	—"
Åkerberg	Skellefteå	Guld	7 225 446	770 197	—"
Holmtjärn	Norsjö	Zinkblände, kopparkis	7 228 662	714 692	—"
Kristineberg*	Lycksele	Zinkblände, kopparkis, blyglans, guld, silver	7 228 056	667 278	—"
Kittelfjäll	Vilhelmina	Olivin	7 235 117	521 574	Tillsats i järnmalmspellets
Granlidknösen*	Storuman	Flusspat	7 240 577	585 036	Flussmedel
Varuträsk	Skellefteå	Pegmatit	7 198 617	772 449	Innehåller sällsynta jordartsmetaller
Repsjömyran	Vindeln	Diatomit	7 145 452	730 720	Kiselgur
Gåstjärn	Vindeln	Diatomit	7 155 023	732 473	Kiselgur
Maurliden*	Norsjö	Zinkblände, kopparkis, guld och silver	7 222 898	712 406	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Maurliden Östra*	Norsjö	Zinkblände, kopparkis, blyglans, guld och silver	7 221 594	714 037	—"
Norrleden*	Norsjö	Kopparkis, zink-blände	7 218 332	716 160	—"
Storleden*	Malå	Zinkblände, kopparkis, guld och silver	7 239 127	682 043	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Svartleden*	Storuman och Lycksele	Guld	7 185 935	626 203	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Fäboliden*	Lycksele	Guld	7 167 708	640 256	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Stortjärnhobben*	Storuman	Guld	7 202 540	624 506	—"
Älgträsk*	Skellefteå	Kopparkis, guld	7 219 384	732 938	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Ägliden*	Skellefteå	Kopparkis, guld	7 222 984	731 892	—"
Rönnbäcken*	Storuman	Nickel, kobolt	7 264 510	519 514	—"
Stekenjokk*	Vilhelmina	Zinkblände, kopparkis blyglans, guld och silver	7 217 717	473 056	—"
Barsele*	Storuman	Guld	7 215 488	617 457	—"

Tabell 27. Fortsättning.

Fyndighetens eller förekomstens namn	Kommun	Materialtyp	N	E	Användning och kommentar
Norrbottens län					
Ahmavuoma	Kiruna	Kobolt, koppar, guld	7 548 450	797 441	Kritiskt ämne kobolt
Laisvall	Arjeplog	Blyglans, silver	7 338 214	597 680	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Aitik*	Gällivare	Kopparkis, guld	7 451 772	758 482	—"
Malmberget*	Gällivare	Järnmalm	7 463 198	745 186	—"
Kiruna*	Kiruna	Järnmalm	7 533 282	717 827	—"
Pahtohavare* (ingår i riksintresset Kiruna)	Kiruna	Kopparkis	7 533 282	717 827	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Viscaria* (ingår i riksintresset Kiruna)	Kiruna	Kopparkis	7 533 282	717 827	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Mertainen*	Kiruna	Järnmalm	7 526 617	742 167	—"
Svappavaara* (Gruvberget och Leveäniemi)	Kiruna	Järnmalm	7 517 577	752 178	—"
Nunasvaara*	Kiruna	Grafit	7 523 675	770 845	Filler, smörjmedel, eldfasta produkter
Masugnsbyn*	Kiruna	Dolomit	7 498 822	801 166	Tillsats i järnmalmspellets
Masugnsbyn	Pajala	Grafit	7 497 362	804 185	Filler, smörjmedel, eldfasta produkter
Lautakoski	Pajala	Täljsten	7 493 599	814 733	Råvara för pappersindustrin
Åpartjåkka	Jokkmokk	Magnesit	7 475 642	625 595	Råvara för eldfast tegel
Rakas	Jokkmokk	Magnesit	7 427 292	605 427	Råvara för eldfast tegel
Lantanjarkka	Jokkmokk	Wollastonit	7 425 458	656 840	Filler, keramisk råvara
Norvijaur	Jokkmokk	Kalksten	7 394 431	692 934	Lämplig för järn, stål- och pappersindustrin
Raitajärvi	Övertorneå	Grafit	7 394 111	861 522	Grovfjällig, elektrodillverknink
Pajeb*	Arjeplog	Kvarts	7 388 598	551 013	Råvara optiska kablar, fiberoptik
Eva-Svartliden*	Arvidsjaur	Sulfidmalm	7 247 447	706 005	Mineraliskt ämne enl. minerallagen
Pellivuoma*	Pajala	Järnmalm	7 492 534	840 058	—"
Sahavaara*	Pajala	Järnmalm	7 496 539	854 819	—"
Tapuli*	Pajala	Järnmalm	7 502 155	856 707	—"
Kallak*	Jokkmokk	Järnmalm	7 412 765	680 300	—"
Laver*	Älvsbyn	Kopparmalm	7 303 479	739 940	—"
Kiskamavaara*	Kiruna	Kobolt, koppar, guld	7 535 285	758 902	—"
Nautanen*	Gällivare	Kopparmalm	7 464 783	753 999	—"

Referenser

- Arbetsmiljöverket, 2025: *Arbetskadestatistik*. Statistikdatabas. [<https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/arbetsmiljostatistik-officiell-arbetskadestatistik/sok-arbetsmiljostatistik/>]. Senast åtkommen 2025-05-08.
- Boliden, 2025: *Verksamhet*. [<https://www.boliden.com/sv/verksamhet>]. Senast åtkommen 2025-05-08.
- Boliden, 2025: *Års- och hållbarhetsredovisning 2024. Ett sekel av upptäckter och innovationer*. [<https://investors.boliden.com/sv/press/boliden-publicerar-ars-och-hallbarhetsredovisning-2024-2310606>]. Senast åtkommen 2025-05-08.
- Boliden, 2025: *Zinkgruvan*. [<https://www.boliden.com/operations/mines/boliden-zinkgruvan/>]. Senast åtkommen 2025-05-09
- Dragon mining, 2025: *Operations*. [<http://www.dragonmining.com/operations>]. Senast åtkommen 2025-05-08.
- International Copper Study Group, 2025. [<https://icsg.org/>]. Hämtat 2025-03-19 (inloggning krävs).
- International Lead and Zinc Study Group, 2025. [<https://www.ilzsg.org/>]. Hämtat 2024-03-19 (inloggning krävs).
- Kaunis Iron, 2025: *Våra gruvor*. [<https://www.kaunisiron.se/var-verksamhet/gruvor/>]. Senast åtkommen 2025-05-08.
- Kaunis Iron, 2025: *Årsredovisning räkenskapsåret 2023*. [https://www.kaunisiron.se/investerare/rapporter-presentationer/?_type=&year=2023]. Senast åtkommen 2025-05-08.
- LKAB, 2025: *Vi skapar konkurrensfördelar via innovation. Års- och hållbarhetsredovisning 2024*. [<https://lkab.com/press/lkab-publicerar-ars-och-hallbarhetsredovisning-for-2024/>]. Senast åtkommen 2025-05-08.
- Lovisagruvan AB, 2025: *Årsredovisning 2024*.
- Mandalay resources, 2025: *Björkdal mine*. [<https://mandalayresources.com/operations/bjorkdal-mine/>]. Senast åtkommen 2025-05-09.
- SCB, 2025: *Statistikdatabasen*, [https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__MI__MI0803__MI0803A/]. Senast åtkommen 2025-05-12.
- SGU, 2025: Bergverksstatistik för produktionsåret 2024, enkät. SGU:s dnr 311-46/2025.
- SMP, 2025: *Svenska miljörapporteringsportalen*. [<https://smp.lansstyrelsen.se/Default.aspx>]. Hämtat 2025-04-03 (inloggning krävs).
- S&P Global Market Intelligence, 2025: *S&P Capital IQ*. [<https://www.capitaliq.spglobal.com/>]. Senast åtkommen 2025-05-09 (inloggning krävs).
- U.S. Geological Survey, 2025: *Index of /pubs/periodicals/mcs2025*. [<https://pubs.usgs.gov/periodicals/mcs2025/>]. Senast åtkommen 2025-04-09.

SGU:s periodiska publikationer

1987:1	Grus och sand m.m. Produktion och tillgångar 1985	2001:2	Mineralmarknaden, juni 2001 (Tema: Platinametallerna)
1987:2	Bergverksstatistik 1978–1984	2001:3	Grus, sand och krossberg. Produktion och tillgångar 2000
1987:3	Berg och malm i Örebro län	2001:4	Mineralmarknaden, december 2001
1987:5	Grus och sand m.m. Produktion och tillgångar 1986	2002:1	Mineralmarknaden, april 2002 (Tema: Järnmalm)
1988:1	Järnmalsrevy 1987	2002:2	Bergverksstatistik 2001
1988:2	Mineralmarknaden, maj 1988	2002:3	Grus, sand och krossberg. Produktion och tillgångar 2001
1988:3	Bergverksstatistik 1986	2002:4	Mineralmarknaden, november 2002 (Tema: Stål)
1988:4	Mineralmarknaden, september 1988	2003:1	Bergverksstatistik 2002
1988:5	Grus och sand m.m. Produktion och tillgångar 1987	2003:2	Mineralmarknaden, juni 2003 (Tema: Indium, gallium & germanium)
1989:1	Mineralmarknaden, januari 1989 (Tema: Platina)	2003:3	Mineralmarknaden, september 2003 (Tema: Uran)
1989:2	Bergverksstatistik 1987	2003:4	Grus, sand och krossberg. Produktion och tillgångar 2002
1989:3	Järnmalsrevy 1988	2003:5	Mineralmarknaden, december 2003 (Tema: Koppar)
1989:4	Mineralmarknaden, maj 1989 (Tema: Diamanter)	2004:1	Bergverksstatistik 2003
1989:5	Mineralmarknaden, september 1989 (Tema: Volfram)	2004:2	Mineralmarknaden, juni 2004
1990:1	Grus och sand m.m. Produktion och tillgångar 1988	2004:3	Grus, sand och krossberg. Produktion och tillgångar 2003
1990:2	Mineralmarknaden, februari 1990 (Tema: Sällsynta Jordartsmetaller)	2004:4	Mineralmarknaden, oktober 2004
1990:3	Mineralmarknaden, juni 1990 (Tema: Litium)	2004:5	Mineralmarknaden, december 2004 (Tema: Zink)
1990:4	Bergverksstatistik 1988 och 1989	2005:1	Mineralmarknaden, april 2005 (Tema: Aluminium)
1990:5	Grus och sand m.m. Produktion och tillgångar 1989	2005:2	Bergverksstatistik 2004
1990:6	Mineralmarknaden, november 1990 (Tema: Irak/Kuwait; Kina)	2005:3	Grus, sand och krossberg. Produktion och tillgångar 2004
1991:1	Mineralmarknaden, februari 1991 (Tema: Krom)	2005:4	Mineralmarknaden, oktober 2005 (Tema: Arsenik)
1991:2	Mineralmarknaden, juni 1991 (Tema: Kvicksilver)	2006:1	Mineralmarknaden, maj 2006 (Tema: Bly)
1991:3	Bergverksstatistik 1990	2006:2	Bergverksstatistik 2005
1991:4	Järnmalsrevy 1989–1990	2006:3	Grus, sand och krossberg. Produktion och tillgångar 2005
1991:5	Mineralmarknaden, september 1991 (Tema: Tenn)	2006:4	Mineralmarknaden, dec 2006 (Tema: Niob och tantal)
1991:6	Grus och sand m.m. Produktion och tillgångar 1990	2007:1	Mineralmarknaden, april 2007 (Tema: Nickel)
1992:1	Mineralmarknaden, februari 1992 (Tema: Kobolt)	2007:2	Bergverksstatistik 2006
1992:2	Järnmalsrevy 1991	2008:1	Mineralmarknaden, mars 2008 (Tema: Wolfram)
1992:3	Mineralmarknaden, juni 1992 (Tema: Mangan)	2008:2	Bergverksstatistik 2007
1992:4	Bergverksstatistik 1991	2008:3	Grus, sand och krossberg. Produktion och tillgångar 2007
1992:5	Grus, sand och industrimineral. Produktion och tillgångar 1991	2008:4	Mineralmarknaden, december 2008 (Tema: Molybden)
1992:6	Mineralmarknaden, december 1992 (Tema: Industrimineral)	2009:1	Bergverksstatistik 2008
1993:1	Mineralmarknaden, maj 1993 (Tema: Zink)	2009:2	Mineralmarknaden, juni 2009 (Tema: Litium)
1993:2	Järnmalsrevy 1992	2009:3	Grus, sand och krossberg. Produktion och tillgångar 2008
1993:3	Mineralmarknaden, november 1993 (Tema: Nickel)	2009:4	Mineralmarknaden, december 2009 (Tema: Guld)
1994:1	Mineralmarknaden, mars 1994 (Tema: Molybden)	2010:1	Bergverksstatistik 2009
1994:2	Järnmalsrevy 1993	2010:2	Grus, sand och krossberg 2009
1994:3	Bergverksstatistik 1992	2011:1	Mineralmarknaden, april 2011 (Tema: Specialmetaller)
1994:4	Mineralmarknaden, juni 1994 (Tema: Koppar)	2011:2	Bergverksstatistik 2010
1994:5	Grus, sand och industrimineral. Produktion och tillgångar 1992	2012:2	Bergverksstatistik 2011
1994:6	Bergverksstatistik 1993	2013:1	Grus, sand och krossberg 2011
1994:7	Grus, sand och industrimineral. Produktion och tillgångar 1993	2013:2	Bergverksstatistik 2012
1994:8	Mineralmarknaden, december 1994 (Tema: Aluminium)	2014:1	Grus, sand och krossberg 2012
1995:1	Mineralmarknaden, mars 1995 (Tema: Zirkonium)	2014:2	Bergverksstatistik 2013
1995:2	Bergverksstatistik 1994	2014:3	Grus, sand och krossberg 2013
1995:3	Järnmalsrevy 1994	2015:1	Bergverksstatistik 2014
1995:4	Grus, sand och industrimineral. Produktion och tillgångar 1994	2015:2	Grus, sand och krossberg 2014
1995:5	Mineralmarknaden, oktober 1995 (Tema: Bly)	2016:1	Bergverksstatistik 2015
1995:6	Mineralmarknaden, december 1995 (Tema: Selen och Tellur)	2016:2	Mineralmarknaden 2015 (Tema: Energimetaller)
1996:1	Mineralmarknaden, mars 1996 (Tema: Diamanter)	2016:3	Grus, sand och krossberg 2015
1996:2	Bergverksstatistik 1995	2017:1	Bergverksstatistik 2016
1996:3	Grus, sand och industrimineral. Produktion och tillgångar 1995	2017:2	Grus, sand och krossberg 2016
1996:4	Mineralmarknaden, juni 1996 (Tema: Diamanter del II)	2018:1	Bergverksstatistik 2017
1996:5	Järnmalsrevy 1995	2018:2	Grus, sand och krossberg 2017
1997:1	Mineralmarknaden, januari 1997 (Tema: Guld)	2019:1	Mineralmarknaden 2018 (Tema: Järn och stål)
1997:2	Bergverksstatistik 1996	2019:2	Bergverksstatistik 2018
1997:3	Grus, sand och industrimineral. Produktion och tillgångar 1996	2019:3	Grus, sand och krossberg 2018
1997:4	Järnmalsrevy 1996	2020:1	Bergverksstatistik 2019
1998:1	Bergverksstatistik 1997	2020:2	Grus, sand och krossberg 2019
1998:2	Grus, sand och krossberg. Produktion och tillgångar 1997	2021:1	Mineralmarknaden 2020 (Tema: Kobolt)
1998:3	Järnmalsrevy 1997	2021:2	Bergverksstatistik 2020
1998:4	Industriella mineral och bergarter – en branschutredning	2021:3	Grus, sand och krossberg 2020
1999:1	Bergverksstatistik 1998	2022:1	Bergverksstatistik 2021
1999:2	Mineralmarknaden, juni 1999 (Tema: Titan)	2022:2	Statistics of the Swedish Mining Industry 2021
1999:3	Grus, sand och krossberg. Produktion och tillgångar 1998	2022:3	Grus, sand och krossberg 2021
1999:4	Mineralmarknaden, december 1999 (Tema: Silver)	2023:1	Bergverksstatistik 2022
2000:1	Bergverksstatistik 1999	2023:2	Statistics of the Swedish Mining Industry 2022
2000:2	Naturgrus eller morän	2023:3	Grus, sand och krossberg 2022
2000:3	Grus, sand och krossberg. Produktion och tillgångar 1999	2024:1	Bergverksstatistik 2023
2000:4	Mineralmarknaden, december 2000 (Tema: Magnesium)	2024:2	Statistics of the Swedish Mining Industry 2023
2001:1	Bergverksstatistik 2000	2024:3	Grus, sand och krossberg 2023

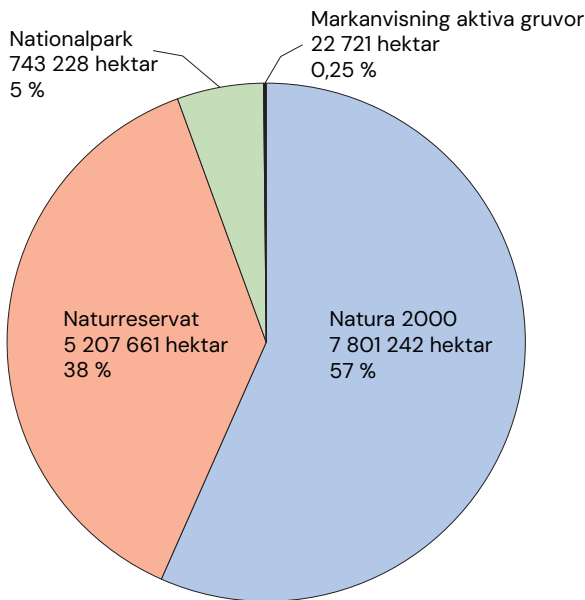
Gruvverksamhetens markanvändning i Sverige

Under 2024 var markanvisningen för Sveriges aktiva gruvor cirka 22 700 hektar mark. Det motsvarar drygt en halv promille av landets totala yta på omkring 41 miljoner hektar. För att sätta siffran i perspektiv är det också något mindre än den mark som används för golfbanor, som enligt Statistiska centralbyrån (SCB) omfattade 27 592 hektar år 2020.

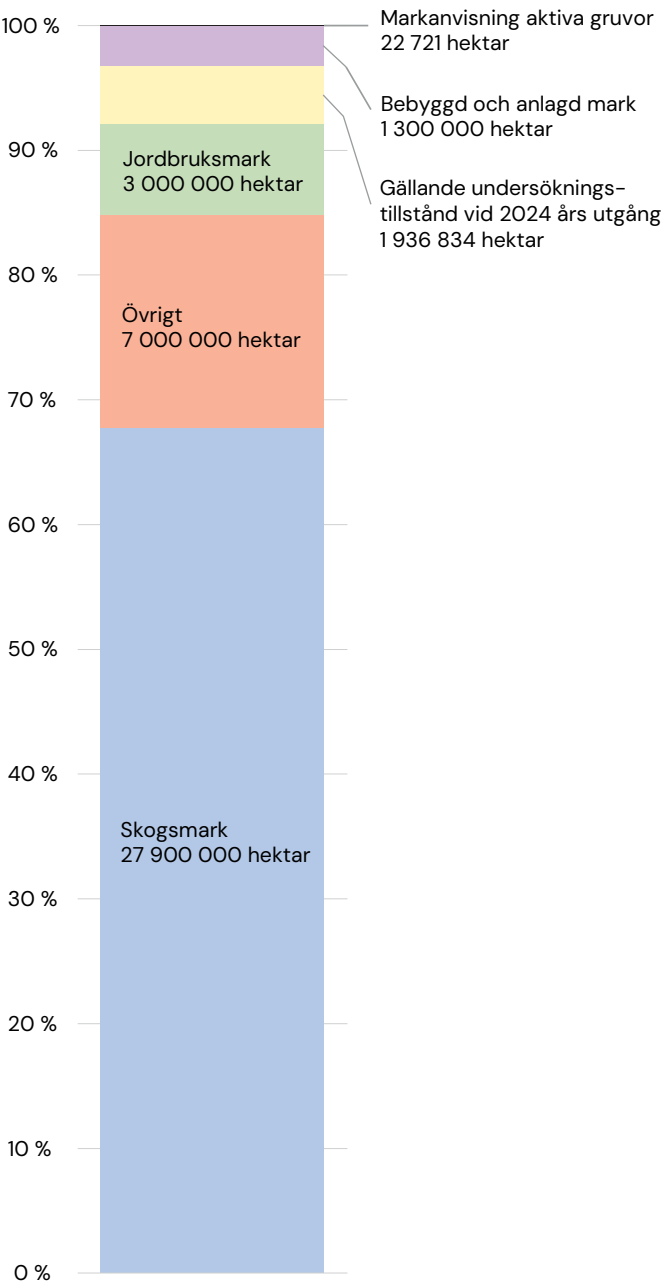
Även i relation till Sveriges olika naturskyddsformer står gruvverksamheten för en försvinnande liten del av markanvändningen. I cirkeldiagrammet jämförs markanvisningen för landets aktiva gruvor med ytorna för de tre naturskyddsformerna Natura 2000-område, naturreservat och nationalpark. År 2023 fanns det enligt SCB totalt 9,1 miljoner hektar skyddad mark, efter att man räknat bort de ytor för naturskyddsområden som överlappar varandra. Markanvisningen för gruvor motsvarar därmed endast 0,25 procent av den totala skyddade arealen.

Trots att en relativt liten del av Sveriges totala yta används för gruvverksamhet så kan dess lokala påverkan vara betydande – både miljömässigt och socialt. Därför är det avgörande att frågor om markanvändning, tillståndsgivning och miljöskydd hanteras med stor omsorg och noggrannhet. Samtidigt har svensk gruvindustri en nyckelroll inom Europa för utvinningen av de metaller och mineral som behövs för tillverkning av bland annat batterier, vindkraftverk och annan teknik.

Areal för olika naturskyddsformer jämfört med markanvisning för aktiva gruvor

Andel av Sveriges yta per markslag och markanvändning

Figurerna sätter den svenska gruvverksamhetens markanvändningen i perspektiv. Cirkeldiagrammet jämför den yta som används för gruvverksamhet med tre olika former av naturskydd, medan stapeldiagrammet visar hur stor andel marken för gruvverksamhet utgör av Sveriges totala yta i förhållande till olika markslag och markanvändning.